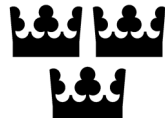

Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Förslag till statsbudget för 2008

Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	11
2	Utgiftsområde 6	13
2.1	Omfattning.....	13
2.2	Utgiftsutveckling	14
2.3	Ekonomisk styrning m.m.	14
3	Försvar	17
3.1	Omfattning.....	17
3.1.1	Verksamhetsområdet Insatser.....	17
3.1.2	Verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap.....	17
3.1.3	Verksamhetsområdet Forskning och teknikutveckling m.m.....	17
3.2	Utgiftsutveckling	18
3.3	Mål för politikområdet Försvar	18
3.3.1	Mål för verksamhetsområdet Insatser	18
3.3.2	Mål för verksamhetsområde Uppbyggnad av beredskap m.m.	18
3.3.3	Mål för verksamhetsområdet Forskning och utveckling m.m.	19
3.4	Politikens inriktning	19
3.5	Beredskapskredit för totalförsvaret	20
3.6	Resultatbedömning.....	20
3.6.1	Verksamhetsområdet Det militära försvaret	20
3.6.1.1	Bedömning av Försvarmaktens operativa förmåga	20
3.6.1.2	Förbandsverksamhet.....	21
3.6.1.3	Insatser	32
3.6.1.4	Materiel och anläggningar	35
3.6.1.5	Forskning och teknikutveckling	37
3.6.2	Verksamhetsområdet Det civila försvaret	38
3.7	Inriktning	38
3.7.1	Krav på Försvarmaktens operativa förmåga	38
3.7.2	Inriktning för verksamhetsområdet Insatser	39
3.7.2.1	Internationella insatser	39
3.7.3	Inriktning Verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap	42
3.7.3.1	Insatsorganisationen 2008–2010	43
3.7.3.2	Försvarmaktens personalförsörjningssystem	52
3.7.3.3	Materiel och anläggningar	58
3.7.3.4	Civil försvarsförmåga.....	59

3.7.4	Inriktning för verksamhetsområdet Forskning och utveckling m.m.	60
3.7.4.1	Forskning och utveckling	60
3.8	Revisionens iakttagelser	60
3.9	Budgetförslag	61
3.9.1	6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.....	61
3.9.2	6:2 Materiel och anläggningar	63
3.9.3	6:3 Forskning och teknikutveckling.....	67
3.9.4	6:4 Totalförsvarets pliktverk.....	68
3.9.5	6:5 Officersutbildning, m.m.	69
3.9.6	6.6 Försvarets radioanstalt	70
3.9.7	6:7 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	70
3.9.8	6:8 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer	71
3.9.9	6:9 Nämnder m.m.....	72
3.9.10	Försvarets materielverk.....	72
3.9.11	6:10 Internationella materiel- samarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m.....	73
4	Samhällets krisberedskap	75
4.1	Omfattning	75
4.1.1	Verksamhetsområdet Krisledningsförmåga.....	75
4.1.2	Verksamhetsområdet Operativ förmåga.....	75
4.1.3	Verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	76
4.1.4	Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor	76
4.2	Utgiftsutveckling.....	76
4.2.1	Utgiftsutveckling Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar	76
4.2.2	Utgiftsutveckling Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.....	77
4.3	Mål för politikområdet Samhällets krisberedskap	77
4.3.1	Mål för verksamhetsområdet Krisledningsförmåga	77
4.3.2	Mål för verksamhetsområdet Operativ förmåga	77
4.3.3	Mål för verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	77
4.3.4	Mål för verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.....	77
4.4	Politikens inriktning.....	77
4.5	Resultatbedömning.....	78
4.5.1	Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.....	79
4.5.1.1	Bedömning av verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.....	79
4.5.2	Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor	81
4.5.2.1	Bedömning av verksamhetsområdet Skydd mot olyckor	81
4.6	Inriktning	82
4.6.1	En ny myndighet inom politikområdet.....	82
4.6.2	Gemensam inriktning för verksamhetsområdena Krisledningsförmåga, Operativ förmåga och Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	83
4.6.3	Inriktning för verksamhetsområdet Krisledningsförmåga	83
4.6.4	Inriktning för verksamhetsområdet Operativ förmåga.....	84
4.6.5	Inriktning för verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar	85
4.6.5.1	Inriktning för verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.....	85

4.7	Revisionens iakttagelser.....	86
4.8	Budgetförslag	87
4.8.1	7:1 Kustbevakningen.....	87
4.8.2	7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor..	89
4.8.3	7:3 Ersättning för räddningstjänst	90
4.8.4	7:4 Samhällets skydd mot olyckor	90
4.8.5	7:5 Krisberedskap.....	92
4.8.6	7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	95
4.8.7	7:7 Krisberedskapsmyndigheten	96
4.8.8	7:8 Styrelsen för psykologiskt försvar	96
4.8.9	7:9 Ersättning till SOS Alarm AB för alarmeringstjänst enligt avtal.....	97
5	Övriga anslag inom utgiftsområde 6	99
5.1	Miljöpolitik.....	99
5.1.1	34:1 Statens strålskyddsinstitut.....	99
5.1.2	34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader	101
5.1.3	34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning.....	102
5.2	Näringspolitik	103
5.2.1	38:1 Elsäkerhetsverket	103

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	12
Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet	14
Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2008–2010. Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.....	14
Tabell 2.3 Realekonomisk fördelning.....	14
Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet.....	18
Tabell 3.2 Löne- och avvecklingskostnader i Försvarsmakten	30
Tabell 3.3 Utfallet för anslagsposten 6:1:2 Fredsfrämjande truppinsatser 2006.....	34
Tabell 3.4 Insatsorganisationens utveckling	42
Tabell 3.5 Försvarsmaktens bedömning av personalavvecklingskostnaderna under 2007-2011	57
Tabell 3.6 Anslagsutveckling.....	61
Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser.....	62
Tabell 3.8 Anslagsutveckling.....	63
Tabell 3.9 Investeringsplan.....	63
Tabell 3.10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	63
Tabell 3.11	66
Tabell 3.12 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:2 Materiel och anläggningar.....	67
Tabell 3.13 Anslagsutveckling.....	67
Tabell 3.14 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:3 Forskning och teknikutveckling.....	68
Tabell 3.15 Anslagsutveckling.....	68
Tabell 3.16 Uppdragsverksamhet	68

Tabell 3.17 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:4 Totalförsvarets pliktverk	69
Tabell 3.18 Anslagsutveckling	69
Tabell 3.19 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:5 Officersutbildning.....	69
Tabell 3.20 Anslagsutveckling	70
Tabell 3.21 Uppdragsverksamhet.....	70
Tabell 3.22 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:6 Försvarets radioanstalt..	70
Tabell 3.23 Anslagsutveckling	70
Tabell 3.24 Uppdragsverksamhet.....	71
Tabell 3.25 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:7 Totalförsvarets forskningsinstitut	71
Tabell 3.26 Anslagsutveckling	71
Tabell 3.27 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:8 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer	72
Tabell 3.28 Anslagsutveckling	72
Tabell 3.29 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:9 Nämnder	72
Tabell 3.30 Uppdragsverksamhet.....	72
Tabell 3.31 Investeringsplan	72
Tabell 3.32 Anslagsutveckling	73
Tabell 3.33 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:10 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd, m.m.	73
Tabell 4 Utgiftsutveckling inom politikområdet	76
Tabell 4.1 Anslagsutveckling	87
Tabell 4.2 Offentligrättslig verksamhet	87
Tabell 4.3 Uppdragsverksamhet.....	87
Tabell 4.4 Investeringsplan	88
Tabell 4.5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:1 Kustbevakningen	88
Tabell 4.6 Anslagsutveckling	89
Tabell 4.7 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	89

Tabell 4.8 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	90
Tabell 4.9 Anslagsutveckling.....	90
Tabell 4.10 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	90
Tabell 4.11 Anslagsutveckling.....	90
Tabell 4.12 Offentligrättslig verksamhet.....	91
Tabell 4.13 Uppdragsverksamhet	91
Tabell 4.14 Investeringsplan.....	91
Tabell 4.14 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:4 Samhällets skydd mot olyckor.....	92
Tabell 4.15 Anslagsutveckling.....	92
Tabell 4.16 Investeringsplan.....	93
Tabell 4.17 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	93
Tabell 4.18 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:5 Krisberedskap.....	95
Tabell 4.19 Anslagsutveckling.....	95
Tabell 4.20 Uppdragsverksamhet	95
Tabell 4.21 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och beredskap	95
Tabell 4.22 Anslagsutveckling.....	96
Tabell 4.23 Uppdragsverksamhet	96
Tabell 4.24 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:7 Krisberedskapsmyndigheten	96
Tabell 4.25 Anslagsutveckling.....	96
Tabell 4.26 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:8 Styrelsen för psykologiskt försvar.....	97
Tabell 4.27 Anslagsutveckling.....	97
Tabell 4.28 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:9 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.....	97
Tabell 5.1 Anslagsutveckling 34:1 Statens strålskyddsinstitut	99
Tabell 5.2 Offentligrättslig verksamhet	99

Tabell 5.3 Uppdragsverksamhet.....	99
Tabell 5.4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 34:1 Statens strålskyddsinstitut	100
Tabell 5.5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 34:1 Statens strålskyddsinstitut	100
Tabell 5.6 Anslagsutveckling 34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader	101
Tabell 5.7 Offentligrättslig verksamhet.....	101
Tabell 5.8 Uppdragsverksamhet.....	101
Tabell 5.9 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader.....	102
Tabell 5.10 Anslagsutveckling 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning.....	102
Tabell 5.11 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning	102
Tabell 5.12 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning	103
Tabell 5:13 Anslagsutveckling.....	103
Tabell 5.14 Offentligrättslig verksamhet.....	103
Tabell 5:15 Härledning av anslagsnivån 2008-2010, för 38:1 Elsäkerhetsverket.....	104

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att för 2008 utnyttja en kredit på högst 40 000 000 000 kronor i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger (avsnitt 3.5),
2. godkänner inriktningen för insatsorganisationens utformning för 2010 (avsnitt 3.7.3),
3. godkänner förslaget om att Försvarmakten ges möjlighet att införa aspirantskolor för militär grundutbildning (avsnitt 3.7.3.2),
4. godkänner förslaget om ändrade krav för antagning till viss officersutbildning (avsnitt 3.7.3.2),
5. godkänner förslaget om att främjandet av militärhistorisk forskning inte ska ske inom ramen för en av riksdagen inrättad delegation (avsnitt 3.7.4.1),
6. godkänner förslaget till investeringsplan för Försvarmakten för 2008–2010 (avsnitt 3.9.2.),
7. bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 6:2 *Materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda beställningar medför behov av framtida anslag på högst 40 540 000 000 kronor efter 2008 (avsnitt 3.9.2),
8. godkänner vad regeringen föreslår om anskaffning av materielprojekt under 2008 (avsnitt 3.9.2),
9. bemyndigar regeringen att för 2008 låta Försvarets materielverk disponera en kredit i Riksgäldskontoret på högst 21 500 000 000 kronor för att tillgodose behovet av rörelsekapital (avsnitt 3.9.10),
10. godkänner förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för 2008–2010 (avsnitt 4.8.1),
11. bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 000 000 kronor efter 2008 (avsnitt 4.8.2),
12. godkänner förslaget till investeringsplan för Statens räddningsverk för 2008–2010 (avsnitt 4.8.4),
13. godkänner förslaget till investeringsplan för Krisberedskapen för 2008–2010 (avsnitt 4.8.5),
14. bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 7:5 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred som inklusive tidigare gjorda beställningar medför behov av framtida anslag på högst 665 000 000 kronor efter 2008 (avsnitt 4.8.5),

15. bemyndigar regeringen att för 2008 låta Statens räddningsverk disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 660 000 000 kronor (avsnitt 4.8.5),
16. bemyndigar regeringen att för 2008 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 500 000 000 kronor (avsnitt 4.8.5),
17. fastställer avgiftsuttaget för finansiering av åtgärder mot allvarliga hot och påfrestningar som gäller elektronisk kommunikation till högst 100 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 4.8.5),
18. fastställer avgiftsuttaget för elberedskapsavgiften till högst 250 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 4.8.5),
19. bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 34:1 *Statens strålskyddsinstitut* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 kronor under 2009–2011 (avsnitt 5.1.1),
20. bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 34:3 *Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 42 000 000 under 2008–2010 (avsnitt 5.1.3),
21. för 2008 anvisar anslagen under utgiftsområde 6 *Försvar samt beredskap mot sårbarhet* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	Ramanslag	20 413 323
6:2 Materiel och anläggningar	Ramanslag	17 222 697
6:3 Forskning och teknikutveckling	Ramanslag	1 048 242
6:4 Totalförsvarets pliktverk	Ramanslag	168 489
6:5 Officersutbildning m.m.	Ramanslag	139 176
6:6 Försvarets radioanstalt	Ramanslag	562 459
6:7 Totalförsvarets forskningsinstitut	Ramanslag	61 971
6:8 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret	Ramanslag	68 211
6:9 Nämnder m.m.	Ramanslag	5 901
6:10 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m.	Ramanslag	103 609
7:1 Kustbevakningen	Ramanslag	857 244
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	Ramanslag	39 850
7:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	Ramanslag	21 080
7:4 Samhällets skydd mot olyckor	Ramanslag	669 002
7:5 Krisberedskap	Ramanslag	1 636 687
7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	Ramanslag	147 000
7:7 Krisberedskapsmyndigheten	Ramanslag	164 732
7:8 Styrelsen för psykologiskt försvar	Ramanslag	30 723
7:9 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	Ramanslag	178 000
34:1 Statens strålskyddsinstitut	Ramanslag	122 624
34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader	Ramanslag	102 780
34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning	Ramanslag	74 125
38:1 Elsäkerhetsverket	Ramanslag	42 585
Summa		43 880 510

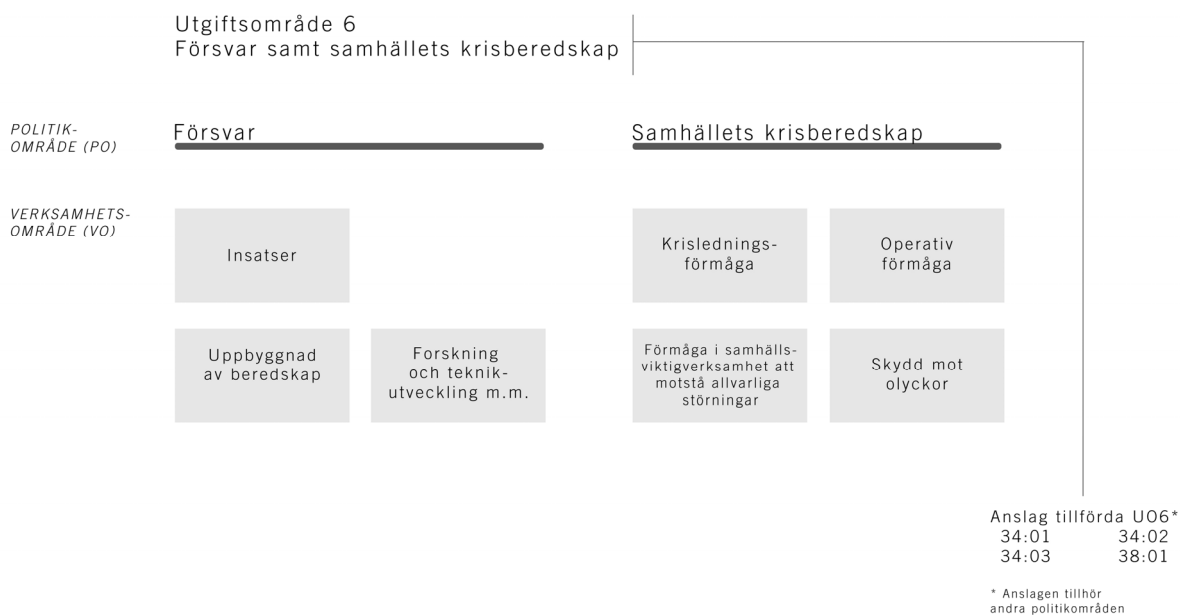
2 Utgiftsområde 6

2.1 Omfattning

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet omfattar politikområdet *Försvar* och politikområdet *Samhällets krisberedskap*. För att tydliggöra vilken verksamhet som bedrivs inom utgiftsområdet byts fr.o.m. 2008 benämning på det nuvarande politikområdet *Totalförsvar* till *Försvar* samt på det nuvarande politikområdet *Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar* till *Samhällets krisberedskap*. Underindelningen i verksamhetsområden kommer också att förändras. De nya benämningarna påverkar inte omfattningen eller innehållet för den verksamhet som bedrivs inom områdena. I föreliggande budgetproposition återspeglas de nya verk-

samhetsområdena i form av avsnittsindelningen. Som en följd av ovanstående avser regeringen i samband med den ekonomiska vårpropositionen för 2008 återkomma med förslag till förändrad benämning även på utgiftsområdet.

Det nuvarande anslaget 6:5 *Försvarshögskolan* byter fr.o.m. 2008 benämning till *Officersutbildning m.m.* och föreslås anvisas för nya ändamål samtidigt som vissa verksamheter överförs till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning i enlighet med vad regeringen anförde i den ekonomiska vårpropositionen för 2007 (se vidare avsnitt 3.9.5).

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet

	Utfall 2006	Budget 2007 ¹	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Politikområde Försvar	40 338	40 198	41 253	39 794	41 106	41 948
Politikområde Miljöpolitik	276	292	291	300	306	314
Politikområde Näringspolitik	37	43	49	43	44	45
Politikområde Samhällets krisberedskap	3 611	3 631	4 122	3 744	3 921	3 986
Totalt för utgiftsområde 6	44 262	44 164	45 715	43 881	45 377	46 294

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FIU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Utfallet för 2006 uppgick till 44 262 miljoner kronor. Vid utgången av 2006 fanns ett anslags-sparande om totalt 3,6 miljarder kronor, som uppstått främst på grund av utgiftsbegränsningar för anslagen 6:2 *Materiel och anläggningar* och 7:5 *Krisberedskap*. Regeringen beslutade den 20 juni 2007 om anslagssparande överstigande tre procent av anslaget. Försvarsmakten får disponera allt anslagssparande på anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser* samt 6:2 *Materiel och anläggningar*. Krisberedskapsmyndigheten får disponera 268 miljoner kronor av anslagssparandet överstigande tre procent på anslag 7:5 *Krisberedskap*.

Minskningen av utgiftsområdets ram genom beslut under perioden 2008–2010 beror i huvudsak på de förändringar av inriktningen för materielförsörjningen som framgår av avsnitt 3.9.2. I löpande priser ökar dock ramen till följd av pris- och löneomräkningen av anslagen.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2008–2010. Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	44 164	44 164	44 164
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	42	1 164	2 425
Beslut	-278	99	-246
Överföring till/från andra utgiftsområden	-47	-51	-49
Övrigt			
Ny ramnivå	43 881	45 377	46 294

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2006 samt kända förändringar av anslagens användning.

Tabell 2.3 Realekonomisk fördelning

Miljoner kronor

Transfereringar	2 065 716
Verksamhetsutgifter	33 793 137
Investeringar	8 021 662
Summa ramnivå	43 880 515

2.3 Ekonomisk styrning m.m.

Innevarande år är det sista året i den försvarspolitiska inriktning riksdagen beslutat om för perioden 2005–2007 (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143). I bet. 2004/05:FöU5 ansåg utskottet att besluten om försvarspolitikens inriktning, även i långsiktiga frågor, bör inordnas i den normala budgetprocessen. Regeringen delar denna uppfattning. Ibland är det dock nödvändigt att arbeta med längre tidshorisonter för att på ett övervägt sätt kunna genomföra strukturella förändringar. Sådana mer långsiktiga beslut bör då fattas när statsmakterna finner det motiverat och nödvändigt. I föreliggande proposition redogör regeringen för utvecklingen av stridskrafterna åren 2008–2010. I enlighet med vad regeringen redogör för i Finansplanen avses en genomförandegrupp under Försvarsdepartementets ledning tillsättas med uppgift att närmare redovisa hur utgifterna kan minskas med sammantaget i storleksordningen 3 - 4 miljarder kronor i nivå, inklusive nu aviserade besparingar. En viss del av de medel som frigörs ska kunna användas för att förstärka Försvarsmaktens möjligheter att delta i internationella fredsfrämjande insatser. Senare denna höst kommer Försvarsberedningen lämna sin

omvärldsanalys och Försvarsmakten sina perspektivstudier. Regeringen avser att beakta och analysera dessa för att återkomma till riksdagen med en långsiktig inriktning för försvaret. De förändringar av inriktningen för materielförsörjningen som framgår av avsnitt 3.9.2 kommer också att beaktas. Regeringen avser också redovisa en uppföljning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av den försvarspolitiska inriktning riksdagen beslutat om för perioden 2005–2007 och vilket resultat som uppnåtts.

Regeringens ambition att redan nu substantiellt öka effekten av och förmågan till fredsfrämjande insatser ligger fast. Detta återspeglas inte minst i den nordiska stridsgrupp (NBG) som kommer stå i beredskap under det första halvåret 2008. Om NBG sätts in beräknar regeringen att Försvarsmaktens utgifter för insatsen uppgår till högst 1,1 miljarder kronor. Inom ramen för Athena-regelverket, som förvaltar de gemensamma kostnaderna för EU:s militära insatser, har rådet våren 2007 uttalat att de under de kommande två åren kommer att godta att Athena som gemensamma driftskostnader bär extrakostnaderna för EU:s medlemsstater, när de tillhandahåller strategiska flygtransporter för att med kort varsel sätta in taktiska insatsstyrkor i enlighet med stridsgruppskonceptet. Rådet kommer att fastställa vilka schablonbelopp som är tillämpliga på betalningen av, eller ersättningen för, dessa kostnader och som kommer att finnas tillgängliga för de medlemsstater som på ett trovärdigt sätt har inlett förutsebara sätt att tillgodose behoven, t.ex. ägande av luftfartyg, medverkan i olika arrangemang som SALIS, konsortiet för C-17 eller A 400-M-programmet. Regeringen redogör närmare för de strategiska transporterna under avsnitt 3.7.3.1. Denna ordning kommer att upphöra efter två år, om inte rådet samtycker till att förlänga den. Som framgår av avsnitt 3.7.2 kommer Sverige att kunna delta i ett flertal insatser som ligger väl i linje med ambitionsökningen. Regeringen avser senare denna höst i en skrivelse återkomma till riksdagen med mer detaljerad information om NBG.

Regeringen avser fr.o.m. 2008 besluta om en redovisningsteknisk förändring av vilka utgifter som belastar anslagsposten 6.1.2 *Fredsfrämjande truppinsatser*. Enbart så kallade särutgifter ska belasta anslagsposten. Med särutgifter avses de utgifter som tillkommer vid beslut om genom-

förande av en internationell insats och som Försvarsmakten därmed annars inte skulle ha haft. Genom förändringen blir den finansiella styrningen tydligare och beslutsunderlaget för nya insatser förbättras. Förändringen påverkar inte omfattningen på verksamheten, utan innebär att anslagsmedel motsvarande det som inte klassificeras som särutgifter istället beräknas som utgifter för förbandsverksamhet och beredskap. Innevarande år uppgår anslagsposten för de fredsfrämjande truppinsatserna till 2 100 miljoner kronor och skulle enligt hittills gällande redovisningsprinciper öka till 2 200 miljoner kronor 2008. Särutgiftsmodellen innebär istället att posten 2008 beräknas till 1 850 miljoner kronor. Härmed redovisas också alla belopp fr.o.m. nu avseende fredsfrämjande truppinsatser för 2008 och framåt, såväl i föreliggande proposition som kommande, i enlighet med särutgiftsmodellen. Regeringen vill återigen understryka att förändringen inte innebär någon minskad ambition, utan endast att anslaget avräknas på ett tydligare sätt.

Försvarsutskottet har tillstyrkt att kraftfulla åtgärder vidtas för att genomföra besparingar inom försvarets stabs- och förvaltningsverksamhet (bet. 2005/06:FöU11, rskr. 2005/06:265). Regeringen beslutade i december 2006 och juni 2007 om kostnadsreduktionerna och hur de ska genomföras. Inom den ekonomiska ramen ökar andelen resurser som används till förbandsproduktion och insatser, medan andelen som används för stöd och administration minskar. Regeringen följer bl.a. med hjälp av Statskontoret hur omställningsarbetet inom de berörda myndigheterna fortskrider. Statskontoret har under våren 2007 inkommit med sin första rapport. Enligt Statskontorets mening har de berörda myndigheterna i hög grad vinnlagt sig om att genomföra de förändringar som krävs för att regeringens mål avseende kostnadsreduktioner ska kunna uppnås. De hittills redovisade resultaten tyder på att Försvarsmakten och de berörda myndigheterna i betydande utsträckning har svarat upp mot ställda krav på erforderliga kostnadsreduktioner. Statskontoret poängterar dock att det återstår att vidta verkningfulla åtgärder inom materielprocessen samt forsknings- och teknikutvecklingen för att de uppställda kostnadsreduktionerna ska kunna nås. Regeringen delar Statskontorets bedömning. Avseende materielprocessen är det viktigt att poängtera att de

beslutade kostnadsreduktionerna avser hela kedjan i processen och att det därmed är ett delat ansvar för Försvarmakten och Försvarets materielverk att uppnå dessa.

I Förvarsutskottets yttrande 2006/07:FöU2y framhålls bl.a. följande.

”Ett enigt försvarsutskott har vid upprepade tillfällen påtalat riksdagens behov av en transparent materielplanering och redovisning, dvs. ett tydligare beslutsunderlag, för att kunna ta ställning till förslagen till beställningsbemyndiganden, dvs. de långsiktiga betalningsåtagandena, till investeringsplanen och till behovet av anslagsmedel. Det är en förutsättning för att riksdagen ska kunna utöva finansmakten. Utskottet räknar därför med att en samlad redovisning ska finnas med i kommande budgetproposition.”

Regeringen vill framhålla att flera steg redan tagits för att tillgodose riksdagens önskemål. Sedan innevarande budgetår anvisas medel för anskaffning av materiel och anläggningar resp. forskning och teknikutveckling under två separata anslag. Redovisningen avseende beställningsbemyndigandet samt spårbarheten mellan materielanskaffning och stridskrafternas förmåga har utvecklats. Sedan statsbudgeten för 2006 godkänner riksdagen också utveckling och anskaffning av specifika materielobjekt. Regeringen delar dock utskottets uppfattning att transparensen kan ökas ytterligare och att detta kan ske utan att uppgifter som omfattas av sekretess behöver offentliggöras. Inom Regeringskansliet pågår därför ett arbete som ska leda till förslag som ökar möjligheterna för statsmakterna att styra över materieförsörjningsprocessen och ökar spårbarheten mellan uppgifter, förmåga samt materieförsörjning.

Förslagen ska tydliggöra roller och beslutsordning i materieförsörjningens olika faser och möjliggöra att statsmakterna tidigare kan fatta beslut om inriktningar och prioriteringar. Även förslag till strukturella förändringar för att åstadkomma en materieförsörjning som i mindre utsträckning är tidsmässigt och ekonomiskt bunden, ska lämnas. Regeringen avser således återkomma till riksdagen i denna fråga. Det omplaneringsbehov som följer av de förändringar av inriktningen för materieförsörjningen som framgår av avsnitt 3.9.2 innebär dock att förslaget till ram för Försvarmaktens beställningsbemyndigande i föreliggande proposition kan komma att behöva omprövas. Regeringen avser således om nödvändigt återkomma med en mer preciserad beräkning.

I bet. 2006/07:FöU1 ansåg utskottet att regeringen bör fortsätta sitt arbete med att skapa en tydligare anslagsstruktur med fler anslag än för närvarande för att möjliggöra för utskottet att bättre ta ställning till på vilket sätt medlen inom det militära försvaret ska användas. Regeringen överväger för närvarande om och i så fall hur en sådan anslagsstruktur bättre skulle kunna anpassas till den befintliga verksamhetsstrukturen. Regeringen avser återkomma till riksdagen med sina ställningstaganden i denna fråga.

Försvarmakten befinner sig mitt i införandet av den insatsförbandsorienterade ekonomistyrningsmodellen. En viktig förutsättning för modellen är det integrerade resurs- och ekonomiledningssystemstödet som nu upphandlats och successivt införs. På uppdrag av regeringen följer Statskontoret löpande Försvarmaktens arbete. Nästa större avrapportering till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) görs senare denna höst.

3 Försvar

3.1 Omfattning

I enlighet med det som angetts i avsnitt 2.1 ändras politikområdets namn från Totalförsvaret till Försvar.

Politikområdet Försvar omfattar planering, förberedelser och utnyttjande av försvarets resurser för att uppnå de av riksdagen angivna målen samt för att på andra sätt stödja svensk säkerhetspolitik. Politikområdet omfattar verksamhetsområdena Insatser, Uppbyggnad av beredskap samt Forskning och teknikutveckling m.m.

3.1.1 Verksamhetsområdet Insatser

Verksamhetsområdet omfattar övervakningsuppgifter och ingripande mot kränkningar. Dessutom ska Försvarsmakten vid behov stödja andra myndigheter. Vidare ska Försvarsmakten genomföra internationella insatser enligt riksdagens och regeringens beslut. Verksamheten bedrivs av Försvarsmakten.

3.1.2 Verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap

Verksamhetsområdet syftar till att skapa en insatsorganisation med den beredskap som regeringen beslutar. Inom verksamhetsområdet inryms övnings- och utbildningsverksamhet, materielförsörjning, personalförsörjning, lokalförsörjning m.m. Vidare ingår den planering och verksamhet som genomförs inom det civila försvaret i syfte att säkerställa

en god försvarsförmåga i sådan samhällsviktig verksamhet som är väsentlig för samhällets grundläggande behov vid ett eventuellt framtida väpnat angrepp eller krig.

Verksamheten bedrivs av Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Förvarshögskolan, Totalförsvarets pliktverk, Försvarets radioanstalt, Krisberedskapsmyndigheten, Statens räddningsverk och Styrelsen för psykologiskt försvar.

3.1.3 Verksamhetsområdet Forskning och teknikutveckling m.m.

Verksamhetsområdet omfattar teknisk och annan forsknings- och utvecklingsverksamhet samt studier. Därutöver ingår verksamheter som inte omedelbart syftar till att bidra till Försvarsmaktens operativa förmåga, exempelvis statsceremoniell verksamhet, stöd till i Sverige verksam försvarsindustri genom exportstödjande verksamhet m.m. Verksamheten bedrivs av Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Förvarshögskolan och Totalförsvarets forskningsinstitut.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Budget 2007 ¹	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	21 760,4	20 450,1	20 334,1	20 413,3	21 338,7	21 871,0
6:2 Materiel och anläggningar	17 468,8	17 600,2	18 813,6	17 222,7	17 435,6	17 658,6
6:3 Forskning och teknikutveckling		1 159,8	1 139,0	1 048,2	1 075,6	1 102,6
6:4 Totalförsvarets pliktverk	255,5	204,9	204,6	168,5	172,4	176,9
6:6:5 Officersutbildning, m.m.	30,6	32,5	32,9	139,2	239,5	274,6
6:6 Försvarets radioanstalt	464,9	512,5	506,0	562,5	605,6	621,4
6:7 Totalförsvarets forskningsinstitut	196,0	57,0	57,2	62,0	58,8	60,3
6:8 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret	75,2	68,2	67,0	68,2	68,2	68,2
6:9 Nämnder m.m.	5,2	9,9	5,8	5,9	5,9	5,9
6:10 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m.	81,1	102,9	93,3	103,6	106,0	108,8
Totalt för politikområde X	40 337,7	40 198,1	41 253,5	39 794,1	41 106,3	41 948,3

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Utfallet för 2006 innebar ett totalt anslags-sparande på 2 483 miljoner kronor vid ingången av 2007. Av anslagssparandet från 2006 stod Försvarsmakten för 2 461 miljoner kronor. Drygt 900 miljoner kronor är hänförligt till anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* och 1 557 miljoner kronor till anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*. Anslagssparandet uppkom till största delen på grund av de av regeringen beslutade utgifts-begränsningarna och därigenom att planerade materielbeställningar senarelades från 2005 inom anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*.

För de fredsfrämjande truppinsatserna användes 1 707 miljoner kronor under 2006. För utfallet per insats, se tabell 3.3.

Utfallet för övriga myndigheter, nämnder m.m. och stöd till frivilliga försvarsorganisa-tioner var ca 1 115 miljoner kronor 2006.

3.3 Mål för politikområdet Försvar

Riksdagen har beslutat om målet för politikområdet Totalförsvaret (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143).

Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål. Målet är att:

- bidra till att hantera och förebygga kriser i vår omvärld,
- hävda vår territoriella integritet,
- försvara Sverige mot väpnat angrepp och
- värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Dessa mål gäller fortsatt för politikområdet Försvar.

3.3.1 Mål för verksamhetsområdet Insatser

Målet för verksamhetsområdet är att det militära försvaret ska genomföra de insatser som riksdag och regering beslutat eller som i övrigt krävs.

3.3.2 Mål för verksamhetsområde Uppbyggnad av beredskap m.m.

Målet för verksamhetsområdet är att utveckla insatsorganisationen i enlighet med de krav på operativ förmåga som riksdagen har beslutat (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143) och de operativa delförmågor som redovisas i föreliggande proposition.

Genom i huvudsak planering ska även en god försvarsförmåga säkerställas i sådan samhälls- viktig verksamhet som är väsentlig för samhällets grundläggande behov vid ett eventuellt framtida väpnat angrepp.

3.3.3 Mål för verksamhetsområdet Forskning och utveckling m.m.

Målet för verksamhetsområdet är att forskning och utveckling ska inriktas så att den stödjer utvecklingen inom berörda delar av utgifts- området, dvs. inom politikområdena Försvaret och Samhällets krisberedskap.

3.4 Politikens inriktning

I föreliggande proposition redovisar regeringen sin bedömning av utvecklingen av stridskrafterna åren 2008–2010. För att på ett övervägt sätt kunna genomföra strukturella förändringar finns emellertid behov av att arbeta med längre tidshorisonter. Sådana mer långsiktiga beslut bör fattas när statsmakterna finner det motiverat och nödvändigt. I enlighet med vad regeringen redogör för i Finansplanen avses en genomförande- grupp under Förvarsdepartementets ledning tillsättas med uppgift att närmare redovisa hur utgifterna kan minskas med sammantaget i storleksordningen 3 - 4 miljarder kronor i nivå, inklusive nu aviserade besparingar. En viss del av de medel som frigörs ska kunna användas för att förstärka Förvarsmaktens möjligheter att delta i internationella fredsfrämjande insatser. Senare denna höst kommer Förvarsberedningen lämna sin omvärldsanalys och Förvarsmakten sina resultat av perspektivstudierna. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag till långsiktig inriktning för försvaret och vilka förmågor som bör prioriteras.

Försvarets flexibilitet och användbarhet måste utvecklas. Sveriges förband och förmågor behöver vara mer tillgängliga och mer flexibla avseende insatser, uppgifter och samarbets- partners vare sig det gäller i Sverige, i Europa eller i övriga världen. Regeringen anser att internationella insatser bäst genomförs i samverkan med andra. Med detta som grund bör samarbetet med FN, EU och Nato öka.

Sverige bör ha kapacitet både till snabb- insatser, långsiktiga insatser och mer kortvariga bidrag. Det militära engagemanget ska öka med en dubbling av utlandsstyrkans förmåga. I denna proposition föreslår regeringen fortsatta satsningar på internationella insatser. För detta ändamål tillförs anslaget 100 miljoner kronor år 2008 och ytterligare medel planeras tillföras 2009.

Internationella insatser är en integrerad del av svensk säkerhets-, utrikes- och försvarspolitik. Genom att bidra till internationella insatser bidrar vi inte bara till andras säkerhet och utveckling, vi ökar även vår egen säkerhet samtidigt som vi får erfarenheter till nytta för försvarets utveckling. Det finns ingen motsätt- ning mellan internationella insatser och nationellt försvar. Det är två sidor av samma mynt. Regeringen anser att uppgiften att genomföra internationella insatser ska vara grundläggande vid utvecklingen av försvarets förband. Att förmågan till väpnad strid upprätthålls är avgörande både för förmågan att bidra till ett brett spektrum av internationella insatser och för att värna vår territoriella integritet.

Civil-militär samverkan ska främjas och utvecklas. De svenska militära bidragen bör utgöra en del av ett bredare svenskt engagemang inom ramen för multifunktionella insatser för att stödja konfliktlösning, nödlindring och återupp- byggnad i den aktuella regionen. De ska också kunna utgöra en del av en bredare ansats från det internationella samfundets sida. I förekom- mande fall bör samverkan eftersträvas med biståndspolitiska instrument, utifrån fastlagda biståndsprinciper samt internationella riktlinjer på området.

Regeringen avser att presentera en nationell strategi för svenskt civilt och militärt deltagande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. En sådan strategi ska vara ett verktyg för att göra prioriteringar kring hur Sverige ska delta med trupp och för att tillse att resurserna som avdelas används så effektivt som möjligt. Svenskt deltagande i internationella insatser kan motiveras både i situationer där insatsen direkt eller indirekt gagnar Sveriges säkerhet och i situationer där Sverige vill bidra till att upprätthålla freden, förhindra grava kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller lindra nöd.

Sverige är ledande nation för samarbetet inom Nordic Battlegroup (NBG). Den nordiska

stridsgruppen ska stå i beredskap för EU-ledda internationella krishanteringsinsatser från den 1 januari till den 30 juni 2008. I NBG ingår soldater från Sverige, Finland, Norge, Estland och Irland. Stridsgruppen är ett viktigt bidrag till EU:s förmåga att verka för internationell fred och säkerhet.

Regeringens försvarspolitiska inriktning ställer höga krav på Försvarsmaktens personalförsörjningssystem. Tillgången till motiverad och välutbildad personal är betydelsefull för insatsorganisationens förmåga att ge den säkerhetspolitiska handlingsfrihet som regeringen eftersträvar. Enligt regeringens mening är det nödvändigt att förbättra Försvarsmaktens förutsättningar för dess personalförsörjning bland annat genom att stärka möjligheterna att anställa personal på soldatnivå. Det behövs också en översyn av befälsordningen för officerare. Regeringen kommer vidare att initiera en utredning som ska se över vilka åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra militär grundutbildning på frivillig grund.

Ett mer flexibelt insatsförsvar kräver en ny syn på materielförsörjningen. Det är nödvändigt att arbeta fram en struktur som snabbt kan svara upp mot nya behov som kan uppkomma under en pågående insats. Försvarsmaktens operativa behov ska styra med en tydlig balans mellan vad som är mål och medel. Ledtider och ekonomiska bindningar i materielförsörjningen måste minska samtidigt som handlingsfriheten måste öka.

3.5 Beredskapskredit för totalförsvaret

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2008 utnyttja en kredit på högst 40 000 000 000 kronor i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen bemyndigade regeringen att utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret på högst 40 000 000 000 kronor för 2007, om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger. Regeringen anser att ett motsvarande bemyndigande, avseende samma belopp, bör lämnas för 2008. Beredskapskrediten ska säkerställa att en nöd-

vändig beredskapshöjning inte förhindras eller fördröjs därför att regeringen inte disponerar nödvändiga betalningsmedel. Om beredskapskrediten utnyttjas, avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning av behovet av medel för den fortsatta verksamheten.

3.6 Resultatbedömning

3.6.1 Verksamhetsområdet Det militära försvaret

Målet för verksamhetsområdet är att resurserna ska kunna användas för de huvudändamål som har angetts för politikområdet Totalförsvaret.

3.6.1.1 Bedömning av Försvarsmaktens operativa förmåga

Försvarsmaktens värdering visar att den samlade operativa förmågan har utvecklats positivt jämfört med 2005. Inom denna utveckling finns delförmågor där Försvarsmaktens förmåga har ökat likväl som sådana där värderingen visar ett sämre resultat än föregående värdering. För en majoritet av de krav som ställs kan Försvarsmakten lösa tilldelade uppgifter över tiden, utan några nedsättningar i handlingsfrihet eller förmåga.

Förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet och bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredsfrämjande insatser

Försvarsmakten har i huvudsak den förmåga som krävs. I denna förmåga ställs krav på att bland annat kunna upptäcka hot mot Sverige, bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld samt bistå andra myndigheter. Försvarsmaktens förmåga att bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred har prövats vid flera tillfällen under 2006. Dessa insatser visar att förmågan är god.

Förmåga att vid ett försämrat omvärldsläge kunna hantera händelseutvecklingar och hot som kan

drabba Sverige samt kunna öka förmågan till internationella insatser

Försvarsmaktens förmåga uppvisar fortsatta brister som begränsar handlingsfriheten. Bristerna rör i första hand den personella och materiella situationen hos vissa insatsförband och funktioner.

Förmåga att efter allvarlig och varaktigt försämrad omvärldsutveckling och successiva beslut av regering och riksdag kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer som hotar Sveriges fred och självständighet

Försvarsmakten har inga avgörande brister i förmågan. Vårt deltagande i kvalificerade internationella insatser och utvecklandet av krishanteringsförmåga innebär att förmågan till väpnad strid på sikt förstärks.

Analys och slutsatser

Försvarsmaktens samlade operativa förmåga har utvecklats positivt. En analys av 2006 års värdering av insatsorganisationens förmåga visar att Försvarsmakten uppfyller huvuddelen av kraven. Vårt deltagande i kvalificerade internationella insatser och utvecklandet av krishanteringsförmåga innebär att förmågan till väpnad strid på sikt förstärks.

Särskild uppmärksamhet bör dock riktas mot förmågan att upptäcka kränkningar av svenskt territorium samt förmågan att hantera händelseutvecklingar vid ett försämrat omvärldsläge. Därvid bör särskilda åtgärder vidtas för att minimera de personella och materiella bristerna i de insatsförband som begränsar den operativa förmågan.

3.6.1.2 Förbandsverksamhet

Operativ ledning och logistik

Operativ ledning

Resultat

Under 2006 har ett högkvarter med operativ insatsledning och stabsförband vidmakthållits:

Följande förband har genomgått fortsatt utveckling:

- en operativ lednings- och sambandsbataljon,

- ett försvarsmaktens telenät och markteleförband,
- ett IT-försvarsförband,
- en telekrigsbataljon samt
- två specialförband.

Vidare har planering för utveckling skett av en rörlig operativ stab till den nordiska stridsgruppen (NBG 2008).

Utvecklingen av operativ ledning har fortsatt i enlighet med 2004 års försvarspolitiska inriktning. I stort sett samtliga enheter och förband omorganiseras eller utvecklas för att anpassas till de krav som ställs på framtida insatsförmåga och internationalisering. Syftet är att bygga upp modulära förband, som därmed kan anpassas till de krav som ställs på insatser såväl nationellt som internationellt.

Under 2006 avslutades fas 2 av konceptet NBF (Närverksbaserat försvar) som bl.a. avsåg att skapa beslutsunderlag för utveckling av Försvarsmaktens ledningssystem (se vidare avsnittet Utvecklingen av nätverksbaserat försvar). Under året planerades uppbyggnaden av en rörlig operativ stab till NBG. För denna stab avdelades ett kompani från den operativa lednings- och sambandsbataljonen. Fortsatt kompetensuppbyggnad och materielleveranser har skett inom IT-försvarsförbandet. Telekrigsbataljonen har under 2006 tillförts lätt telekrigssystem, störningspansarbandvagn 90, pejlpansarterrängbil, störpansarterrängbil samt tekniskt signalspaningssystem. Genomförd verksamhet och materielleveranser till IT-försvarsförbandet och telekrigsbataljonen har förbättrat respektive förbands operativa förmåga bl.a. genom ökad tillförsel av splitterskydd.

Under 2006 har Försvarsmaktens telenät blivit mer robust och uthålligt genom den årliga investeringen för att bygga upp IP-nät. Genom leverans av telefonkrypton och kryptoapparater har informationssäkerheten förbättrats. Krypterad kommunikation kan nu ske över mobiltelefon.

I samband med ledningsövningen DEMO - 06 deltog Försvarsmakten tillsammans med tio andra nationer i en övning inom ramen för EU:s krishantering. Syftet var att i realtid samträna militära och civila aktörer runt om i Europa i krishantering genom att tillämpa ledningskonceptet för effektbaserade operationer. Under 2006 genomfördes också en beredskapskontrollövning, övning Dagny.

Analys och slutsatser

Inriktningen för ledningsfunktionen har i stort sett följts under 2006. Omorganisationen av ledningsfunktionen har fortsatt under 2006 för att vidareutveckla internationell förmåga, förmåga till flexibilitet och rörlighet samt interoperabilitet med andra samarbetsparter, nationellt och internationellt. I detta sammanhang är samövningar med andra nationer viktiga, inte minst för att utveckla interoperabilitet och samverkansförmåga.

Läget inom ledningsförbanden bedöms som godtagbart.

Logistik*Resultat*

Under 2006 har bl.a. följande förband vidmakthållits:

- en operativ transportbataljon,
- två transportledningsstaber,
- en teknisk bataljon,
- två underhållsbataljoner samt
- två stridsvagnstransportkompanier.

En operativ ledningsteknisk bataljon (krigsförbandet bytte namn i samband med sammanläggningen av två marktelebataljoner under 2006) har fortsatt utvecklats.

Vidare har utveckling påbörjats av nedanstående förband:

- en logistikenhet till den nordiska stridsgruppen (NBG 2008) samt
- en kirurgtropp till den nordiska stridsgruppen (NBG 2008).

I stort sett samtliga logistikenheter och förband är sedan den försvarspolitiska inriktningen 2004 under omorganisation, utveckling eller avveckling för att möta de krav som insatsförsvaret och ökad internationalisering ställer på underhållsfunktionen. Under 2006 har detta arbete fortsatt. Främst har fokus legat på utvecklingen av modularitet och ökat skydd för logistikenheterna.

Under 2006 genomfördes planering för att kunna tillgodose behovet av en logistikenhet och en kirurgtropp till NBG 2008.

Inga större materielleveranser har skett under 2006.

Analys och slutsatser

Kraven från NBG har påverkat logistikfunktionen positivt genom att de har påskyndat utvecklingen av nya logistikförband som är bättre anpassade än tidigare för att stödja alla typer av insatser.

Läget inom funktionen bedöms i huvudsak som godtagbart.

Markstridskrafter*Resultat*

Under 2006 har följande markstridsförband vidmakthållits:

- en underrättelsebataljon,
- en jägarbataljon,
- tre luftvärnsbataljoner,
- två ingenjörsbataljoner,
- en förbindelsebataljon,
- två ammunitionsröjningskompanier,
- ett CBRN¹-kompani,
- två armébrigadledning med ledningsförband,
- sju mekaniserade bataljoner,
- en haubitsbataljon 77B,
- ett artilleriradarkompani,
- två underhållsbataljoner,
- en säkerhetsbataljon,
- två stridsvagnskompanier samt
- 82 hemvärnsbataljoner.

Under året har förbandstypen fallskärmsjägarbataljon avvecklats. Samtidigt har utveckling skett avseende förbandstyperna säkerhetsbataljon, lätt mekaniserad bataljon, artilleribataljon 2011 och luftburen bataljon.

Jämfört med det förbandsinnehåll som redovisades i budgetpropositionen för 2006 finns vissa avvikelser. En av de åtta mekaniserade bataljonerna har istället för att vidmakthållas påbörjat en utveckling mot en lätt mekaniserad bataljon. Utvecklingen av säkerhetsbataljonerna har försenats. Under året har en bataljon vidmakthållits medan övriga två utvecklats. Minskningen av antalet hemvärnsbataljoner fortgår.

¹ Chemical, Biological, Radiological, Nuclear (kemiska stridsmedel, biologiska stridsmedel, radiologiska stridsmedel, kärnvapen)

Försvarsmakten redovisar att målen för markstridskrafterna i huvudsak har nåtts och att övningsverksamheten har visat goda resultat.

Utbildnings- och övningsverksamhet har i stort bedrivits i samma omfattning som de två tidigare åren. Övningar har genomförts inom ett brett spektrum av funktioner och förband och de har bidragit till att vidmakthålla respektive utvecklat förmågan till såväl nationella som internationella insatser. Under året har den grundutbildningsomgång påbörjats som avses utgöra den huvudsakliga rekryteringsbasen för den nordiska stridsgruppen.

Under 2006 har bl.a. följande materiel tillförts markstridskrafterna:

- CBRN-förbandet har fått leveranser av detekteringsfordon, saneringsutrustning och mobila fältlaboratorier vilket sammantaget har ökat förmågan till detektering och analys av, samt skydd mot CBRN-stridsmedel.
- Splitterskyddad bandvagn 309 har tillförts markstridskrafterna framförallt för att förbättra skyddet för personalen.
- Granaten BONUS har levererats till artilleriet vilket skapar möjligheten att med indirekt eld precisionsbekämpa bepansrade mål.

Under 2006 har följande markstridsförband varit anmälda till internationella styrkeregister:

- en mekaniserad bataljon (stridsfordon 90) med 30 dagars beredskap,
- ett ingenjörkompani med ammunitions- och minröjningsförmåga med 30 dagars beredskap,
- ett militärpolis kompani med 30 dagars beredskap,
- en CBRN-insatsstyrka med 30 dagars beredskap,
- en artillerilokaliseringsgrupp med 30 dagars beredskap,
- en jägarpluton med 30 dagars beredskap samt
- en mekaniserad bataljon (pansarterrängbil) med 90 dagars beredskap.

Utöver dessa förband har Försvarsmakten sedan oktober 2006 satt ett mekaniserat skyttekompani (IA 06) i tio dagars beredskap för internationella insatser. Detta förband har av regeringen även anmälts till internationella styrkeregister från och med den 1 januari 2007.

Av styrkeregisterförbanden ovan har följande varit insatta under 2006:

- ett kompani ur den mekaniserade bataljonen (stridsfordon 90) har varit insatt i UNMIL i Liberia,

- ett kompani ur den mekaniserade bataljonen (pansarterrängbil) har varit insatt i KFOR i Kosovo,
- jägarplutonen har varit insatt i Kosovo,
- delar av militärpolis kompaniet har varit insatt i Kosovo och i Afghanistan,
- en grupp ur ingenjörskompaniet har varit insatt i ISAF i Afghanistan och ytterligare en del har varit insatt i Kosovo samt
- delar av CBRN-kompani har varit insatt i KFOR i Kosovo.

En pluton ur underrättelsebataljonen har varit insatt i Kosovo utan att vara anmäld till något styrkeregister.

Analys och slutsatser

Inriktningen av markstridskrafterna har i stort följts. Läget inom markstridskrafterna bedöms som godtagbart avseende förbanden som är anmälda till internationella styrkeregister. Vissa brister finns dock avseende förmågan att verka nationellt. Begränsningarna för den nationella verksamheten beror bl.a. på försenade leveranser av luftvärnsmateriel samt försenad förbandsutveckling avseende säkerhetsbataljonerna.

De marina stridskrafterna

Resultat

Under 2006 har följande förband vidmakthållits:

- en sjöinformationsbataljon,
- HMS Orion,
- en marin basbataljon,
- två sjöstridsflottiljer,
- en ubåtsflottilj,
- en amfibiebrigadledning med ledningsförband samt
- en amfibiebataljon.

Försvarsmakten redovisar att målen i huvudsak uppnåtts. Såväl sjöstrids-, ubåts- som amfibieförbanden har deltagit i nationell- och internationell övningsverksamhet. Här kan särskilt nämnas den ubåt, HMS Gotland, som samövat med den amerikanska flottan med mycket gott resultat. De ytstrids- och ubåtsförband som är anmälda till internationella styrkeregister har under året utvärderats enligt Nato:s utvärderingsmekanism för medlems- och partnerländer med gott resultat för de marina stridskrafterna.

Under 2006 har följande större materiel-system modifierats eller tillförts de marina

stridskrafterna: För två korvetter av Göteborgsklass har motmedelssystem installerats vilket förbättrat deras förmåga till egenskydd. Under året har ammunitionsröjningsenheterna, de s.k. EOD-grupperna (Explosive Ordnance Disposal) tillförts ytterligare materiel. Amfibieförbandet har tillförts två skyddade stridsbåtar för sjukvårdstransporter. Förbandet har även tillförts kroppsskydd med flytegenskaper.

Under 2006 var följande marina förband med 30 dagars beredskap anmälda till internationella styrkeregister:

- ett sjöminröjningsförband av Landsortsklass,
- ett korvettförband av Göteborgsklass samt
- ett ubåtsförband av Gotlandsklass.

Av dessa har delar av korvettförbandet sedan oktober 2006 varit insatt i FN:s insats i Libanon (UNIFIL).

Analys och slutsatser

Regeringens bedömning är att inriktningen av de marina stridskrafterna i stort följts under verksamhetsåret 2006. Läget inom de marina stridskrafterna bedöms av regeringen som godtagbart.

Luftstridskrafter

Flygförband

Resultat

Under 2006 har följande flygförband vidmakthållits:

- en stridsledningsbataljon 04,
- två flygbasbataljoner,
- fyra JAS 39-divisioner,
- en transportflygdivision (TP 84),
- en transportflygdivision (TP 102),
- en signalspaningsflygdivision (S 102 B) samt
- två regionala transportflygdivisioner (TP 100).

Delar av en radarflyggrupp (FSR 890) utvecklas för vidmakthållande av kompetens till en ledningsflyggrupp vilket innebär ökad förmåga till rörlig radartäckning som komplement till de fasta radarsystemen.

Till JAS-divisionerna har 18 flygplan JAS 39 version C/D levererats under 2006 och 7 flygplan JAS 39 version C/D under första halvåret 2007. Flygplanens motmedelutrustning och bekämpningsförmåga har förbättrats genom leveranser av laserutpekningsskapslar, laserstyrda

bomber och spaningskapslar. JAS 39 C/D har en högre grad av interoperabilitet än tidigare versioner. Utöver interoperabla kommunikationssystem har JAS 39 C/D även lufttankningsförmåga för längre uthållighet och räckvidd samt förmåga att bära fler, och andra typer av vapen och sensorsystem. Därmed har JAS 39 C/D fått en ökad förmåga till bl.a. precisionsbekämpning av markmål. Sammantaget innebär detta att JAS-divisionernas förmåga att verka har förbättrats.

Regeringen ska, i enlighet med riksdagens beslut från 1982 om riktlinjer för utveckling och anskaffning av JAS 39 Gripen-systemet, årligen redovisa läget inom projektet för riksdagen (prop. 1981/82:102, bil. 2, bet. 1981/82:FöU18, rskr. 1981/82:374). JAS 39 Gripen har hanterats som en objektsram i och med att beslut om utveckling av flygplanstypen togs 1982. Nuvarande objektsram för JAS 39 Gripen definieras i Försvarmaktens regleringsbrev för 2007. Objektsramen omfattar tiden fr.o.m. 1997 t.o.m. 2009. Den ekonomiska planeringsramen uppgår till högst 74 591 miljoner kronor i 2007 års prisläge. Totalt ska 174 stycken JAS 39 (delserie 2 och 3) anskaffas inom objektsramen. Försvarmakten redovisar bland annat följande. Till och med den 31 december 2006 hade 65 788 miljoner kronor utbetalats. Totalt har 156 flygplan levererats till Försvarmakten inom objektsramen. Leasingavtal med Ungern rörande JAS 39 omfattar 14 stycken flygplan. Under 2006 har åtta flygplan kommit Ungern tillhanda. Den strategi som fastslagits rörande en harmoniserad utveckling av flygsystemet för alla användare har fortsatt tillämpats. De initiativ som har tagits för att etablera en användargrupp (user group) för Gripen-systemet har förbättrat förutsättningarna för en sådan harmoniserad utveckling.

Under 2006 har Försvarmakten bl.a. erhållit initial spaningsförmåga med spaningskapsel. Fällning med skarp laserstyrd bomb har genomförts och en första skjutning med radarjaktrobot Meteor inom ramen för dess utprovningssystem har ägt rum. Försvarmakten bedömer att objektsramen för JAS 39 Gripen kommer att innehållas vad avser teknik, tid och ekonomi, även om vissa problemområden finns.

Flygförbanden deltog under 2006 i flera övningar. Den multinationella stridsflygövningen "Red Flag Alaska" i USA under augusti 2006 var särskilt betydelsefull för

flygförbanden genom bl.a. storleken på övningen, stort antal mål och hotmiljön samt möjligheten att öva lufttankning.

Antalet flygtimmar med JAS 39 Gripen 2006 var cirka 14 000 vilket är en ökning jämfört med 2005. Den årliga ökningen av flygtimmar har skett p.g.a. nyleverans och att fler divisioner börjat flyga JAS 39 Gripen. På grund av tekniska problem och förseningar vid modifiering och nyleverans har ökningen dock inte skett i den takt Försvarmakten planerat.

Inom de olika flygförbanden har brister förekommit inom olika personalkategorier, t.ex. flygtekniker och navigatörer.

Förmåga till taktisk flygtransport har vidmakthållits. Det har varit en hög belastning på transportflygdivisionen under 2006 och SWAFRAP (TP 84) har fortsatt haft ett högt flygtidsuttag i och med genomförandet av internationella insatser.

Förberedelser inför livstidsförlängande åtgärder (tillgänglighetsmodifiering) har skett liksom förberedelser för att kunna nå ökat flexibelt nyttjande av verkan och motmedelssystemet. Sammantaget leder åtgärderna till förbättrad förmåga att genomföra taktiska transporter.

Provverksamhet med lufttankningsförmåga från TP 84 till JAS 39 har genomförts.

TP 84 systemet har (utöver SWAFRAP) ett jämnt flygtidsuttag men inte i den omfattning Försvarmakten planerat. Det beror på bl.a. vakanser och personalkrävande uppgifter. En annan begränsande faktor har varit låg tillgänglighet på flygplan p.g.a. modifieringar och tidskrävande underhåll.

Under 2006 var följande flygförband med 30 dagars beredskap anmälda till internationella styrkeregister:

- ett JAS 39 förband med åtta flygplan (SWAFRAP JAS 39) och basförband
- ett transportflygförband TP 84 med fyra flygplan (SWAFRAP C-130) samt
- ett signalspaningsflygplan (S 102 B).

Analys och slutsatser

Regeringens bedömning är att inriktningen av flygförbanden i stort har följts under verksamhetsåret 2006. En faktor som påverkat genomförd verksamhet för flygförbanden har varit bristen på personal inom olika personalkategorier. Vidare sker tillförsel av nya plattformar (JAS 39 C och D), materiel och

förberedelser inför större modifieringar vilket, liksom tillgång på personal, påverkar flygförbandens operativa förmåga. Regeringen bedömer läget inom flygstridskrafterna som godtagbart. Detta innebär att flygförbanden överlag kan lösa tilldelade uppgifter över tiden, dock med viss begränsad förmåga. Regeringen bedömer att myndigheten vidtar nödvändiga åtgärder för att komma tillrätta med angivna brister.

Helikopterförband

Resultat

Under 2006 har följande helikoptersystem vidmakthållits:

- helikopter 4,
- helikopter 9 samt
- helikopter 10.

Under 2006 har helikopterbataljonen varit under fortsatt utveckling.

Helikopterförbanden har under 2006 tillförts fem helikopter 15 i markoperativ version. Tre helikopter 15 i markoperativ version har hittills levererats under 2007. I första hand kommer ökningen av förmågan att ske mot att en helikopterenhet ska kunna agera som stödresurs vid en långvarig internationell insats.

Vad gäller internationella insatser påbörjades i oktober 2006 insats med tre helikopter 9 i Kosovo (KFOR). Insatsen avslutades i juli 2007 med positiva erfarenheter.

Försvarmaktens helikoptrar har lämnat stöd till samhället under flera insatser 2006 genom flyg- och sjöräddning, ambulanstransporter och vid andra tillfällen där samhällets resurser inte räckt till.

Övningsverksamheten har genomförts för helikopterförbanden. Fokus har fortsatt varit på deltagande i internationella övningar.

Flygtiden vad gäller de helikoptrar som i nuläget är operativa; helikopter 4, 9 och 10, är i huvudsak motsvarande flyguttaget 2005.

Inom helikopterförbanden, liksom inom flygförbanden, finns brist på viss personal, t.ex. tekniker.

Analys och slutsatser

Regeringen anser att en samlad bedömning av helikopterbataljonens förmåga inte är möjlig då bataljonen är under utveckling. Regeringen konstaterar att ursprunglig planering avseende

uppnådd operativ förmåga ej kunnat följas p.g.a. leveransförseningar av nya helikoptersystem (helikopter 14 och 15). Bristerna i operativ förmåga relativt behoven, bl.a. för den nordiska stridsgruppen (NBF) 2008, har gjort att planeringen ändrats, t.ex. modifieras fyra stycken helikopter 4. Detta har i sin tur också inneburit att behov av omplanering av utbildning har uppstått.

Sveriges åtaganden internationellt, förutses öka behovet av taktiska transportresurser vilket inkluderar helikoptrar.

Nätverksbaserat försvar

Resultat

Utvecklingen av konceptet nätverksbaserat försvar (NBF), Fas 2 (2003–2006) har avslutats. Verksamheten har genomförts i enlighet med statsmakternas beslut. Målet med fas 2 har varit att skapa beslutsunderlag samt utveckla principiella lösningar avseende ledningsmetoder, kompetenskrav, organisationsutveckling och teknik för ett interoperabelt nätverksbaserat ledningssystem med erforderlig informations-säkerhet.

Resultaten från utvecklingen har fortlöpande överlämnats som förslag på metoder och tekniska systemlösningar som kan införas i insatsorganisationen och genom utbildningsinsatser vid Försvarshögskolan och Ledningsregementet. Fokus för NBF-utvecklingen mot målet 2010 är att utveckla ett ledningssystem som ska kunna stödja Försvarsmakten vid lösande av alla typer av uppgifter, nationellt och internationellt.

Viktigare erhållna resultat av genomförd utveckling

Ledningsmetoder avseende effektbaserade operationer har utvecklats och tekniska lösningar rörande de grundläggande NBF-egenskaperna; säkerhet, flexibilitet och interoperabilitet har levererats till organisationen.

Försvarsmaktens NBF-utveckling har, tack vare stort internationellt intresse, möjliggjort omfattande multi- och bilaterala samarbeten inom både militära och civila områden. Försvarsmakten har tillsammans med flera andra länder deltagit i Multinational Experiment Series, som syftar till att utveckla ledningsmetoder för effektbaserade operationer.

Försvarsmaktens centrum för ledningssystemutveckling inom Ledningsregementet i Enköping har färdigställts. Den internationella konceptutvecklingsmetoden (Concept Development and Experimentation) har anpassats till svenska förhållanden.

Under Fas 2 har satsningar gjorts bland Försvarsmaktens personal och närstående myndigheter avseende kompetenshöjning inom NBF-området.

Analys och slutsatser

Resultatet visar att både den internationella och nationella utvecklingen följer ett nätverksbaserat koncept i enlighet med statsmakternas intentioner.

Regeringen avser följa utvecklingen av att kraven på informationssäkerhet och flexibilitet balanseras mot tillgänglig teknik och ekonomiska resurser.

Personalförsörjning

Utvärdering av personalförsörjningsarbetet

Resultat

Försvarsmakten har utvärderat det arbete som pågått sedan 2002 med att reformera personalförsörjningssystemet och redovisar resultatet i årsredovisningen för 2006. Utvärderingen har utgått från regeringens inriktning i prop. 2001/02:10 och efterföljande propositioner.

Regeringen sammanfattar i det följande de resultat och förslag som Försvarsmakten har redovisat i utvärderingen.

För att skapa förutsättningar för en samlad syn på och utveckling av personalförsörjningen arbetar Försvarsmakten sedan 2005 utifrån ett helhetsperspektiv inom personalförsörjningen. Strävan är att undvika särlösningar som skulle kunna blockera andra utvecklingsmöjligheter.

Myndigheten har börjat utarbeta en ny befattningsstruktur för att kunna beräkna sitt personalbehov. Det ska finnas två olika befattningstyper: insatsbefattningar och stödbefattningar. Till insatsbefattningarna ska militär personal rekryteras. Personalen ska börja sin tjänstgöring vid ett insatsförband. Befattningarna ska tillsättas genom arbetsledningsbeslut där den enskildes intresse vägs in. Stödbefattningarna ska tillsättas med militär eller civil personal efter ett ansökningsförfarande.

Enligt Försvarsmakten ska officersyrket inte automatiskt vara ett livstidsyrke. Genom karriärväxling ska den enskilde yrkesofficern kunna gå över till en civil karriär inom eller utom Försvarsmakten. Myndigheten har utvecklat karriärväxling som ett sätt att komma till rätta med obalansen i åldersstrukturen. Under 2007 har Försvarsmakten börjat tillämpa karriärväxling som en metod för att förändra personalstrukturen.

Försvarsmakten har utvecklat ett förslag till karriärvägar för officerare. Efter en gemensam, inledande utbildning under ett år ska de blivande officerarna kunna välja att bli officer med specialistinriktning, officer med taktisk/operativ inriktning eller officer i reserv. Myndigheten anser att utbildningen till officer med taktisk/operativ inriktning ska vara högskolemässig och leda till en officersexamen. Försvarsmakten konstaterar samtidigt att detta förslag inte tillgodoser det totala behovet av förändring. I budgetunderlaget för 2008 har Försvarsmakten redovisat de åtgärder som myndigheten anser behövs. Regeringen återkommer till dessa förslag i avsnitt 3.7.3.2.

Under 2007 har Försvarsmakten börjat tillämpa en ny princip för befordran av officerare. Kopplingen mellan s.k. nivåhöjande utbildning och befordran har tagits bort. I stället ska befordran kopplas till befattning.

Försvarsmakten har också inlett försök med en särskild officersexamen, byggd på en kombination av militär och civil utbildning. Avsikten är att utveckla möjligheterna till en anpassad officersutbildning för personer med en akademisk kompetens som ska direktrekryteras till specifika militära befattningar.

Den nya befattningsstrukturen och ansökningsförfarandet till befattningar kommer enligt Försvarsmakten att förbättra utvecklingsmöjligheterna för de civilanställda.

Försvarsmakten anser att reservofficerarna är anställda av Försvarsmakten även när de inte tjänstgör. Myndigheten medger samtidigt att dess arbetsgivaransvar mot reservofficerarna kan förbättras.

Försvarsmakten anser att internationell tjänstgöring ska vara en naturlig del av de försvarsmaktsanställdas yrkesutövning. För nyanställda yrkesofficerare regleras en sådan tjänstgöringsskyldighet numera i anställningsavtalet. De redan anställda yrkesofficerarna har givits möjlighet att frivilligt åtaga sig en tjänstgöringsskyldighet.

Myndigheten avser att omförhandla anställningsavtalet med de anställda om skyldighet till internationell tjänstgöring. Inriktningen är att alla kategorier anställd personal ska vara skyldiga att tjänstgöra internationellt.

Analys och slutsatser

Sedan riksdagen 2002 fattat beslut med anledning av prop. 2001/02:10 har Försvarsmakten utvecklat personalförsörjningssystemet i den riktning regeringen angav i propositionen. Genom den helhetssyn myndigheten numera anlägger bör alla frågor om personalen kunna integreras i ett sammanhållet personalförsörjningssystem. För att kunna utforma ett fungerande personalförsörjningssystem måste Försvarsmakten kunna beräkna sitt behov av arbetskraft. Den nya befattningsstrukturen bör enligt regeringen vara en god grund i detta avseende. Arbetet med strukturen bör intensifieras.

När systemet med karriärväxling tillämpas fullt ut, och myndighetens personal uppfattar det som en naturlig del i arbetet inom försvaret, bör det vara en ändamålsenlig metod i strävan att skapa en rimlig personalstruktur. Ett led i samma riktning är att Försvarsmakten har tagit bort kopplingen mellan viss utbildning och befordran och infört ett ansöknings- eller intresseförfarande vid tjänstetillsättning.

Försvarsmakten och arbetstagarorganisationerna har under perioden träffat avtal om beredskaps- och förstärkningssoldater. Efter en utvärdering under 2006 förlängdes avtalet. Likaså har ett avtal träffats om tjänstgöring i utlandsstyrkan. Båda avtalen är viktiga för personalförsörjningen av den nordiska stridsgruppen och andra internationella insatser och löper tills vidare.

Regeringen anförde i prop. 2001/02:10 att befälsordningen borde utvecklas. Genom att erbjuda nya karriär- och utvecklingsmöjligheter skulle en ökad kompetensbredd kunna uppnås. Försvarsmakten har i sin utvärdering redovisat ett förslag till ett sådant system. Samtidigt anför Försvarsmakten att systemet inte tillgodoser myndighetens behov. Systemet har inte genomförts. I budgetunderlaget för 2008 har Försvarsmakten redovisat de åtgärder myndigheten anser behövs. Regeringen återkommer i avsnitt 3.7.3.2 till denna fråga.

Regeringen anförde i prop. 2001/02:10 också att reservofficerssystemet borde behållas men

reformas i grunden. Ett attraktivt och effektivt reservofficerssystem borde kunna skapas genom att erbjuda reservofficerare placering i insatsorganisationen samt tjänstgöring i grundorganisationen och utomlands. Enligt regeringens mening är det viktigt att reformeringen av reservofficerssystemet prioriteras. Vad avser tjänstgöring i den internationella verksamheten anfördes i prop. 2001/02:10 att tjänstgöring i den fredsfrämjande verksamheten borde betraktas som en naturlig del av de anställdas yrkesutövning. Regeringen konstaterar att Försvarsmakten infört en skyldighet för nyanställda yrkesofficerare att tjänstgöra i utlandsstyrkan. När det gäller de redan anställda avser myndigheten att omförhandla anställningsavtalen för att ge den anställde möjlighet att åta sig tjänstgöringskyldighet. Enligt regeringen borde detta redan vara genomfört.

Med utgångspunkt i de inriktningar regeringen gav i prop. 2001/02:10 har reformeringen av personalförsörjningssystemet pågått i ungefär fem år. Av Försvarsmaktens utvärdering framgår att flera åtgärder har kommit i gång sent under perioden. En hel del av det arbete som pågår genomförs som försök eller pilotprojekt. Det gäller t.ex. karriärväxlingen samt ansöknings- och intresseförfarandet vid tillsättning. Effekterna på verksamheten av det arbete som gjorts är ännu så länge begränsade. En stor del av de åtgärder och inriktningar Försvarsmakten redovisar ligger inom myndighetens kompetens- och ansvarsområde att genomföra. Också av detta skäl borde enligt regeringen mer konkreta resultat ha kunnat redovisas efter fem års arbete.

Totalförsvarspliktiga

Resultat

Försvarsmakten har infört ett nytt förbands- och värnpliktsutbildningssystem, i enlighet med vad regeringen redovisade för riksdagen i budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1, utg.omr. 6).

Under 2006 påbörjade ca 10 100 totalförsvarspliktiga värnpliktsutbildning. Avgångarna uppgick till 12,5 procent, vilket är en marginell minskning i förhållande till 2005 (12,6 procent). Avgångarna bland kvinnor har minskat från 13,4 procent till 11,6 procent, vilket är den lägsta avgångsprocenten sedan 1995. Omkring

94 procent av de inskrivna männen har angett vid mönstringen att de är positivt inställda till tjänstgöring.

Antalet intresseanmälningar från kvinnor att antagningspröva har ökat. Samtidigt har antalet antagningsprövande kvinnor minskat för andra året i rad. Totalförsvarets pliktverk anger myndighetens omställningsarbete som orsak till att antagningsprövningen har skjutits upp för ett antal kvinnor. Andelen kvinnor av dem som påbörjade värnpliktsutbildning har ökat från 4,5 till 4,9 procent jämfört med 2005.

Totalförsvarets pliktverk har genomfört en provverksamhet avseende de nya mönstringsmetoder som regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2005/06:1, utgiftsområde 6). Det nya förfarandet har medfört att ca 8 000 mönstringsskyldiga inte blivit kallade till mönstring efter att en så kallad lämplighetsundersökning genomförts. En hög andel av de mönstringsskyldiga har besvarat den enkät som myndigheten sänt ut. Utvärderingar visar att enkätsvaren stämmer väl överens med mönstringsresultaten.

Försvarsmakten har fortsatt arbetet för att förbättra det civila meritvärdet av värnpliktsutbildningen. Verksamheten har framförallt inriktats mot att certifiera militär utbildning i civila kompetensbevis. I samarbete med bland annat Värnpliktsrådet och det privata näringslivet har ett nytt vitsord för totalförsvarspliktiga införts under året. Syftet med det nya vitsordet är att det på ett tydligare sätt ska beskriva den kompetens som värnpliktsutbildningen ger.

Analys och slutsatser

Andelen som avbryter grundutbildningen har de senaste åren stabiliserats på en nivå runt 12 procent, med någon variation mellan åren. Detta är otillfredsställande högt. Beträffande utbildningsåret 2006/07 har vidare ett preliminärt resultat om runt 15 procent avgångar rapporterats. Denna utveckling är oroande. Regeringens bedömning är att det finns utrymme att ytterligare intensifiera arbetet för att minska avgångarna. I detta arbete bör finnas möjlighet såväl att studera uttagningsmetoderna som att analysera skillnader mellan olika förband i syfte att vidta lokala förbättringar.

Det är positivt att andelen kvinnor av de totalförsvarspliktiga fortsätter att öka. En sådan utveckling är direkt avgörande även för möjlig-

heterna att öka andelen kvinnor inom den anställda militära personalen.

Det är viktigt att Försvarsmakten fortsätter arbetet för att förbättra det civila meritvärdet av värnpliktsutbildningen. De resultat som redovisats är överlag tillfredsställande. Regeringen kommer att fortsätta följa denna fråga.

De resultat som redovisats avseende de nya mönstringsmetoderna är överlag positiva. Det är angeläget att Totalförsvarets pliktverk utvärderar de nya metoderna i syfte att göra ytterligare förbättringar.

Yrkesofficerare

Resultat

Från den 1 januari 2006 till den 31 augusti 2007 har antalet yrkesofficerare i Försvarsmakten och andra myndigheter minskat från ca 11 250 till ca 9 800. Personalreduktionen följer Försvarsmaktens planering som innebär att det vid utgången av 2007 kommer att finnas ca 9 600 yrkesofficerare. Försvarsmakten bedömer att officerskåren då har minskat med ca 4 700 personer eller med ca en tredjedel sedan den 1 januari 2000.

Antalet fullmaktsanställda yrkesofficerare har också fortsatt att minska. För närvarande är ca en fjärdedel av officerskåren anställda med fullmakt.

Totalt har Försvarsmakten under 2006 anställt ca 175 yrkesofficerare varav 13 var kvinnor. Myndighetens beslut att upphäva det tidigare anställningsstoppet för officerare grundades på en analys av utfallet av den personella omstruktureringen.

Genomsnittsåldern inom officerskåren har ökat från 39,6 år 2005 till 40,5 år 2006.

Antalet kvinnor som är yrkesofficerare uppgick vid utgången av 2006 till 450 stycken eller ca 4,5 procent (2005 4,4 procent) av officerskåren.

Analys och slutsatser

Regeringen konstaterar att minskningen av antalet yrkesofficerare fortsatt att följa den plan som Försvarsmakten beslutade efter det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2004. Enligt regeringens mening kommer den fulla effekten av den personella omstruktureringen att kunna överblickas tidigare i årsredovisningen för 2007.

Antalet fullmaktsinnehavare har fortsatt att minska vilket på sikt förenklar Försvarsmaktens personalförsörjningssituation. Antalet är dock fortfarande så stort att det påverkar personalförsörjningen inom officerskåren.

Regeringen konstaterar att de rekryteringsbegränsningar och den avveckling av personal som Försvarsmakten beslutat gett ett könsneutralt resultat i officerskåren under 2006. Enligt regeringens mening är det angeläget att arbetet med att öka andelen kvinnor nu intensifieras i takt med att rekryteringen återupptas.

Beredskaps- och förstärkningssoldater

Resultat

Det centrala kollektivavtalet om vissa anställningar i Försvarsmakten har utvärderats. Parterna har därefter, med en smärre justering, enats om att låta avtalet gälla tills vidare.

Under 2006 har ca 130 beredskapsoldater och lika många förstärkningssoldater varit anställda i Försvarsmakten. Beredskaps-soldaterna tjänstgjorde vid arméförbanden varvid huvuddelen var anställda vid det beredskapskompani som funnits vid P 7. Förstärkningssoldaterna har huvudsakligen varit anställda vid armé- och marinförbanden. De har anställts för att tillgodose Försvarsmaktens behov av specifik kompetens, t.ex. som stridsbåtförare.

Analys och slutsatser

Regeringen konstaterar att de ursprungliga avtalen förlängts och nu gäller tills vidare. Regeringen återkommer till sin syn på den fortsatta utvecklingen i inriktningsavsnittet.

Löne- och avvecklingskostnader i Försvarsmakten

Resultat

I tabellen nedan lämnas den redovisning som riksdagen begärt angående löne- och avvecklingskostnaderna i Försvarsmakten (bet. 2003/04:FöU3, rskr. 2003/04:168). Tabellen omfattar samtliga anslagsposter som belastas med personalkostnader. Ökningen av avvecklingskostnaderna mellan 2005 och 2006 berodde i allt väsentligt på att en fordran från Statens pensionsverk (548 miljoner kronor) för Försvarsmaktens pensionsavgifter reglerades.

Tabell 3.2 Löne- och avvecklingskostnader i Försvarsmakten

Miljoner kronor, 2007 års priser

År	2002	2003	2004	2005	2006
Lön och arvoden	9 743	10 072	9 691	9 073	8 814
Fasta lönetillägg	480	477	415	370	488
Avvecklingskostnader	980	877	872	912	1 419
Totalt	11 203	11 426	10 978	10 335	10 721

Analys och slutsatser

Enligt regeringens mening bör kostnadsutvecklingen sättas i relation till den personalreduktion som Försvarsmakten beslutat. Under 2002 till 2006 minskade antalet anställda i Försvarsmakten med drygt 15 procent. Avräknat regleringen av Statens pensionsverks fordran minskade löne- och avvecklingskostnaderna under samma period med ca en miljard kronor vilket motsvarar ca tio procent. Att kostnadsminskningen inte blev större beror främst på lönekostnadsutvecklingen.

Åtgärder mot diskriminering*Resultat*

Försvarsmaktens sammantagna bedömning är att de åtgärdsplaner som förband, skolor och centra ska upprätta, utvärdera och rapportera till Högkvarteret håller god kvalitet.

Ett händelserapporteringsystem, som syftar till att bl.a. tydliggöra hanteringen av anmälningar i Försvarsmakten, har fastställts och ska bl.a. användas i olika typer av utbildningar. Inom ramen för Försvarsmaktens utbildningsverksamhet ska information om bland annat mångfald och sexuella trakasserier ges till både totalförsvarspliktiga och anställda. Vidare har ledarskapsutbildningen setts över vilket bl.a. fått effekt på yrkesofficersprogrammet.

Inget förband har under 2006 rapporterat någon anmälan avseende diskriminering p.g.a. etnisk tillhörighet eller trosuppfattning. Totalt 10 anmälningar har dock skett av sexuella trakasserier och trakasserier p.g.a. kön 2006. I jämförelse med 2005 (16 stycken) har antalet anmälningar minskat. Försvarsmakten har även gett andra myndigheter uppdrag att göra undersökningar, t.ex. har Försvarshögskolan studerat förekomsten av sexuella trakasserier.

Försvarsmaktens uppfattning är att många fall av trakasserier aldrig anmäls. Regeringen delar denna syn.

Försvarsmakten har även fastställt en uppförandekod som ska gälla för personal som tjänstgör internationellt.

Myndigheterna inom det militära försvaret har under 2006 arbetat gemensamt för att motverka diskriminering och trakasserier. Ett exempel på samarbete mellan myndigheterna är Samverkansrådet för jämställdhet mot diskriminering där Försvarsmakten, Totalförsvarets pliktverk och Försvarshögskolan ingår. En myndighetsgemensam strategi och handlingsplan för rådets och myndigheternas arbete 2006–2007 överlämnades till regeringen under 2006. Myndigheterna inom det militära försvaret har kommit olika långt i arbetet med att främja jämlikhet och motverka diskriminering och trakasserier.

Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att arbetet med att främja jämlikhet och motverka diskriminering och trakasserier bidragit till att öka Försvarsmaktens förmåga att nå uppsatta mål i dessa frågor och till att synliggöra den problematik som finns. Regeringen kan konstatera att Försvarsmaktens arbete med jämställdhet kommit längre jämfört med myndighetens arbete med frågor som rör etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller könsidentitet. I huvudsak sker god återrapportering men flera förband återrapporterar inte eller enbart bristfälligt. Enligt regeringen finns ett behov av att arbetet fortgår med oförminskad kraft, bl.a. vad gäller olika typer av kompetenshöjande åtgärder på olika nivåer inom organisationen, både för totalförsvarspliktiga och anställda. Regeringen anser att det samarbete som finns mellan myndigheter har haft positiva effekter, främst för jämställdhetsarbetet, och bör därför fortsätta. Samverkan bör även omfatta andra diskrimineringsgrunder än kön och fler myndigheter på sikt.

Verksamhetssäkerhet*Resultat*

Personalminskningar, kompetensförluster i samband med att personal lämnat Försvarsmakten och förändrade arbetsformer har enligt myndig-

heten lett till att arbetet med verksamhets-säkerhet minskat under 2006.

Försvarsmaktens arbete med verksamhets-säkerhet har i en ökande utsträckning gällt myndighetens insatser, även de internationella insatserna. Den nordiska stridsgruppen har varit en viktig del i detta.

Försvarsmakten har under 2006 börjat utveckla ett för myndigheten gemensamt datastöd-system för rapportering av avvikelser, dvs. tillbud och olyckor. Systemet införs på försök vid några förband under 2007. Ett annat förhållande som påverkar verksamhets-säkerhetsarbetet är att Försvarsmaktens personalansvarsnämnd ändrat sin praxis vad avser påföljden vid vådaskott. Denna ändring kan enligt Försvarsmakten vara positiv för viljan att rapportera tillbud och olyckor.

Under 2006 inträffade det ca 1 500 (2005 ca 1 600) arbetsolyckor bland totalförsvarspliktig personal. Till följd av ett minskande antal totalförsvarspliktiga innebar detta att den relativa olycksfrekvensen ökade från 50,9 till 57,2 arbetsolyckor per 100 000 tjänstgöringsdagar. De vanligaste skadearterna var stukningar, sträckningar, kläm- och mjukdelsskador. Efter fyra års nedgång ökade bullerskadornas omfattning under 2006. Arbetssjukdomarna och fritidsskadorna bland de totalförsvarspliktiga minskade från 7,6 till 5,3 per 100 000 tjänstgöringsdagar.

Bland den anställda personalen inträffade det ca 400 (2005 ca 500) arbetsolyckor under 2006. Det innebar att den relativa olycksfrekvensen minskade från 25,6 till 24,6 arbetsolyckor per 1 000 anställda. Arbetssjukdomarna och färdolycksfallen för de anställda minskade från 11,6 till 6,9 per 1 000 anställda.

Analys och slutsatser

Det är enligt regeringens mening oroväckande att arbetsolyckorna bland de totalförsvarspliktiga ökar. Regeringen noterar särskilt utvecklingen i fråga om bullerskador.

Regeringen konstaterar samtidigt att anställd personal i en minskande omfattning drabbats av arbetsolyckor, arbetssjukdomar och färdolyckor. Regeringen understryker vikten av att Försvarsmakten stärker verksamheten, framförallt den övergripande ledningen över säkerhetsarbetet, och att konkreta åtgärder vidtas. En del i detta bör vara att stärka chefens för säkerhetsinspektionen roll och ställning.

Frivillig försvarsverksamhet

Resultat

De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet finansieras genom medel för utbildningsverksamhet samt organisationsstöd. Försvarsmakten har under 2006 betalat ut ca 72 miljoner kronor till utbildningsverksamheten och ca 54 miljoner kronor i organisationsstöd. Krisberedskapsmyndigheten har under 2006 betalat ut drygt 20 miljoner kronor i organisationsstöd och drygt 28,5 miljoner kronor i uppdragsmedel, vilket var en liten minskning jämfört med 2005.

Det totala antalet medlemmar i de frivilliga försvarsorganisationerna minskade 2006 med ca 8 200 till ca 632 000 personer. Detta var väsentligt mindre än föregående år då minskningen var ca 33 600 personer. Frivilligpersonal har deltagit med gott resultat vid olika övningar bl.a. Cold Response, Nordics och SamMarin. Dessutom har personal från flera frivilliga försvarsorganisationer deltagit i insatser för stöd till samhället i anslutning till stormar, översvämningar och stora bränder. Frivilliga har också bidragit i insatser i samband med internationella katastrofer, i efterarbetet efter tsunamin och vid hemtransporten av dem som drabbades av kriget i Libanon.

Analys och slutsatser

Regeringen anser att Försvarsmaktens, Krisberedskapsmyndighetens och andra myndigheters nuvarande behov av resurser från den frivilliga försvarsverksamheten bör läggas till grund för den fortsatta utvecklingen.

Regeringen vill understryka att rekryteringen till de internationella insatserna är särskilt viktig.

Krisberedskapsmyndighetens arbete att tillsammans med länsstyrelser och andra myndigheter skapa en struktur för att bättre kunna utnyttja de förmågor som frivilliga besitter är viktigt och bör fortsätta. Utbildningsuppdragen har enligt regeringen främst syftat till att möta behoven vid svåra påfrestningar på samhället i fred och genomförs inom de områden som bedöms ge ett väsentligt tillskott till samhällets krishanteringsförmåga.

Grundorganisation

Resultat

Försvarsmakten redovisar att omstruktureringsarbetet efter 2004 års försvarspolitiska beslut i allt väsentligt har genomförts i enlighet med planeringen. Beslutade nedläggningar, liksom inrättande eller omlokalisering av förband är genomförda. Utöver dessa förändringar lades Flygmedicincentrum ned vid utgången av 2006 och centrumets verksamhet inordnades i Försvarsmaktens sjukvårdscentrum. Denna organisationsenhets benämning ändrades den 1 januari 2007 till Försvarsmedicincentrum.

Upplands regemente ska utvecklas till ett försvarsmaktsgemensamt ledningsregemente och benämningen ändrades till Ledningsregementet den 1 januari 2007. På motsvarande sätt ska Göta trängregemente utvecklas till ett försvarsmaktsgemensamt trängregemente. Benämningen ändrades den 1 januari 2007 till Trängregementet.

I december 2006 beslutade riksdagen genom ett tillkännagivande att Försvarsmakten bör ges förutsättningar att kunna besluta om lokaliseringen av operativa enheten inom Högkvarteret (bet. 2006/07:FöU1, rskr. 2006/07:31). Regeringen har därefter ändrat förordningen (2000:555) med instruktion för Försvarsmakten så att det är Försvarsmakten som beslutar om lokaliseringen av den operativa enheten. Försvarsmakten har under våren 2007 beslutat att flytta den operativa enheten från Uppsala till Stockholm.

Merparten av hyreskostnaderna för fastigheter som Försvarsmakten lämnat med anledning av det försvarspolitiska beslutet 2004 upphörde vid halvårsskiftet 2006. I några fall har kostnaderna för förhyrning dock bestått till mitten av 2007. De investeringar som redovisades i det försvarspolitiska beslutet kommer i huvudsak att genomföras.

Analys och slutsatser

En förutsättning för att hyreskostnaderna ska kunna bedömas och följas upp är att all investeringsverksamhet styrs genom fastighets- och investeringsplaneringen och att verksamheten löpande följs upp på myndighetsnivå. Regeringen avser att även fortsättningsvis noga följa upp hyreskostnadsutvecklingen.

3.6.1.3 Insatser

Incidentberedskap och insatser

Resultat

Till lands har incidentberedskapen under 2006 upprätthållits genom beredskapsstyrkor som ständigt funnits avdelade. Till sjöss har sjöterritoriet övervakats och sjöbevakningsfartyg har funnit tillgängliga för identifiering och ingripande. Även frivilliga flygkåren har använts för identifiering. Luftrummet har övervakats av såväl fasta radarsensorer som flygburen radar. Flygplan med incidentuppdrag har funnit tillgängliga under valda tider under årets alla dagar.

Den svenska territorialvattengränsen har kränkts av annan nation vid ett antal tillfällen under året. Kränkningarna har varit koncentrerade till Öresund och västerhavet. Även luftterritoriet har utsatts för ett antal kränkningar under året. Därutöver har avvikelser från färdplan, regler eller tillstånd uppmärksammas. Kränkningar och avvikelser har huvudsakligen ägt rum i luften kring Skåne och vissa delar av Blekinge.

Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att Försvarsmakten upprätthållit incidentberedskap i enlighet med gällande beredskapsorder.

Internationell beredskap

Resultat

Nato:s PARP²-process erbjuder möjligheten för Sverige att kunna utveckla och bibehålla förbandens interoperabilitet. En översyn av partnerskapsmålen genomfördes under början av 2006 och ledde fram till att regeringen den 29 juni 2006 beslutade att anta 60 partnerskapsmål. Dessa partnerskapsmål omfattade en anmälan av förband till PARP:s styrkeregister som motsvarade de som tidigare under året anmälts till EU. Vid samma beslutstillfälle fattades också beslut om att anmäla samma förband till FN UNSAS. Den

² Partnership for Peace

Planning and Review Process

26 mars 2006 fattade vidare regeringen beslut om att anmäla ett antal förband till EU:s styrkekatalog i syfte att bidra till att täcka identifierade förmågebrister inom EU.

Genom de nyanmälningar som gjordes till EU, Nato och FN under 2006 utökades såväl antalet förband som antalet förmågor som står i beredskap för att delta i internationella operationer.

Analys och slutsatser

Sammantaget har handlingsfriheten och förmågan att genomföra fredsfrämjande insatser ökat under 2006 m.a.a. de utökade antalet förband och förmågor som anmälts till EU, Nato och FN. Regeringen finner att samarbetet inom EU och med Partnerskap för fred (PFF) är betydelsefullt för utvecklingen av Försvarsmaktens förmåga till fredsfrämjande insatser.

Den nordiska stridsgruppen

Resultat

Arbetet med den svenskledda nordiska stridsgruppen (NBG), som ska vara insatsberedd mellan den 1 januari och den 30 juni 2008, har varit en stark drivkraft i förändringsarbetet från ett invasionsförsvar till ett insatt insatsförsvar. Under 2006 upprättades en rörlig operativ stab (eng. Force Headquarters ((FHQ)) för NBG i Enköping. Bemanning av det strategiska huvudkvarteret (eng. Operation Headquarters (OHQ)), i Northwood, Storbritannien) genomfördes av svenska officerare. Under andra delen av 2006 har utvecklingen skett mot utbildning av ineliggande åldersklass, anskaffning av kompletterande materiel, rekrytering av personal samt genomförande av insatsplanering. Under 2006 har samtal skett med Irland som bl.a. resulterade i att Irland nu ingår i NBG.

Analys och slutsatser

Utvecklingen av NBG har inneburit ett omfattande arbete som bedöms ha påskyndat Försvarsmaktens omställning från ett invasions- till ett insatsförsvar. Vissa brister har uppmärksammas bl.a. vad avser tillgången på taktiska transporter. Regeringen avser att under hösten återkomma till riksdagen med en samlad bedömning av arbetet med att utveckla NBG.

Internationella insatser

Resultat

Försvarsmakten har genomfört följande förbandsinsatser:

ISAF (International Security Assistance Force), Afghanistan

Det svenska bidraget uppgick i slutet av 2006 till ca 275 personer. Sverige har sedan den 15 mars 2006 ledningsansvar för den regionala enheten för säkerhet och återuppbyggnad (Provincial Reconstruction Team) i Mazar-e-Sharif.

UNMIL (United Nations Mission in Liberia), Liberia

Det svenska bidraget har bestått av fem stabsofficerare och ett mekaniserat skyttekompani om ca 230 personer. Det svenska kompaniet, ingående i den irländska bataljonen som ingår i UNMIL:s stridsgrupp, avvecklades under hösten 2006. Det svenska bidraget har rönt stor uppskattning inom UNMIL och i FN:s högkvarter i New York.

ALTHEA (European Union Force), Bosnien-Hercegovina

Det svenska bidraget har bestått av ca 75 personer. Sverige har haft ledningsansvar för en multinationell logistikenhet. Det svenska engagemanget i logistikenheten har under året avvecklats och består sedan årsskiftet av stabsofficerare och Liaison and Observation Team (LOT).

KFOR (Kosovo Force), Kosovo

Det svenska bidraget har bestått av ca 440 personer. Sverige har från den 1 augusti 2006 och ett år framåt ledningsansvar för Multinational Task Force Center (MN TF C). Under den tid Sverige hade ledningsansvar för MN TF C ingick ett helikopterförband i det svenska styrkebidraget.

UNIFIL (United Nations Interim Forces in Lebanon), Libanon

Det svenska bidraget har bestått av korvetten HMS Gävle med reducerat lednings- och logistikstöd samt stabsofficerare, totalt ca 70 personer. HMS Sundsvall ersatte HMS Gävle i april 2007. Insatsen inleddes den 15 oktober 2006 och avslutades den 15 augusti 2007. Detta

är den första marina enhet som har ingått i utlandsstyrkan.

EUFOR (European Union Forces), Demokratiska Republiken Kongo (DRK)

Det svenska bidraget har bestått av specialförband, samt under begränsad tid ett transportflygförband. Sverige bidrog även med en genusrådgivare vars främsta uppgift var att tillgodose att FN:s resolution 1325 om kvinnor fred och säkerhet implementerades. Det svenska bidraget har under hösten 2006 avvecklats.

Ekonomiskt resultat

Utfallet för anslagsposten 6:1:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* i sin helhet och per insats framgår av tabellen nedan:

Tabell 3.3 Utfallet för anslagsposten 6:1:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* 2006

Insats	Tilldelade medel	Utfall
ALTHEA	101 000	102 885
IKFOR	555 000	573 059
ISAF	599 000	621 025
UNMIL	313 000	313 696
UNIFIL	38 000	28 756
EUFOR	60 000	46 037
AMIS	1 700	1 604
ATHENA	20 000	6 704
Övrigt	12 000	11 914
Får användas först efter beslut av regeringen	13 000	
Summa	1 712 700	1 705 680

Utfallet visar att Försvarsmakten har överskridit tilldelat belopp på insatserna ALTHEA, KFOR, ISAF och UNMIL. Ingående anslagssparandet i 2007 uppgick till 13 miljoner kronor. Återbetalning från FN har under året uppgått till ca 65 miljoner kronor.

Analys och slutsatser

Sveriges bidrag till internationella insatser har genomförts med ett gott resultat. Insatserna har bl.a. bidragit till en ökad säkerhet och stabilitet i de olika insatsområdena. Under året har två insatser avvecklats och en har omformats i linje med den inriktning regeringen angav i budgetpropositionen för 2006. Insatsen i Liberia och insatsen i Demokratiska republiken Kongo avslutades under hösten 2006 och det svenska

bidraget till Bosnien och Hercegovina omformades från årsskiftet 2006/07.

Beträffande insatsen i Kosovo har utbildnings- och transportkostnader samt viss insatsspecifik materiel bidragit till att ramen för insatsen överskridits med ca 18 miljoner. Budgeten för insatsen i Afghanistan har justerats under året. Främst beror detta på att personalramen ökat under året, samt att färdigställandet av campen dragit ut på tiden och blivit dyrare än beräknat. Insatsen har överskridit den justerade ramen med 22 miljoner kronor. Orsaken till överskridandet är främst bristande rutiner inom myndigheten. Som ett led i omorganisationen av Försvarsmaktens högkvarter har en översyn av ekonomistyrningen genomförts. Denna översyn har lett till att ekonomistyrningen av de internationella insatserna stärkts samt att nya rutiner införts. Regeringen kommer att följa denna utveckling.

Underutnyttjandet av de medel som tilldelats insatsen EUFOR i DRK beror främst på eftersläpande fakturor, vilket innebär att verksamhet som genomfördes under 2006 har fått ett ekonomiskt utfall först 2007. Detsamma gäller för ATHENA, den mekanism som hanterar EU:s gemensamma kostnader för en insats.

Insatsen i Libanon är den första marina insatsen som genomförts vilket påverkat precisionen i budgeten för de inledande månaderna. Bristen på erfarenhetsvärden ledde till att ett större belopp än nödvändigt avdelades.

Säkerhetssektorreform

Resultat

Försvarsmakten och Försvarshögskolan har genomfört verksamhet inom säkerhetssektorreform (SSR) i bland annat västra Balkan, Ukraina och Afghanistan. Försvarsmakten genomförde under 2006 bland annat en behovs- och förberedelseanalys för en kommande SSR-insats i Afghanistan.

Försvarsmakten har inom ramen för det s.k. nordiska initiativet bistått med utbildnings- och rådgivningsverksamhet inom internationell krishantering och fredsfrämjande verksamhet i västra Balkan.

Genom det s.k. nordisk-baltiska initiativet påbörjade Försvarsmakten tillsammans med Försvarshögskolan under 2006 ett engagemang i

Ukraina. Försvarsmakten har i samverkan med nordiska och baltiska länder startat och etablerat expertteam i syfte att tillhandahålla utbildning och rådgivning till det ukrainska försvarsministeriet inom områdena civil-militärt samarbete, legala frågor och demokratifrågor.

Analys

Försvarsmakten har inlett flera insatser på SSR-området och regeringen anser att erfarenheterna från dessa är betydelsefulla. Det finns också en tydlig koppling mellan genomförd SSR-verksamhet och internationellt fredfrämjande arbete som kan utvecklas ytterligare.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Resultat

Försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs av Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut.

Utvecklingen av verksamheten fortsätter från traditionell militär, operativ och taktisk förvarning till strategiska och icke-militära underrättelser till stöd för utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiken. Processen för att inrikta underrättelseverksamheten har ytterligare utvecklats och underrättelsernas kvalitet och relevans har ökat. Åtkomstproblemen förblir stora, särskilt inom signalspaningen. Detta är en följd av den tekniska utvecklingen som innebär att allt mer av de kommunikationer som tidigare befunnits i etern numera finns i tråd. Lagstiftningen tillåter för närvarande inte inhämtning från tråd varför tillgången på råmaterial minskar.

Regeringen föreslog i prop. 2006/07:63 En anpassad försvarsunderrättelsetjänst att signalspaning tillåts oavsett om signalerna går i etern eller i tråd. Riksdagens beslut förväntas under 2008.

En högt prioriterad och växande del av försvarsunderrättelseverksamheten under senare år har varit att ta fram beslutsunderlag för, och stödja, svenskt deltagande i internationella insatser. Insatserna ställer nya krav på underrättelser, t.ex. om socioekonomiska, kulturella och medicinska förhållanden.

Analys och slutsatser

Regeringen anser att arbetet med att utveckla försvarsunderrättelseverksamheten är fortsatt angeläget. Vidare bedömer regeringen, med utgångspunkt från det växande behovet av att ta fram beslutsunderlag för att bl.a. stödja svenskt deltagande i internationella insatser, att underrättelseprocesserna kontinuerligt behöver utvecklas för att öka flexibiliteten.

3.6.1.4 Materiel och anläggningar

Resultat

Materieförsörjningen har under det gångna året påverkats av anskaffningen till den nordiska stridsgruppen samt försörjningen av pågående internationella operationer. Detta har påverkat utfallet jämfört med planeringen. Behov av materiel som uppkommer under pågående insatser ställer krav på korta leveranstider för att förbanden ska kunna täcka sina behov och därmed lösa sina uppgifter.

Försvarsmakten har tillsammans med Försvarets materielverk genomfört ett arbete för att identifiera och åstadkomma ett antal besparingsåtgärder inom materieförsörjningen. Slutrapporten redovisar bl.a. förslag till ett integrerat arbetssätt mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk, förslag för att minska materieladministrationen och att införa en ny materieförsörjningsstrategi samt förslag att genomföra ett arbete som leder till utökade åtaganden för industrin.

Vidare har implementeringen av beslutade besparingsåtgärder inom materieladministrationen påbörjats. Kostnader för egen personal och konsulter har reducerats för att öka myndigheternas effektivitet. Vissa planerade investeringar har inte genomförts, i syfte att kunna sänka timpriserna för Försvarsmakten. Vidare har förberedelser för en samlokalisering under 2007 av delar av Försvarsmaktens högkvarter och Försvarets materielverk genomförts. Regeringen återkommer i avsnitt 3.6.1.5 Forskning och teknikutveckling till genomförda besparingar inom forskning och teknikutveckling.

Beträffande arbetet med offentlig och privat samverkan redovisar Försvarsmakten ett antal konkreta resultat. Bland annat har driften av det centrala reservdelsmaterieförrådet överförs till en privat entreprenör. Under 2006 har även viss

lokal lagerhållning och förplägnadsverksamhet överförs till privata leverantörer. Försvarsmakten har särskilt utrett möjligheterna för det fortsatta arbetet och för att skapa förmåga i linjeorganisationen för att driva och hantera frågor rörande offentlig och privat samverkan.

Analys och slutsatser

Arbetet med att införa en integrerad materielledning, se över materieladministrationen och implementera den nya materieförsörjningsstrategin är viktiga beståndsdelar för att förändra materieförsörjningen. Regeringen bedömer att förutsättningarna för att åstadkomma en förändrad materieförsörjning finns, vilket på sikt bör resultera i en effektiviserad och mer kostnadseffektiv process. Dock återstår implementeringsfasen och att säkerställa att materieförsörjningsstrategin får genomslag i kravställningsprocessen.

Materiell förnyelse

Resultat

Leveranser av viktigare system och materiel m.m. redovisas under respektive stridskraft. Den levererade materielen bidrar ofta direkt eller indirekt till flera operativa förmågor och delförmågor. Den kan även vara gemensam för flera förband.

Avveckling av materiel

Resultat

Huvudprincipen vid förnödenhetsavveckling har sedan försvarsbeslutet 2000 varit att all materiel som inte fyller ett behov i insatsorganisationen ska avvecklas. Detta innebär att grundorganisationen vid utbildning och övningar använt insatsorganisationens materiel. Detta har lett till ett ökat slitage. När insatsorganisationens volym minskat har det blivit nödvändigt med ett visst materiellt överskott för att kunna bibehålla systemens planerade livslängd.

De totala kostnaderna för avvecklingsverksamheten uppgick till 282 miljoner kronor vilket var ca 50 miljoner kronor lägre än 2005.

Den största delen av Försvarsmaktens överskott skänks bort med stöd av förordningen (2000:278) om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarsmakten. I

mindre omfattning, och i andra hand, säljs överskottet. I tredje hand skrotas den övertaliga materielen.

De totala intäkterna från försäljning av övertalig materiel uppgick till 33 miljoner kronor under 2006 vilket var 70 miljoner kronor lägre än föregående år. De totala kostnaderna för försäljningen uppgick till ca 24 miljoner kronor under 2006 vilket var 12 miljoner kronor lägre än föregående år. Överskottet från försäljning av övertalig materiel uppgick till 9 miljoner kronor.

Analys och slutsatser

Minskningen av de totala kostnaderna för avveckling i kombination med en minskad försäljning innebär att avveckling av övertalig materiel genomförts i mindre omfattning 2006 jämfört med tidigare år.

Bilateralt försvarsmaterielsamarbete

Resultat

Sverige genomför bilateralt materielsamarbete med flera europeiska länder, men även med länder utanför Europa. Det totala antalet övergripande bilaterala samarbetsavtal uppgår idag till 26 stycken med länder världen över. Ytterligare samarbetsavtal kan dessutom bli aktuellt att ingå i närtid. Flera bilaterala samarbetsprojekt kan även utvecklas till multilaterala projekt, vilket bl.a. kan minska kostnaderna för varje enskilt land.

Multilateralt materielsamarbete

Resultat

Den europeiska försvarsbyrån (EDA) har fortsatt omfattande projektarbeten inom områdena lednings- och sambandssystem, obemannade flygfarkoster samt skydd av trupp. Avseende skydd av trupp har en forskningsfond över tre år startat. Fondens omfattning motsvarar ca ½ miljard kronor varav Sverige deltar med en mindre andel. Därutöver har framsteg gjorts avseende konsolidering av den europeiska försvarsindustrin i och med att en uppförandekod för materielanskaffning antagits. Koden trädde i kraft den 1 juli 2006 och har under det gångna året utvecklat sig väl och omfattar nu en stor andel av de europiska försvarsupphandlingarna. Koden har under året

vidareutvecklats till att även omfatta industrins upphandling av underleverantörer.

Inom det så kallade sexnationers samarbetet mellan Storbritannien, Frankrike, Italien, Spanien, Tyskland och Sverige (Framework Agreement/Letter of Intent, FA/LoI) har implementeringsarbetet kommit långt och substantiella samarbeten har inletts inom ramen för områdena som rör harmonisering av militära krav, forskning och utveckling respektive säkerhetsskydd. Delar av resultatet har överlämnats successivt till EDA. Ett viktigt område där implementeringsarbetet fortfarande inte kommit lika långt är leveranssäkerhet.

Analys och slutsatser

Regeringen anser att arbetet inom EDA på sikt bör kunna bidra till en mer sammanhållen struktur inom den Europeiska unionen för försvarssamarbetet och därmed till en stärkt europeisk förmåga att genomföra krishanteringsinsatser. Uppnådda resultat, särskilt inom försvarsindustriområdet, lägger god grund för fortsatt arbete. Långtidsvisionen, som utarbetats i samarbete mellan EDA och EU:s militära stab för att klarlägga framtida militära kapacitetsbehov för ESDP (European Security and Defence policy) har under året vidareutvecklats. Arbetet med en kapacitetsutvecklingsplan har startat vilket kan spela en viktig roll för europeiska behov. Vidare menar regeringen att samarbetet mellan de sex länderna, även efter den successiva implementeringen i den europeiska försvarsbyråns uppgifter, kommer att ha betydelse för den fortsatta utvecklingen.

Exportstöd

Resultat

Export har blivit viktigare som ett medel att säkerställa försörjning av materiel och kompetens till det svenska försvaret och försvarsindustrin. Även möjligheterna till civil s.k. spin-off och civila synergieffekter motiverar exportstödet. Exportstödsverksamheten till försvarsindustrin har bedrivits samordnat och aktivt från Regeringskansliet och myndigheterna.

3.6.1.5 Forskning och teknikutveckling

Resultat

Verksamheten inom forskning och teknikutveckling (FoT) bidrar till att upprätthålla förmågan till utveckling och förändring på längre sikt. Effekterna kan mätas indirekt i utvecklingsprojekts måluppfyllelse och i spridning av information och resultat av FoT-verksamheten. Den direkta effekten för utvecklingen av Försvarsmaktens förmåga kan emellertid tydligast mätas när erhållen kunskap och teknologi är implementerad i system, förband och processer. Verksamheten får därmed främst direkta effekter på Försvarsmaktens operativa förmåga i framtiden.

Under året har ett antal åtgärder vidtagits i syfte att öka graden av nyttiggörande av forskningsresultaten i insatsorganisationen. Beslut har fattats om att införa en försvarsmaktsgemensam konceptutvecklingsmetod som bl.a. syftar till att snabbt kunna omsätta resultaten av verksamheten till en efterfrågad förmåga i insatsförbanden.

Försvarsmakten har genomfört en reduktion av de planerade FoT-resurserna och har då prioriterat Försvarsmaktens långsiktiga behov av kunskapsuppbyggnad. I övriga försvarsmyndigheter har kostnaderna för personal och administration sänkts genom sammanslagning av avdelningar, minskat administrativt stöd och genom uppsägningar. Insatser för att öka intäkter från uppdragsgivare utanför försvaret har genomförts, i syfte att upprätthålla kritisk massa i försvarsrelevanta forskningsområden och berika försvarsforskningen. Arbeta har även påbörjats för att minska lokalkostnader.

De fem största FoT-områdena var, i likhet med år 2005:

- sensorer inklusive signaturanpassning,
- vapenverkan och skydd,
- telekrig,
- ledning, inklusive IT och samband samt
- undervattenssensorer och -vapen.

Försvarsmaktens demonstratorprogram omsätter mer medel än något annat enskilt område inom FoT. Verksamheten har genomförts i syfte att visa på alternativa materiellösningar som ger handlingsfrihet samt för att skapa beslutsunderlag för framtida vägval.

Analys och slutsatser

Verksamheten inom FoT bedöms i huvudsak ha löpt enligt plan och inga större avvikelser har noterats. Implementering av beslutade effektiviseringar inom verksamheten pågår. Regeringen bedömer att åtgärderna för att öka utnyttjandet av verksamhetens resultat i insatsorganisationen samt för att öka spårbarheten till insatsorganisationens behov är av vikt i detta arbete.

3.6.2 Verksamhetsområdet Det civila försvaret

I det följande har förmågan bedömts mot de planeringsförutsättningar som riksdagen beslutade om i och med propositionen Fortsatt förnyelse av totalförsvaret (prop. 2001/02:10, bet. 2001/02:FöU2, rskr. 2001/02:91), samt efterföljande proposition Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158, bet. 2001/02:FöU10, rskr. 2001/02:261).

Den verksamhet som redovisas avser åtgärder som till allra största delen syftar till att förstärka samhällets förmåga inför eventuell höjd beredskap. Den verksamhet som sker inom ramen för politikområde Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar (se kap. 4) har därmed även förbättrat förmågan vid höjd beredskap.

Inom ramen för verksamhetsområdet Det civila försvaret har organisationsstöd fördelats och betalats ut till de frivilliga försvarsorganisationerna och uppdragsmedel har betalats ut för utbildningsuppdrag i organisationernas verksamhet. Vidare har utbildning av civilpliktiga inom elberedskapen genomförts, äldre CBRN-materiel avvecklats och satsningar på vidmakt-hållande av sådan materiel som inte bedöms kunna återinvesteras under en anpassningsperiod genomförts.

Styrelsen för psykologiskt försvar har fortsatt arbetet med att främja en fördjupning av kunskaperna i samhället avseende svensk säkerhetspolitik och svenskt totalförsvaret. Arbetet har särskilt riktats till ungdomar i gymnasieskolan.

3.7 Inriktning

3.7.1 Krav på Försvarsmaktens operativa förmåga

Förmåga I - Hävda Sveriges territoriella integritet och bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredfrämjande insatser.

Denna operativa förmåga ställer krav på följande delförmågor:

- Försvarsmakten ska kunna upptäcka hot mot Sverige. Försvarsmakten ska därför enskilt eller i samverkan med andra myndigheter inhämta kunskap om omvärldsutvecklingen, analysera aktörers verksamhet, förmåga och avsikter gentemot Sverige samt genomföra militärteknisk omvärldsbevakning med särskild inriktning på vårt närområde.
- Försvarsmakten ska kunna upptäcka kränkningar i luftrum och av sjöterritorium. Flyg- och fartygsrörelser ska kunna följas i syfte att upptäcka säkerhetshot eller brott mot nationell eller internationell rätt. Försvarsmakten ska kunna anpassa beredskapen i tid och rum samt kunna avvisa kränkningar och hantera incidenter.
- Försvarsmakten ska i samverkan med andra myndigheter tidigt kunna upptäcka CBRN-händelser inom Sverige och i närområdet.
- Försvarsmakten ska kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer enskilt eller i samverkan med andra myndigheter.
- Försvarsmakten ska kunna bistå andra myndigheter vid skydd av prioriterade samhällsfunktioner och infrastrukturer vid hot eller insatser mot civila mål, terrorism och sabotageverksamhet. Försvarsmakten ska även med tillgängliga resurser kunna bidra till samhällets samlade krisberedskapsförmåga.
- Försvarsmakten ska kunna inhämta och analysera utvecklingen avseende aktörers avsikter av betydelse för Sveriges och EU:s medverkan i fredsfrämjande insatser. Försvarsmakten ska i samverkan med andra länder och FN, EU samt Nato kunna planera, leda och följa upp deltagande i insatser samt avdela styrkebidrag till insatser.
- Försvarsmakten ska kunna bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredsfrämjande insatser

över hela skalan av uppgifter i Europa och globalt. Försvarsmakten ska samtidigt kunna leda och delta i två större insatser, varav en fr.o.m. 2008 ska kunna utgöra en del av det svenska bidraget till den nordiska stridsgruppen. Samtidigt ska mindre förbandsenheter kunna sättas in i ytterligare tre insatser. Större insats motsvaras med markförband av bataljons storlek samt inom sjö- och luftstridskrafterna av motsvarande enheter. Förmågan ska omfatta både nya insatser med relativt kort förvarning, kortvariga insatser samt uthålligt deltagande i långvariga insatser. Försvarsmakten ska ha förmåga att med kort varsel kunna förstärka pågående insatser samt evakuera egen personal om situationen så kräver.

Förmåga II - Förmåga att vid ett försämrat omvärldsläge kunna hantera händelseutvecklingar och hot som kan drabba Sverige samt kunna öka förmågan till internationella insatser.

- Försvarsmakten ska kontinuerligt följa omvärldsutvecklingen, analysera aktörers verksamhet, förmåga och avsikter för att skapa underlag för beslut om beredskapshöjningar och höjning av operativ förmåga.
- Försvarsmakten ska efter beslut kunna höja beredskapen i insatsorganisationen för att kunna hantera allvarliga hot mot den nationella och internationella säkerheten eller för att kunna förstärka förmågan till internationella insatser.
- Försvarsmakten ska i samverkan med andra myndigheter tidigt kunna upptäcka CBRN-händelser inom Sverige och i närområdet.
- Försvarsmakten ska kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer enskilt eller i samverkan med andra myndigheter.
- Försvarsmakten ska, för att möta hot eller insatser mot civila mål och vid insatser mot terrorism eller sabotageverksamhet, efter beredskapshöjningar med ökad uthållighet och ambition kunna bistå andra myndigheter vid skydd av prioriterade samhällsfunktioner och infrastrukturer. Försvarsmakten ska även kunna bidra till samhällets samlade krisberedskapsförmåga.

Förmåga III - Efter allvarlig och varaktigt försämrad omvärldsutveckling och successiva beslut av regering och riksdag kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer som hotar Sveriges fred och självständighet.

- Försvarsmakten ska kunna upprätthålla grundläggande kompetenser för att på lång sikt kunna utveckla förmåga att möta mer omfattande militära operationer.
- Försvarsmakten ska tillsammans med andra myndigheter följa omvärldsutvecklingen med syfte att identifiera nya eller förändrade behov av förmågor och kompetenser.
- Försvarsmakten ska genom att bedriva studier och försök samt genom forskningsuppdrag till andra myndigheter, organisationer och institut kunna utveckla operativ förmåga och funktioner samt utveckla nya och befintliga förband.
- Försvarsmakten ska kunna uppnå ökad kompetens för att på lång sikt kunna genomföra nationella operationer inom mark-, sjö-, luft- och informationsarenorna. Kompetensutvecklingen ska delvis kunna ske i samarbete med andra länder.

3.7.2 Inriktning för verksamhetsområdet Insatser

3.7.2.1 Internationella insatser

ISAF (International Security Assistance Force), Afghanistan

Sveriges bidrag till ISAF är ett fortsatt prioriterat åtagande. Under 2008 kommer Sverige ha ledningsansvar för den regionala enheten för säkerhet och återuppbyggnad, Provincial Reconstruction Team (PRT), i Mazar-e Sharif i norra Afghanistan. Kostnaden för det svenska bidraget till ISAF beräknas till ca 804 miljoner kronor, inklusive 50 miljoner kronor för camputveckling, under 2008 och bestå av ca 365 personer. Regeringen bedömer det vidare som viktigt att det svenska bidraget utformas så att det kan anpassas på ett ändamålsenligt sätt till de förhållanden som kan komma att råda under insatsens gång, inklusive om förhållandena skulle försämrats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen senast hösten 2008 avseende fortsatt svenskt engagemang i ISAF.

KFOR (Kosovo Force), Kosovo

Det svenska bidraget till KFOR kommer från och med våren 2008 att bestå av ca 250 personer och ingå i Multi National Task Force Centre. Kostnaden för det svenska bidraget till KFOR beräknas till ca 442 miljoner kronor under 2008.

Althea (European Union Force), Bosnien och Hercegovina

Inriktningen är att det svenska bidraget till Althea ska avslutas under första kvartalet 2008. Dock kommer Sverige fram till dess att fortsatt bidra med stabsofficerare och en Nationell stödenhet (NSE) med placering i Sarajevo samt Liaison & Observation team (LOT). Kostnaden för det svenska bidraget beräknas till ca 29 miljoner kronor under 2008.

ATHENA

Genom ATHENA sker förvaltningen av finansieringen av de gemensamma kostnaderna för EU:s militära insatser. Alla EU:s medlemsstater deltar i samarbetet förutom Danmark. För 2008 beräknar regeringen Sveriges kostnader för ATHENA till ca 60 miljoner kronor enligt den fördelningsnyckel som används. För närvarande betalar Sverige 2,72 procent av de totala gemensamma kostnaderna per insats.

FN-resolution 1325

Genomförandet av FN:s resolution 1325 (Kvinnor, fred och säkerhet) syftar till att förbättra kvinnors situation i konfliktområden. Ur ett operativt perspektiv bidrar genomförandet av resolution 1325 bl.a. till förbättrad kunskap om förhållandena i insatsområdet och underlättar därmed genomförande av operationen.

Försvarsmakten har tillsammans med andra myndigheter och organisationer inom utvecklingspartnerskapet "Genderforce", som syftar till att bl.a. utöka möjligheter att genomföra FN:s resolution 1325, identifierat behov av åtgärder för att nå bättre implementering av resolutionen. Regeringen ser positivt på myndighetens arbete med att nå förbättrad implementering av resolutionen.

Rotation av förband i utlandsstyrkan

Regeringens bedömning: Försvarsmakten bör ha ett system för förbandsrotation för utlandsstyrkan som är både ändamålsenligt och flexibelt. Försvarsmakten bör se över det nuvarande systemet för rotation av förband i utlandsstyrkan.

Skälen för regeringens bedömning: Den personal som i dag tjänstgör i utlandsstyrkan är i stor utsträckning frivillig och anställd för att ingå i ett speciellt förband för en förutbestämd tid. Den huvudsakliga tjänstgöringstiden utomlands inom ramen för de större förbandsbidragen är i dag ungefär ett halvår. Efter avslutad utbildning och samövning avlöser förbandet den föregående styrkan.

Fördelen med nuvarande system med hela förbandsrotationer är att det skapar sammanhållna och samövade förband. Soldater och befäl har utbildats och övat tillsammans innan de blir insatta i ett insatsområde. Utbildnings- och övningstiden används för att skapa förtroende och personkännedom. Det är värdefullt i insatsområdet, särskilt vid höga konfliktnivåer, och bidrar till att förbandet kan lösa sina uppgifter på ett bra sätt.

Nackdelen är att det uppstår en nedgång i operativ effekt under själva rotationsperioden när ett erfaret förband ersätts av ett nytt oerfaret. Under denna begränsade period ska överlämning och erfarenhetsöverföring ske mellan det gamla och det nya förbandet. Även om en överlämning sker kan inte all kunskap och erfarenhet som det föregående förbandet samlat ihop föras över till det nya utan kunskap och kännedom om området måste återigen byggas upp på nytt. En annan nackdel är att nuvarande rotationsprincip inte alltid är optimalt anpassad för enskilda befattningar.

Strategi för internationella insatser

Regeringen avser under hösten redovisa en nationell strategi för svenskt militärt och civilt deltagande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Syftet med strategin är att lägga grunden för regeringens ambitionshöjning inom området, exempelvis ska det militära engagemanget öka med en

dubblering av utlandsstyrkans förmåga. Att klara denna ambitionshöjning är en central politisk målsättning.

Med utgångspunkt i regeringens mål på området ska strategin ge en övergripande vägledning för svenskt agerande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Strategin ska ha ett långsiktigt perspektiv.

Den ska vidare utgöra ett verktyg för prioriteringar, effektivt utnyttjande av resurser, samt ge stöd för ett samlat civilt och militärt agerande i de insatsområden där Sverige deltar. Insatser ska utformas så att de utgör en integrerad och samlad del av svensk politik gentemot det aktuella landet/regionen. Samtidigt är det ett politiskt intresse att säkerställa att Sverige fortsatt har den handlingsfrihet som behövs för att kunna ta ansvar i nya och oförutsedda konflikter.

Säkerhetssektorreform

Regeringens bedömning: Det svenska engagemanget inom säkerhetssektorreformsarbetet bör fortsätta att utvecklas.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen anser att det finns en tydlig koppling mellan säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter och att säkerhet är grundläggande för demokratiserings- och välståndsutveckling. En avgörande del i ett fungerande samhälle är en säkerhetssektor som respekterar mänskliga rättigheter, är effektiv och kapabel samt står under demokratisk kontroll och insyn. För att kunna åstadkomma en god samhällsstyrning av ett samhälles säkerhetssektor krävs samlade insatser av både utvecklingsaktörer med bl.a. kompetens gällande civil statsförvaltning och aktörer vars främsta uppgift är fredsfrämjande insatser. I särskilt fokus för det försvarsrelaterade SSR-arbetet står bland annat fortsatt stöd till Afghanistan, västra Balkan och Ukraina, samt ett utvecklat svenskt SSR-engagemang i Afrika.

3.7.3 Inriktning Verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap

Regeringens förslag: Insatsorganisationen ska i huvudsak bestå av följande förband 2010.

Tabell 3.4 Insatsorganisationens utveckling

Förbandstyp	2008	Registeranmälningar 2008 (beredskap)	Komponenter till NBG	2010
Högkvarter med stabsförband	1			1
FHQ med stabsförband	1	R ₃₆₀	ingår	1
Stridsgruppsstaber med stabsförband	3			3
Taktisk sambandsbataljon	1			1
Specialförband	2	1 förband (R ₃₀)		2
Telekrigsbataljon	1		tropp	1
Operativ ledningsteknisk bataljon	1			1
Informationsbataljon	utv. av 1			utv. av 1
Underrättelsebataljon	1			1
Sjöinformationsbataljon	1			1
Teknisk bataljon	1			1
Jägarbataljon	1	1 pluton (R ₃₀)	pluton	1
Säkerhetsbataljon	2			2
Mekaniserad bataljon	8	2 bataljoner + 2 kompanier (R ₃₀ /R ₉₀)	del av bataljon	8
Luftburen bataljon	1		kompani	1
Artilleribataljon 77 B	1		artlok enhet	1
Artilleribataljon 2011	utv. av 1			utv. av 1
Luftvärnsbataljon	3	1 pluton (R ₉₀)	kompani	3
Ingenjörbataljon	2	1 kompani (R ₃₀)	kompani	2
Förbindelsebataljon	1			1
Underhållsbataljon	2		kompani	1
CBRN-kompani	1	1 insatsstyrka (R ₃₀)	grupp	1
Hemvärnsbataljon	60			60
Ubåt	4	1 ubåt + stödenhet (R ₃₀)		4
Ytstridsfartyg	6	2 ytstridsfartyg + stödfartyg (R ₃₀)		7
Minröjnings-/röjdykarfartyg	9	2 minröjningsfartyg + stödfartyg (R ₃₀)		9
Amfibiebataljon	1	1 förstärkt kompani (R ₃₀)		1
Marin basbataljon	1			1
Stridsflygsdivision	4	1 stridsflygdiv (R ₃₀)	del av division	4
Stridsledningsbataljon	1			1
Helikopterbataljon	1		del av bataljon	1
Signalspaningsflygdivision S102B	1	1 flygplan (R ₃₀)		1
Transportflygdivision TP 84	1	1 förband (R ₃₀)	del av division	1
Flygbasbataljon	2	1 flygbasförband (R ₉₀)	flygplatsenhet	2

Förklaring till tabellen: Tabellen visar för varje förbandstyp hur många förband som ska ingå i insatsorganisationen. Vidare framgår anmälningar till internationella styrkeregister. Huvuddelen av förband som är avdelade till NBG tas ur registerförband.

Skälen för regeringens förslag: Kraven på operativ förmåga fastställdes i beslutet om försvarspolitisk inriktning 2005–2007. Dessa krav är fortfarande giltiga och därför är regeringens förslag på insatsorganisation i huvudsak detsamma som i förra årets budgetproposition.

I den föreslagna insatsorganisationen ingår såväl insatsförband som övriga förband. Insatsförband har en beredskap som understiger ett år medan övriga förband har en beredskap på upp till tre år. Förband som står i beredskap för, eller genomför, internationella insatser är i allmänhet anmälda till internationella styrkeregister. Ett sådant förband har sin kärna i ett insatsförband men en stor del av personalen rekryteras i princip ifrån hela Försvarsmakten. Det föreligger därför endast begränsad överensstämmelse mellan insatsförband och de förband som genomför internationella insatser. Som en följd av regeringens vilja att öka förmågan till internationella insatser, inte minst snabbinsatsförmågan, bedöms framöver ett större antal soldater än idag att vara anställda eller ha tecknat beredskapskontrakt. Detta bör enligt regeringen också leda till att flera förband kan användas för att lösa såväl internationella som nationella uppgifter. En sådan utveckling ligger enligt regeringen i linje med det som riksdagen anfört (bet. 2006/07:FöU1 s. 52).

3.7.3.1 Insatsorganisationen 2008–2010

Försvarsmaktens bidrag till uppfyllandet av de säkerhetspolitiska målen bygger på dess huvuduppgift; förmåga att kunna genomföra väpnad strid. Försvarsmakten ska utveckla ett modernt, flexibelt och användbart insatsförsvar med hög tillgänglighet.

Försvarsmakten ska vid utveckling av den internationella förmågan säkerställa att förbanden även kan användas för att hävda den territoriella integriteten och andra svenska intressen i närområdet. Det innebär att stridskrafterna utöver förmåga att genomföra internationella insatser ska kunna utveckla operativ effekt i alla delar av landet.

Regeringen anser att utvecklingen mot ett försvar som kan genomför substantiella internationella insatser i alla konfliktnivåer också är viktigt för att bibehålla och utveckla Försvarsmaktens möjlighet att efter en allvarlig och varaktigt försämrad omvärldsutveckling kunna

utveckla förmåga att möta olika former av omfattande militära operationer mot Sverige.

Regeringen anser att uppgiften att genomföra internationella insatser ska vara grundläggande vid utveckling av förbanden. Det är i första hand förmågan att tillsammans med andra länder förebygga, begränsa, dämpa och avbryta konflikter som ska prioriteras. Sverige ska kunna lämna substantiella bidrag till dessa insatser. Med substantiella bidrag avses att de ska ha en väsentlig betydelse för hela insatsens möjlighet att lösa uppgiften. Ett substantiellt bidrag kan karaktäriseras av att vara bland de första enheterna på plats i insatsområdet, att utgöra en betydande del av operationens totala förband eller att lösa de för insatsen kritiska uppgifterna. Regeringen anser vidare att det i första hand är genom att med mark-, marin- och luftstridskrafter genomföra insatser som har inverkan på händelseförloppet på land som Sverige ska leverera substantiella bidrag till de internationella insatserna. Detta innebär att en prioriterad uppgift för samtliga stridskrafter ska vara att utveckla förmågan att stödja och genomföra operationer med markoperativ tyngdpunkt. Operationerna ska kunna genomföras i alla konfliktnivåer, såväl i närområdet som globalt.

Operativ ledning och logistik

Ledning

Tillståndet 2007

Regeringen bedömer att den operativa ledningen utvecklas på ett godtagbart sätt. Ledningsfunktionen är sedan flera år tillbaka föremål för en större omorganisation. Detta, tillsammans med otillräcklig samövning, har dock medfört att förbandens operativa förmåga under 2007 fortfarande är ojämn.

Dagens mer komplexa konflikt- och insatsmiljöer ställer nya krav på Försvarsmaktens förmågeutveckling, inte minst för den försvarsmaktsgemensamma operativa ledningsfunktionen. Därtill finns krav på ökad förmåga att koordinera och samverka mellan civila och militära delar i kommande multifunktionella insatser, såväl på nationell som på internationell nivå.

Som ett led i detta utvecklas modulära betjäningsförband ur befintliga ledningsförband. Vidare har under 2007 en rörlig operativ stab till den nordiska stridsgruppen organiserats. Den ska vara operativ fr.o.m. den 1 januari 2008.

Utveckling av operativ ledning 2008–2010

Allmänt

Det nya ledningskonceptet ska vara interoperabelt med de system som används inom Nato och EU. En viktig del i utvecklingen är Sveriges deltagande i Multinational Experiment Series (MNE), som syftar till att utveckla och demonstrera ledningskoncept för multinationell och multifunktionell krishantering. En förutsättning för att skapa förmåga till teknisk interoperabilitet är användning av informationsteknik och IT-baserade applikationer. I en vidare bemärkelse är det ur effektivitetssynpunkt viktigt att Försvarsmakten anlägger en helhetssyn på de möjligheter, konsekvenser och behov av satsningar inom ledningsfunktionen som följer av att ny teknik vinner insteg i verksamheten.

Insatsorganisation

Prioriterade verksamheter under 2008 är att delta med en rörlig operativ stab under beredskapsperioden för nordiska stridsgruppen (NBG) samt att efter beredskapsperioden och eventuell insats med NBG, vidmakthålla förmågan till rörlig operativ ledning och, inte minst, tillvarata de erfarenheter som deltagandet i stridsgruppen ger. Ur främst stridsgruppstabskompanier och FHQ utvecklas ledningsplatsbataljon. Från taktisk sambandsbataljon och operativ lednings- och sambandsbataljon sker utveckling av sambandsbataljon. Under 2008 påbörjas förbandsutveckling av informationsbataljon. När informationsbataljonen är operativ 2011 är den nya ledningsorganisationen fullt genomförd med förband som levererar interoperabla, behovsanpassade insatsenheter för ledning, underrättelser och samband, nationellt och internationellt.

Försvarsmakten har föreslagit att prioriterad verksamhet under 2008 är att fortsätta införande av nätverksbaserat försvar (NBF) inom ledning och informationshantering och därmed stödja utvecklingen av ett försvarsmaktsgemensamt och interoperabelt ledningssystem.

Materiel

Riksdagen har begärt en fördjupad och samlad redovisning av arbetet med utvecklingen av olika ledningssystem (bet. 2006/07:FöU1, rskr. 2006/07:31). Regeringen avser återkomma med en sådan under 2008.

Högkvarterets omorganisation 2007 tillsammans med vidareutveckling av operativ och taktisk ledning åtgärdar tidigare rapporterad brist på försvarsmaktsgemensamt insatsledningssystem. Här kan fortsatt satsning på nytt tekniskt ledningsstöd (SWECCIS) vara en väg framåt. Under perioden 2007–2010 övervägs en successiv anskaffning av ett försvarsmaktsgemensamt taktiskt mjukvarubaserat radiosystem (GTRS). GTRS, som är avsett att överföra tal, data och video på VHF- och UHF-banden, kan ersätta ett stort antal typer av radiosystem och är interoperabelt nationellt och med internationella samarbetsparter.

Förmåga till satellitkommunikation bör fortsätta att utvecklas. Anskaffning och införande av kortvågsradio HF 2000, vars första leverans till Försvarsmakten skedde 2007, är ett viktigt komplement till satellitkommunikationen.

Bedömt tillstånd för operativ ledning 2010

Ledningsfunktionen bör som en följd av tidigare beslutad inriktning, ha utvecklat ett interoperabelt ledningssystem som stödjer lösande av Försvarsmaktens alla typer av uppgifter, oavsett arena och geografiskt läge för insatsen. Detta skulle kunna ske genom fortsatt införande av interoperabla och flexibla kommunikations- och ledningssystem parallellt med att kompetensutveckling sker av personalen. Ledningsregementet är en försvarsmaktsgemensam och internationell resurs för detta. Säkerhetsarbetet avseende infrastrukturen för Försvarsmaktens kommunikations- och underrättelsesystem har prioriterats under perioden och säkerhetshöjande åtgärder har vidtagits.

Logistik

Tillståndet 2007

Regeringen bedömer tillståndet inom logistikfunktionen som i huvudsak godtagbart. För-

mågan till egen avancerad sjukvård är dock otillfredsställande i dagens insatsorganisation, vilket gör att svenska förband i internationella insatser måste förlita sig på andra nationers sjukvårdsresurser. Denna brist har under året börjat åtgärdas genom utvecklandet av en kirurgtross till den nordiska stridsgruppen (NBG). Enligt budgetpropositionen 2007 ska sjukvårdsenhet Role 2 tillföras insatsorganisationen 2009. I samband med budgetunderlaget framkom att detta har försenats och kommer, enligt Försvarmakten, sannolikt att ske först 2011/2012. Skälet är försening i upphandlingen av de delar av sjukvårdsenheten Role 2-enhet som inte ingår i NBG 2008. Under 2007 har även en logistikenhet till NBG 2008 utvecklats ur den tekniska bataljonen.

Logistikfunktionen har under 2007 fokuserat på utvecklingen av försvarsmaktsgemensamma logistikförband, som är anpassade till såväl nationella som internationella uppgifter, samt på ökat skydd för logistikförbanden i insatsorganisationen. Under året har utveckling skett av nya trafik- och transportledningsförband, Movement Control (MOVCON).

Utveckling av logistik 2008–2010

Allmänt

Arbetet med utvecklingen av en ny modulärt uppbyggd logistikorganisation har fortsatt. Syftet är här att skapa förmåga till flexibilitet och rörlighet för att kunna stödja insatser av skilda typer på olika geografiska platser och olika konfliktnivåer.

Insatsorganisation

Vid utvecklingen av logistikfunktionen ska, förutom prioritering av förmåga att stödja insatser såväl nationellt som internationellt, särskilt fokus läggas på att utveckla förmågan till egen avancerad sjukvård. Detta ska ske genom att de sjukvårdsmoduler som ska ingå i sjukvårdsenhet Role 2 successivt tillförs insatsorganisationen. Kirurgtrossen inkl. tandvårdsgrupp ska efter stridsgruppens beredskapsperiod under 2008 tillföras insatsorganisationen. Med anledning av förseningen av uppbyggnaden av sjukvårdsenhet Role 2, har regeringen uppdragit till Försvarmakten att senast den 1 november 2007 redovisa en handlingsplan för uppbyggnaden av sjukvårdsenhet Role 2. Därutöver bör

fortsatt utveckling av ny logistikorganisation ske. Enligt planerna utgörs grunden för logistikstödet i insatsorganisationen av logistikbataljon 2010. Under 2008 kommer nya MOVCON-förband att tillföras insatsorganisationen. Dessa har förmåga att stödja insatsförbandens förflyttning till och från insats- och övningsområden oavsett geografiskt läge.

Materiel

I samband med utvecklandet av logistikenhet för NBG 2008 behöver bl.a. containrar med tillhörande utrustning för drivmedelshandling, fältförplägnad, vattenrening m.m. anskaffas. Efter genomförd beredskapsperiod kommer materielen att ingå i logistikbataljon 2010 som är under utveckling.

Bedömt tillstånd logistik 2010

Logistikbataljonen utgör grunden för logistikstödet till insatsorganisationen. Bataljonen har förmåga till logistikledning, förnödenhetsförsörjning och transporter. Vid insats, oavsett om detta sker nationellt eller internationellt, tillförs logistikbataljonen resurser från andra logistikförband i syfte att skapa ett behovsanpassat logistikstöd till verkansförbanden. Stödet inkluderar bl.a. områdena: förnödenhetsförsörjning, teknisk tjänst, transport av materiel och personal samt sjukvård.

Markstridskrafterna

Tillståndet 2007

Läget inom markstridskrafterna har förbättrats något jämfört med 2006 genom den övningsverksamhet som har bedrivits och den materiel som har tillförts, bl.a. till styrkan i Afghanistan.

Planeringen för den tredje terminen och uppbyggnaden av förband för snabbinsatsstyrkan följer den uppgjorda planen och styrkan bedöms kunna upprätthålla den beslutade beredskapen fr.o.m. den 1 januari 2008.

Regeringen bedömer att läget jämfört med 2006 har förbättrats något och är godtagbart avseende förband som är anmälda till inter-

nationella styrkeregister, men att vissa brister kvarstår avseende förmågan att verka nationellt.

Utveckling av markstridskrafterna 2008–2010

Markstridskrafterna bör enligt regeringens uppfattning anpassas till den utveckling för Försvarsmakten som har beskrivits ovan. Detta innebär bl.a. följande.

Markstridsförbanden bör utvecklas så att lätta och medeltunga förband med hög beredskap kan transporteras med flyg eller fartyg även till avlägset belägna insatsområden. För att markstridskrafterna ska kunna verka i internationella insatser i varierande miljöer och ingå i olika typer av styrkor, mot olika typer av motståndare och uppgifter, anser regeringen att den påbörjade utvecklingen mot en modulär uppbyggnad av förbandsstrukturen är rimlig. Samtidigt som regeringen gör bedömningen att huvuddelen av insatserna kommer att ske vid lägre konfliktnivåer måste insatser kunna genomföras även vid de högsta konfliktnivåerna. Insatser i höga konfliktnivåer ställer högre krav på långvarig samträning. Den modulära principen bör därför inte drivas så långt att behovet av samträning inte kan tillgodoses.

När det gäller utvecklingen av förband eller förbandstyper avser regeringen att återkomma i senare propositioner. Regeringen anser dock att en översyn av gränstytorna mellan förband med likartad utformning och med delvis överlappande förmåga bör genomföras redan nu. Syftet med översynen bör vara att skapa en enhetlig, lätt förbandstyp med egenskaper som passar in i den inriktning som beskrivs ovan.

Markstridskrafterna befinner sig för närvarande i en period av intensiv utveckling. För att inte alltför många av förbanden ska vara i ett läge där de inte kan uppfylla ställda förmåge- och beredskapskrav måste utvecklingstiderna bli kortare. Försvarsmakten måste prioritera utvecklingsarbetet högre och genomföra förändringar snabbare. I de fall där långa utvecklingstider beror på en i tiden utdragen materielutveckling och –anskaffning bör det finnas förutsättningar att korta ner tiden med utgångspunkt i den gällande materielförsörjningsstrategin. Materiel som anskaffas från marknaden bör kunna integreras i förbanden på ett sådant sätt att förbanden snabbare blir operativa.

Materiel

Förmågan till underrättelseinhämtning utgör en viktig förutsättning vid internationella insatser. En effektiv underrättelseinhämtning ökar förbandens möjligheter att lösa sina uppgifter samtidigt som risken för förluster minskar. Anskaffning av en ny UAV³ för taktisk underrättelseinhämtning för markstridskrafternas underrättelsebataljon övervägs. Utbildning skulle då kunna ske parallellt med leveranserna för att systemet ska kunna ingå i en snabbinsatsstyrka under 2011.

Mot bakgrund av materielplaneringen avseende pansarskottet NLAW⁴, artillerisystemet Haubits 77BD och granatkastarpansarbandvagn 90/120 bedöms behovet av materielsystem för direkt respektive indirekt eld vara tillgodosett för överskådlig tid. Ytterligare utvecklingssatsningar är därför inte aktuella inom området.

Avseende artilleriförbanden pågår renovering och modifiering av Haubits 77B. I riksdagens betänkande 2005/06:FöU10 anges att regeringen bör återkomma med en närmare redovisning till riksdagen av projektet, mot bakgrund av inriktningen att genomföra utvecklingen i internationellt samarbete. Under 2007 har en överenskommelse ingåtts med Norge avseende fördjupat samarbete inom funktionen indirekt eld. Överenskommelsen omfattar bl.a. samarbete avseende den långsiktiga utvecklingen av funktionen, gemensam utbildning och övningar. I avtalet ingår även gemensam finansiering av utveckling, anskaffning och vidmakthållande av REMO⁵ Haubits 77B. Inom ramen för den etappindelning för projektet som beslutats avser regeringen därmed fortsätta den påbörjade utvecklingen.

Under perioden avser regeringen åtgärda de brister som redovisats inom luftvärnet. Bl.a. tillförs RBS 97 efter renovering och modifiering och RBS 23 BAMSE tillförs som demonstrator. Enligt regeringens uppfattning bör systemet BAMSE därmed inte ingå i förband i insatsorganisationen.

³ Unmanned Aerial Vehicle

⁴ Next Generation Light Anti-Armor Weapon

⁵ Renovering och modifiering

Bedömt tillstånd 2010

Markstridskrafterna bör, som en följd av tidigare beslutade inriktningar, 2010 ha tagit ytterligare steg mot att utveckla sin förmåga i bl.a. följande avseenden.

- Antalet förband med hög tillgänglighet och beslutad beredskap ska vara större.
- Utvecklingen av förband med både nationell och internationell förmåga har fortsatt.
- Flera förband ska ha fått en modulär förmåga som kan anpassas efter behov för att möta olika uppgifter.
- Förmågan att genomföra insatser med graderad verkan ska ökas.
- Antalet lätta förband med generell förmåga ska öka på bekostnad av antalet specialiserade förband.
- Vissa specialiserade förband ska sammanföras till ett gemensamt typpförband.

De marina stridskrafterna

Tillståndet 2007

Regeringen bedömer tillståndet inom de marina stridskrafterna som godtagbart. De marina förbanden är välövade och efterfrågade deltagare vid internationella insatser och övningar. Den materiell förnyelsen inom de marina stridskrafterna har sin utgångspunkt i att ersätta sådan materiell som når sin tekniska livslängd under de kommande åren och för att kunna svara upp mot ställda förmågekrav.

Utveckling av de marina stridskrafterna 2008–2010

De marina stridskrafterna ska med ytstridsfartyg, minröjningsfartyg, ubåtar, amfibieförband och sjöinformationsförband vidmakthålla förmågan till kvalificerad ytstrid, ubåtsjakt, minröjning, luftförsvar och underrättelseinhämtning. Dessa förmågor ska fortsatt anpassas för att kunna skydda rätten att nyttja det fria havet för transporter och för utvinning av naturresurser.

De marina stridskrafterna ska även kunna understödja markoperationer. Regeringen avser återkomma angående inriktningen för denna förmåga.

Materiel

Förmågan till ytstrid, ubåtsjakt och luftförsvar vidmakthålls genom att de fem korvetterna av Visbyklass blir operativa samt att två korvetter av Göteborgsklass livstidsförlängs till år 2020. Regeringen har inte tagit ställning i fråga om anskaffning av luftvärnsrobot till Visbykorvetterna.

Förmågan till minröjning vidmakthålls genom den pågående halvtidsmodifieringen av fem minröjningsfartyg av Landsortsklass. Landsortklassen byter efter modifieringen namn till Koster.

Regeringen avser att återkomma till inriktningen för den materiella förnyelsen av amfibiesystemet.

Tillståndet 2010

De marina stridskrafterna bör år 2010 ha inlett utvecklingen av förmågan att stödja de internationella insatser som genomförs på land. Amfibieförbandets förmåga att genomföra markoperationer bör också ha utvecklats.

Sjöstridsflottiljerna bör ha påbörjat övergången från Göteborgs- och Stockholmskorvetter till Visbykorvetter och de modifierade minröjningsfartygen typ Koster, bör vara operativa.

Luftstridskrafterna

Tillståndet 2007

Regeringen bedömer att luftstridskrafterna utvecklas på ett godtagbart sätt och i enlighet med tidigare styrning från regeringen. Regeringen bedömer tillståndet inom luftstridskrafterna som i huvudsak godtagbart.

Detta innebär att luftstridskrafterna överlag kan lösa tilldelade uppgifter över tiden, dock med viss begränsad förmåga. Exempelvis har JAS 39 A/B vissa funktionella begränsningar som kan påverka lösandet av uppgifter liksom att det finns en begränsad tillgång på helikoptrar som kan påverka lösandet av vissa uppgifter innan nya plattformar är operativa.

Utveckling av flygförbanden 2008–2010

Luftstridskrafterna bör enligt regeringen anpassas till den utveckling av Försvarsmakten som beskrivits ovan.

Regeringen anser att förmågan hos flygförbanden att verka i en internationell miljö fortsatt ska utvecklas. Samverkan med andra stridskrafter eller med olika typförband inom flygstridskrafterna och/eller samverkan med andra staters stridskrafter genom internationella övningar bör prioriteras.

Regeringen anser att flygstridskrafterna, i enlighet med den övergripande inriktningen för insatsorganisationen, ska bidra till att utveckla förmågan att genomföra internationella insatser med fokus på att stödja markoperationer.

Delar av flygstridskrafterna, t.ex. JAS 39 C/D med förmåga till understöd av markstridskrafter (Close Air Support) och TP 84, planeras exempelvis stå i beredskap under Sveriges beredskapsperiod för den nordiska stridsgruppen.

Regeringen anser att det bör finnas en fortsatt hög ambitionsnivå för de förband som ska kunna genomföra insatser med hög beredskap både inom och utanför Sverige.

Möjligheten till en tillgänglig, rörlig och behovsanpassad (modulär) profil är central i flygstridskrafternas fortsatta utveckling (bl.a. för lednings- och underhållsförbanden) som syftar till ökad förmåga med hög interoperabilitet att verka i en internationell miljö. Ett led i detta kan vara att ersätta det nuvarande stationära stridsledningssystemet, som ursprungligen utvecklades för nationella uppgifter, med ett interoperabelt och transporterbart ledningssystem.

Förmågan att genomföra flygtransporter från Sverige till insatsområdet medger att förband kan befinna sig i, eller i närheten av, insatsområdet i ett tidigt skede.

Förmågan till taktiska flygtransporter behöver således vidmakthållas och utvecklas under perioden, t.ex. genom livstidsförlängande åtgärder på TP 84.

Inriktningen för perioden är att JAS 39-förbandens förmåga fortsatt bör utvecklas genom att förbanden tillförs nya materielsystemversioner och ytterligare C/D plattformar. Utvecklingen av exempelvis förmågan till precisionsbekämpning i allväder, att verka i mörker, interoperabel kommunikations- och

länkförmåga samt förmågan till lufttankning övervägs. JAS 39-förbandens operativa förmåga utökas sammantaget i takt med att JAS 39 C/D levereras. Spanings- och attackförmågan behöver utvecklas jämfört med jakt- och luftförsvarsförmågan som är mest utvecklad i nuläget.

Lednings- och underhållsförbanden avses 2008 vara operativa i nya organisationsformer.

Materiel

Det beslut om genomförande av en modifiering av 31 JAS 39A/B till JAS 39C/D samt ett demonstratorprogram (handlingsplan JAS 39) som statsmakterna beslutat fullföljs. Vid övergången till en ensad flygplanspark är det väsentligt att den fulla potentialen för rationalisering av verksamheten tas till vara, bl.a. genom att de delar av JAS 39-systemet som innehåller unika svenska lösningar utvecklas så snart det är möjligt.

Ett interoperabelt stridsledningssystem (GC2F) övervägs att anskaffas i en fast och en transportabel konfiguration. Den fasta konfigurationen kan användas för uppgifterna territoriell integritet och förbandsutbildning, medan den transportabla konfigurationen kan användas för internationella insatser. En interimsversion av GC2F kan fr.o.m. 2009 användas för utbildning av de förband som ska ingå i internationella insatser.

Bedömt tillstånd 2010

Flygförbanden bör 2010 fortsatt utveckla förmågan att stödja insatser som genomförs på land. Flygförbanden bör exempelvis ha god förmåga till underrättelseinhämtning (spaning) och precisionsbekämpning (attack).

Flygförbanden bör vara tillgängliga, rörliga och behovsanpassade för att snabbt kunna sättas in i ett operationsområde. Denna profil på flygförbanden bör ha utökats för att därigenom kunna bidra till effektivitet i lösandet av uppgifter internationellt och nationellt.

Flygförbanden kommer 2010 i huvudsak bestå av:

- en stridsledningsbataljon 08
- två flygbasbataljoner 08
- fyra JAS 39-divisioner samt
- en transportflygdivision TP

Utveckling av helikopterförbanden 2008–2010

Försvarsmaktens samtliga helikoptrar hanteras inom Helikopterflottiljen. Flottiljen utbildar ett insatsförband med både sjö- och markoperativ förmåga. Detta förband ska inte ses som en stridande enhet utan som en utbildningsplattform där helikoptrar kan stödja olika nationella och internationella insatser som Försvarsmakten genomför. Detta stöd är specificerat i sju olika typfall, såsom transport av trupp, stöd till specialförband etc. Samtliga typfall ska kunna lösas.

2008–2010 kommer helikopter 14 och 15 att levereras. Under samma period planeras helikopter 9 och 4 att tas ur drift. Helikopter 10 bedöms för närvarande vara i drift tills helikopter 14 är operativ (ca 2012). Detta innebär att helikopter 10 planeras vara det helikoptersystem som används till NBG 2011.

Avveckling av äldre helikoptersystem och införande av nya system innebär att det kan komma att finnas en begränsad tillgång på helikoptrar som i sin tur kan komma att påverka lösandet av uppgifter under en övergångsperiod.

Sveriges bidrag till internationella insatser under perioden bedöms öka behovet av taktiska transporter och däribland behovet av helikoptrar.

Materiel

Helikopterverksamheten i Försvarsmakten ska långsiktigt baseras på hkp 14 och hkp 15. Under 2008–2010 planeras 14 stycken hkp 14 och 8 stycken hkp 15 levereras.

Bedömt tillstånd 2010

Helikopterförbanden bör 2010 fortsatt utveckla förmågan att stödja insatser som genomförs på land. Detta innebär att helikopterförbanden 2010 även bör ha en förmåga att understödja markoperationer med helikoptrar mellan fartyg och kustnära insatsområde, förutom över land och inom insatsområde.

Helikopterförbanden kommer 2010 i huvudsak bestå av:

- helikopter 10,
- helikopter 14 samt
- helikopter 15.

I planeringen för införandet av de nya helikoptersystemen bedöms hkp 14 och hkp 15 vara fullt operativa cirka 2012.

Internationella styrkeregister

Regeringens bedömning: Ambitionerna för vår förmåga till internationella insatser, när det gäller såväl numerär som tillgänglighet och uthållighet, ska öka. Den totala sammansättningen av Sveriges anmälda förband i internationella styrkeregister bör vara sådan att den medger det mest effektiva sättet att bidra i internationella insatser på kort och medellång sikt. Anmälda bidrag och dessas beredskapstider bör kontinuerligt omprövas.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen har beslutat att följande förband ska anmälas till EU:s militära styrkeregister och till FN (UNASAS) och Nato (PARP) med 30 dagars beredskap:

- ett specialförband,
- en mekaniserad bataljon,
- ett mekaniserat kompani,
- ett ingenjörkompani,
- ett militärpolisförband,
- en CBRN-insatsstyrka,
- en artillerilokaliseringsradargrupp,
- en jägarpluton,
- en korvettdivision om två korvetter och stödfartyg,
- en minröjningsdivision om två minröjningsfartyg och ett stödfartyg,
- en ubåt med stödenhet,
- en amfibiebataljon (del av) från 2007-07-01 (ny anmälan)
- en stridsflygdivision JAS 39,
- ett transportflygförband Tp 84,
- ett signalspaningsflygplan S102B och
- en ledningsflyggrupp ASC 890 från 2010-01-01 (ny anmälan).

Följande förband är anmälda med 90 dagars beredskap:

- ett stridsvagnskompani med transportpluton,
- en lätt mekaniserad bataljon,
- en luftvärnspluton från 2008-01-01,
- en flygunderstödsledning (TACP) från 2010-01-01 och
- ett flygbasförband (APOD).

Ett Operativt ledningsförband (F)HQ är anmält med 360 dagars beredskap.

Följande förband/resurser kommer att avanmätas från EU:s militära styrkeregister, från FN (UNSAS) och Nato (PARP):

- en ledningsresurs (stabsofficerare med bl.a. kompetens för civilmilitär samverkan) med 30 dagars beredskap och
- militära observatörer med 30 dagars beredskap.

Sveriges anmälningar till internationella styrkeregister bör således beakta både de behov och den sammansättning som är mest sannolik att Sverige kan komma att bidra med samt kostnaderna för att åstadkomma och upprätthålla beredskap för detta. Samtidigt ska Försvarsmakten kunna delta i internationella insatser med en bredd av olika förbandstyper.

De förband som är anmälda till olika styrkeregister ska kunna användas i olika internationella insatser, t.ex. inom ramen för Nato, FN och andra organisationer, samt även kunna förstärka EU:s snabbinsatsförmåga.

Regeringen anser vidare att de krav som hänger samman med förmågan att delta i internationella insatser bör påverka planeringsprocessen i ett tidigt skede. En ökad och utvecklad internationell förmåga bör ses som en integrerad och prioriterad del av Försvarsmaktens fortsatta reformering. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det är viktigt att det finns flexibilitet avseende förbandsanmälningar och beredskapstider.

Regeringen vill även betona vikten av ett flexibelt synsätt på hur förbanden ska kunna nyttjas. Exempelvis bör förband kunna växla mellan att vara insatta i långvariga internationella insatser och att vara förstärkningsförband till den nordiska stridsgruppen när den väl är insatt. Strävan bör vara att behålla en så stor nationell handlingsfrihet som möjligt för att åstadkomma en rationell och efterfrågad internationell förmåga.

Den nordiska stridsgruppen

Utvecklingen av den nordiska stridsgruppen ska fortsätta för att Sveriges åtagande inom EU avseende ett sammanhållande ansvar för en av de snabbinsatsstyrkor som nu sätts upp av EU-länderna, Nordic Battlegroup (NBG), ska kunna införlivas. EU:s snabbinsatsstyrkor kommer vara

ett av flera viktiga instrument i EU:s kris- hanteringsförmåga och de som kan sättas in snabbast.

Det svenska bidraget ska utgöra kärnan för NBG och baseras på en lätt mekaniserad skyttebataljon. De andra länderna bidrar främst med understöds- och logistikfunktioner. Som stöd till bataljonen ska ett ramverk av resurser, exempelvis logistik, artilleri, luftvärn och underrättelseenheter knytas. Dessutom, beroende på uppdragets art, kan strategiska och operativa resurser kunna tillföras. Fullt utvecklad ska NBG bestå av ca 2 800 soldater från Sverige, Estland, Finland, Irland och Norge. Det svenska bidraget ska uppgå till ca 2 300 soldater. Uthållighetstiden vid insats är satt till 30 dagar men den ska kunna förlängas upp till 120 dagar.

Strategiska transporter

Strategiska transporter består av flyg- sjö- och landtransporter för att flytta personal och materiel till ett insatsområde långt utanför Sveriges gränser. En strategisk transport kännetecknas av långa transportavstånd, stor lastvolym och tung materiel. Då strategiska transporter sker till en plats utanför själva insatsområdet är hotbilden mot transporterna normalt låg relativt transporter i själva insatsområdet, så kallade taktiska transporter.

Sverige har idag ingen egen förmåga att genomföra strategiska flygtransporter av tung materiel direkt och utan omlastning till ett insatsområde med militär hotmiljö. Utvecklingen av EU:s snabbinsatsförmåga understryker behovet av tillgång till strategisk flygtransportförmåga. Utgående från regeringens ambition att substantiellt öka effekten av och förmågan till fredsfrämjande insatser, har regeringen bedömt att huvudalternativet för att åstadkomma tillgång till strategisk transportförmåga är att göra detta tillsammans med andra aktörer. Regeringen har även bedömt att det inte vore kostnadseffektivt att på egen hand utveckla sådan förmåga.

SAC (*Strategic Airlift Capability*)

Försvarsmakten förhandlar nu om tillskapande av en multinationell strategisk flygtransportresurs inom ramen för Nato-organet Nammo, Strategic Airlift Capability (SAC), som baseras på flygplanstypen C-17. Avsikten är att ett svenskt deltagande i SAC ska säkerställa Sveriges

långsiktiga behov av strategiska flygtransporter. Förhandlingen förs såväl mellan länder som är medlemmar i Nato som länder som inte är medlemmar i Nato. De länder som för närvarande deltar i förhandlingen är Bulgarien, Danmark, Estland, Finland, Italien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Sverige, Tjeckien, Ungern och USA.

När ett godtagbart förhandlingsresultat föreligger har regeringen för avsikt att inhämta riksdagens godkännande av överenskommelsen och de ekonomiska förpliktelser denna innebär. Regeringen bedömer att ett förhandlingsresultat kan komma att föreligga kring årsskiftet 2007/2008.

SALIS (Strategic Airlift Interim Solution)

Sverige är medlem i SALIS som är ett samarbete där ett antal länder har slutit avtal med en transportör som tillhandahåller stor transportkapacitet på kort tid. Syftet är att säkerställa och koordinera en multinationell förmåga avseende strategiska flygtransporter. Samarbetet ger möjlighet att förhandsboka fraktflygplan Antonov till ett förutbestämt pris. SALIS förväntas till del täcka transportbehovet för den nordiska stridsgruppen. Utnyttjandet vad gäller nationella behov och inom samma prioriteringsnivå sker enligt principen ”först till kvarn.

MCCE (Movement Co-ordination Center Europe)

Sverige blev i juni 2007 medlem i MCCE som är ett multinationellt transportkoordineringscenter som är lokaliserat i Eindhoven, Nederländerna.

Syftet med MCCE är att skapa kostnadseffektiva transportlösningar för alla typer av transporter för medlemsländerna i framtiden. MCCE innebär även samordning av, och ökad tillgång till, flygplanstyper såsom C-130 (TP 84) som kan användas för taktiska transporter.

Sealift Co-ordination Centre (SCC), som ingår i samarbetet Multinational Sealift Group (MSG), och European Airlift Centre (EAC) är centrala beståndsdelar i MCCE.

Taktiska transporter

Taktiska transporter består av flyg-, sjö- och landtransporter för att flytta personal och

materiel inom eller mellan insatsområden. Transporterna kännetecknas av relativt korta transportavstånd och av en leverans av last i ett insats- eller målområde med högt eller oförutsägbart hot. Förmågan till taktiska transporter kan även merutnyttjas för insats med förband i områden med begränsad infrastruktur.

Sverige har idag egen, men begränsad, förmåga att genomföra taktiska transporter. Samtidigt innebär det utökande internationella engagemanget att behovet av taktiska transporter likaså ökar. Internationellt samarbete är därför en viktig möjlighet att kunna förbättra denna förmåga. Ovan nämnda samarbete inom MCCE syftar till att skapa kostnadseffektiva lösningar för bl.a. ökad förmåga till taktiska transporter.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Försvarsunderrättelseverksamheten bör inriktas mot de krav som de strategiska underrättelsebehoven som utrikes-, säkerhets- och försvarspolitikerna ställer. Hög prioritet bör ges till stödet för genomförandet av det svenska deltagandet i fredsfrämjande insatser Därvidlag inbegrips även ett eventuellt deltagande med och ledning av den nordiska stridsgruppen. Arbetet med att fortlöpande utveckla inriktningen, inhämtningsmetoderna och analyskapaciteten bör fortsätta. Samarbetet och samverkan mellan i första hand försvarsunderrättelsemyndigheterna bör prioriteras. Förmågan att flexibelt kunna arbeta med olika geografiska områden, beroende på läget i omvärlden, bör vara hög.

Grundorganisation

Lokaliseringsfrågor

Regeringens bedömning: Det bör vara Försvarsmakten som bestämmer Fjärde sjöstridsflottiljens lokalisering inom Haninge kommun.

Skälen för regeringens bedömning: I prop. 2004/05:43 gjorde regeringen bedömningen att verksamheten inom Fjärde minikrigsflottiljen – sedermera Fjärde sjöstridsflottiljen – borde flyttas från Haninge/Berga till Haninge/Muskö. Riksdagen hade inga invändningar (bet. 2004/05:FöU4, rskr. 2004/05:143). I

regleringsbrevet för 2005 uppdrog regeringen åt Försvarsmakten att flytta verksamheten.

I sitt betänkande 2006/07:FöU1 i december 2006 behandlade försvarsutskottet lokaliseringen av operativa enheten inom Försvarsmaktens högkvarter. Utskottet ansåg att Försvarsmakten, för att underlätta anpassningen av lednings- och stödverksamheten utifrån förändrade krav, i fallet operativa enheten borde ges förutsättningar att själv kunna besluta om lokaliseringen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle ge regeringen detta till känna. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2006/07:31).

I budgetunderlaget för 2008 har Försvarsmakten föreslagit att Fjärde sjöstridsflottiljen ska flyttas tillbaka till Haninge/Berga. Försvarsmakten anser att detta skulle skapa förutsättningar för en mer rationell och samordnad förbandsproduktion mellan flottiljen och Amfibieregementet och att det skulle minska det långsiktiga investeringsbehovet inom Haninge garnison. Myndigheten bedömer också att en återflyttning av verksamheten skulle innebära besparingar för Försvarsmakten.

Regeringen anser att det är viktigt att Försvarsmaktens grundorganisation utformas så att verksamheten kan bedrivas så rationellt och effektivt som möjligt. Inom de ramar riksdag och regering bestämt bör det vara Försvarsmakten som beslutar om grundorganisationens utformning. Det bör därför vara Försvarsmakten som ska besluta om Fjärde sjöstridsflottiljens lokalisering inom Haninge kommun.

Försvarsmaktens museiverksamhet

Regeringens bedömning: Delar av Försvarsmaktens museiverksamhet bör föras över till verksamheter under utgiftsområde 17. Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Skälen för regeringens bedömning: Hösten 2005 redovisade Statens försvarshistoriska museer, Statens maritima museer och Fortifikationsverket rapporten Försvar i förvar. Myndigheterna föreslog bl.a. att ett landsomfattande museinätverk kring det kalla krigets period skulle skapas. Rapporten har remissbehandlats.

För att kunna skapa ett nationellt militärt museinätverk bör delar av Försvarsmaktens

museiverksamhet föras över till verksamheter under utgiftsområde 17. Kultur, medier, trossamfund och fritid. Regeringen återkommer till denna fråga under det utgiftsområdet. Under avsnitt 3.9.1, redogörs för de medel som beräknas under utgiftsområde 17, anslaget 28:27 *Centrala museer: Myndigheter* istället för anslaget 6.1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.*

3.7.3.2 Försvarsmaktens personalförsörjningssystem

Utgångspunkter för förändringarna i personalförsörjningssystemet

Regeringens försvarspolitiska inriktning ställer höga krav på Försvarsmaktens personalförsörjningssystem. Tillgången på motiverad och välutbildad personal är betydelsefull för insatsorganisationens förmåga att ge den säkerhetspolitiska handlingsfrihet som regeringen eftersträvar. Enligt regeringens mening är det nödvändigt att förbättra Försvarsmaktens förutsättningar för sin personalförsörjning. Detta gäller särskilt tillämpningen av totalförsvarplikten, försörjningen med anställd personal på soldatnivå och befälsordningen för officerare.

I enlighet med budgetpropositionen för 2007 lämnar regeringen nu den redovisning och de förslag till riksdagsbeslut som för närvarande är nödvändiga för att uppnå en effektivare personalförsörjning. Enligt regeringens mening bör det fortsatta arbetet ta sin utgångspunkt i verksamhetsintresset, individens vilja att verka i Försvarsmakten och i de gällande principerna för den statliga arbetsgivarpolitiken.

Ytterst syftar personalförsörjningen till att tillgodose de personella behov som följer med Försvarsmaktens uppgifter. Dessa behov kan beskrivas i termer av antal, kompetens, åldersstruktur och motivation. Sett i relation till de totala kostnaderna för anställd personal, mer än elva miljarder kronor per år, är det angeläget att utvecklingen av Försvarsmaktens personalförsörjningssystem också beaktar det generella kravet på att hushålla med statens resurser. Således utgör förmågan att utföra myndighetens uppgifter och kravet på att begränsa de personalekonomiska konsekvenserna av

försvarsreformen två viktiga delar av det verksamhetsintresse som Försvarsmakten företräder.

Regeringen konstaterar att det blivit än tydligare att den internationella verksamheten är en stark drivkraft i personalförsörjningssystemet. Personalförsörjningen påverkas också av de kompetensbehov som Försvarsmakten har som förvaltningsmyndighet och ansvaret för att tillgodose andra myndigheters behov av militär kompetens.

I en framtid där konkurrensen om arbetskraften hårdnar, blir det enligt regeringen allt viktigare för arbetsgivare att kunna erbjuda en attraktiv verksamhet. Försvarsmakten präglas av en hög teknisk nivå samt har en internationell framtoning och ett stort utbud av olika arbetsuppgifter. Det bör gynna möjligheterna att rekrytera personal.

Regeringen anser att alla som verkar inom det militära försvaret bör känna sig respekterade och välkomna på lika villkor oavsett exempelvis kön, etnicitet, trosuppfattning eller sexuell läggning. Arbetet för att nå denna målsättning och därigenom motverka diskriminering och trakasserier bör fortsätta med hög ambitionsnivå.

Regeringen slår vakt om den svenska modellen på arbetsmarknaden. Förhållandena ska i första hand regleras i avtal mellan arbetsmarknadens parter och ordningen med kollektivavtal ska bevaras. Regeringen ställer sig således avvisande till de delar av Försvarsmaktens budgetunderlag för 2008 som förordrar författningsreglering före reglering i kollektivavtal.

Totalförsvarspflicht

Regeringens förslag: Försvarsmakten ska ges möjlighet att införa aspirantskolor för militär grundutbildning som inte sker enligt lagen (1995:1809) om totalförsvarspflicht.

Regeringens bedömning: Regeringen avser att överväga vilka åtgärder som är nödvändiga i fråga om soldatförsörjningen mot bakgrund av utvecklingen inom Försvarsmakten.

Den webbaserade lämplighetsundersökning som för männens del föregår mönstringen bör från och med 2008 sändas ut även till alla kvinnor i åldersklassen.

De ekonomiska förmånerna för totalförsvarspflichtiga bör förbättras.

Rådet för rättssäkerhet och personalvård för totalförsvarspflichtiga inom Styrelsen för psykologiskt försvar bör avvecklas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Frågan om införandet av särskilda aspirantskolor för att bredda rekryteringsbasen till officersutbildningen har behandlats i bl.a. Skolreformutredningens betänkandet (SOU 2003:43) Ett reformerat skolsystem för Försvarsmakten, i propositionen (2001/02:10) Fortsatt förnyelse av totalförsvaret och propositionen (2004/05:5) Vårt framtida försvar. Enligt regeringens bedömning kvarstår behovet av att genomföra aspirantutbildning för att bredda rekryteringsbasen till officersyrket. Regeringen delar vidare Försvarsmaktens bedömning att det finns bättre förutsättningar för en bred rekrytering om myndigheten får möjlighet att inrätta aspirantskolor utan att utbildningen utformas som tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspflicht. Regeringen anser därför att Försvarsmakten ska ges möjlighet att införa aspirantskolor. Mot bakgrund av vad riksdagens tidigare har uttalat i fråga om behörighet till officersutbildningen (bet. 1988/89:FöU10) förutsätter åtgärden riksdagens beslut.

Regeringen avser att tillsätta en utredning för att överväga vilka författningsändringar och övriga åtgärder i fråga om soldatförsörjningen som är nödvändiga mot bakgrund av utvecklingen inom Försvarsmakten. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna fråga.

I linje med vad regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2007 kommer den webbaserade lämplighetsundersökning som för männens del föregår mönstringen, från och med 2008 att även sändas ut till alla kvinnor i åldersklassen. För kvinnornas del kommer det att vara frivilligt att besvara enkäten. Denna åtgärd är av väsentlig betydelse för att öka andelen kvinnor som genomför värnpliktsutbildning. Regeringen återkommer i avsnitt 3.9.4 i fråga om konsekvenser för myndighetens anslag.

Försvarsmakten har redovisat olika alternativ för att förbättra förmånerna till totalförsvarspflichtiga mot bakgrund av de minskade utbildningsvolymerna och de ökande rekryterings-

behoven inför internationella insatser. Det alternativ som myndigheten förordar innebär bland annat att dagersättningen och förplågnadsersättningen slås samman och förbättras. Vidare innebär förslaget att milersättningen höjs till den nivå som gäller anställd personal och att samtliga förmåner ska räknas upp årligen. Föreslagna ändringar föreslås av myndigheten finansieras inom ramen för anslaget 6.1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande insatser m.m. Regeringen avser att under 2008 ta ställning till hur de ekonomiska förmånerna till totalförsvarspiktiga bör förbättras

Regeringen konstaterar att verksamheten inom Rådet för rättssäkerhet och personalvård för totalförsvarspiktiga inom Styrelsen för psykologiskt försvar inte har kunnat fylla den funktion som var avsedd. Eftersom Försvarmakten från och med 2008 kommer att vara den enda myndigheten som anordnar grundutbildning för totalförsvarspiktiga är det naturligt att denna myndighet är den som i första hand ansvarar för frågor som rör personalvård och rättssäkerhet för den totalförsvarspiktiga personalen. Regeringen avser att överväga vilka ytterligare åtgärder som kan vara nödvändiga för att stärka rättssäkerheten för de totalförsvarspiktiga.

Anställd personal på soldatnivå

Regeringens bedömning: Förutsättningarna för försörjningen med anställd personal på soldatnivå bör stärkas genom bl.a. förbättrade möjligheter till längre anställningstider i tidsbegränsad anställning. Personalens anställningsvillkor och uppgifter bör utgå från de krav på beredskap, uthållighet, kompetens, samträning och kostnadseffektivitet som regeringen ställer på insatsorganisationen. Under de perioder då personalen inte tjänstgör utomlands bör det vara möjligt för Försvarmakten att nyttja personalen för andra ändamål. Utformningen av anställningsvillkoren bör alltså vara en fråga för parterna på det statliga avtalsområdet.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringens ambition att kunna öka omfattningen av de internationella insatserna och att vid behov kunna förstärka pågående insatser

ställer långtgående krav på försörjningen med anställd personal på soldatnivå. Förhållandet belyser också det samband som finns mellan personalförsörjningen och den säkerhetspolitiska handlingsfriheten.

Omsatt i personalförsörjningstermer innebär regeringens ambitionsnivå att Försvarmakten ska ha förmåga att på sikt kunna fördubbla antalet utlandstjänstgörande, kunna tillgodose ett brett spektrum av kompetenser och disponera personal som snabbt kan förstärka pågående insatser. Till detta bör adderas de krav som redan idag ställs i fråga om att beredskaphålla förband som är anmälda till internationella styrkeregister och att avlösa personal i de insatser som pågår.

I budgetunderlaget för 2008 har Försvarmakten redovisat sin syn på hur den försvarspolitiska inriktningen i 2007 års budgetproposition påverkar myndighetens personalförsörjning. Försvarmakten anser att dagens personalförsörjningssystem inte ger möjligheter till soldatförsörjning i den omfattning som regeringens inriktning kräver. Detta beror enligt myndigheten bl.a. på det begränsade antalet inryckande och de korta anställningstiderna i tidsbegränsad anställning som avtalats för den personal som anställs för den internationella verksamheten. Regeringen gör ingen annan bedömning.

Enligt regeringens mening bör flera åtgärder vidtas för att öka bemanningssäkerheten och kostnadseffektiviteten. På soldatnivå bör den internationella verksamheten fortsättningsvis bygga på att den enskilde växlar mellan internationella insatser och mellanliggande utbildnings- och återhämtningsperioder i Sverige. En ökning av det genomsnittliga antalet insatser per individ skulle minska rekryteringsbehoven. Därmed skulle Försvarmaktens möjligheter att tillgodose statsmakternas krav förbättras. Förändringen förutsätter enligt regeringen att dagens anställningstider i tidsbegränsad anställning om högst två år förlängs betydligt.

Den utveckling som regeringen redovisar ökar effekten av de investeringar som görs i utbildningssystemet för soldater och sjömän. Från ett kostnadsperspektiv är det angeläget att de förlängda anställningstiderna i tidsbegränsad anställning också ger effekt under perioderna mellan de internationella insatserna. Det bör vara möjligt för Försvarmakten att nyttja personalen

i annan verksamhet för att därigenom bl.a. förbättra förutsättningarna för övningsverksamheten. Förändringarna bedöms enligt regeringen vidare leda till att delar av insatsorganisationen kan användas för att lösa såväl internationella som nationella uppgifter. En sådan utveckling ligger enligt regeringen i linje med det som riksdagen anfört (bet. 2006/07:FöU1 s. 52).

Det är Försvarsmakten som ansvarar för att närmare utveckla principerna för bemanningen av den internationella verksamheten. I detta bör ingå att pröva om den nuvarande indelningen i beredskaps- och förstärkningssoldater är ändamålsenlig. Det är också myndighetens ansvar att dimensionera de personella resurserna till uppgifterna och till de ekonomiska förutsättningarna.

Enligt regeringens mening behövs det en översyn av det nuvarande systemet för rotation av förband i utlandsstyrkan. Regeringen utvecklar detta i avsnitt 3.7.2.1 ovan. Under anställningstiden omfattas anställda soldater och sjömän av det regelverk – kollektivavtal och författningar – som gäller för övriga statsanställda. De arbetsgivarpolitiska principerna i staten bör således tillämpas och anställningsvillkoren även fortsättningsvis vara reglerade i avtal.

Anställningsformerna för officerare och åldersstrukturen i officerskåren

Regeringens bedömning: De naturliga avgångarna leder långsiktigt till en godtagbar åldersstruktur i officerskåren. De nuvarande åldersstrukturproblemen bör åtgärdas. Anställningsformerna för officerare bör alltjämt vara en fråga för parterna på det statliga avtalsområdet.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen har genomfört den översyn av anställningsformerna för yrkesofficerare som aktualiserades i budgetpropositionen för 2007.

Försvarsmaktens avgångsstatistik visar att ca hälften av officerarna lämnar sina anställningar före 40 års ålder. Avräknat effekten av de möjligheter till förtida pension som officerare haft allt sedan 1992 uppskattar regeringen att endast ca en tredjedel av officerarna behåller sina anställningar till pensionsåldern. Avgångarna påverkas av yttre faktorer som konjunktur-

svängningar och förändringar i Försvarsmaktens organisation. Sett över tiden har dock avgångsbenägenheten varit ungefär densamma sedan 1990-talet. Till detta bör läggas den ökande rörlighet på arbetsmarknaden som bl.a. förutses i den arbetsgivarpolitiska strategi för åren 2007–2010 som arbetsgivarcollegiet fastställde i samband med sitt årsmöte i maj 2006.

Enligt regeringens mening leder de naturliga avgångarna långsiktigt till en godtagbar åldersstruktur i officerskåren. Försvarsmakten har också möjlighet att påverka ålderssammansättningen. Ett sådant arbete pågår genom det så kallade karriärväxlingssystem som myndigheten initierat. Regeringen anser att Försvarsmakten därmed har rimliga förutsättningar för att hantera den långsiktiga åldersstrukturproblematiken i officerskåren.

I ett kortare perspektiv konstaterar dock regeringen att det finns en betydande obalans i officerskårens åldersstruktur. Obalansen beror i allt väsentligt på senare års rekryteringsbegränsningar och rekryteringsstopp, omfattande rekryteringssatsningar på 1980-talet, de möjligheter att gå i förtida pension som funnits sedan 1992 och att behovet av officerare halverats sedan de äldsta officerarna rekryterades i slutet av 1960-talet.

Enligt regeringens mening är den nuvarande bristen på ca 1 500 yngre officerare det största åldersrelaterade problemet i officerskåren. För att inte tillgången till yngre personal ska bli otillräcklig för den internationella ambitionsökningen behövs ett kontinuerligt tillskott av nyutbildad personal. Detta ställer i sin tur krav på att Försvarsmakten skapar förutsättningar för att kunna rekrytera personal i den omfattning som behövs för att långsiktigt nå en mer balanserad åldersstruktur i officerskåren. Mot bakgrund av de fåtaliga pensionsavgångarna de närmaste åren är det nödvändigt att myndigheten identifierar och stödjer de officerare som är beredda till karriärväxling. Enligt regeringens mening brådskar åtgärderna eftersom avgångsbenägenheten sjunker i takt med stigande ålder.

Befälsordningsfrågor för officerare

Regeringens förslag: Det generella kravet på grundläggande behörighet för högskolestudier ska främst tillämpas för dem som genomgår den treåriga utbildning som regeringen redovisade i propositionen om högskoleutbildning av officerare m.m. (prop. 2006/07:64).

Regeringens bedömning: Principerna för försörjningen med officerare, den så kallade befälsordningen, bör ses över. Rekryteringsbasen för officersyrket bör breddas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Befälsordningen har genomgått successiva förändringar allt sedan den infördes den 1 juli 1983. Den samlade effekten är enligt regeringen att den nuvarande tillämpningen i flera fall är en annan än den som en gång beslutades (prop. 1977/78:24, bet. FöU 1977/78:10, rskr. 1977/78:179). Förändringarna har skett med stöd av de beslutsbefogenheter som riksdagen gav regeringen för snart 20 år sedan (prop. 1988/89:52, bet. 1988/89:FöU10, rskr. 1988/89:99).

Enligt regeringens mening finns det ett tydligt behov av ytterligare reformer i befälsordningen. Den starka betoningen av chefskarriären ger en felaktig bild av officersyrkets bredd och det begränsade behovet av officerare i högre tjänstegrader. Den nuvarande utformningen och tillämpningen gynnar inte heller den tyngdpunktsförskjutning till den praktiska verksamhetens fördel som regeringen eftersträvar. Internationella erfarenheter visar vidare att det militära samarbetet på plutons- och kompaninivå försvåras av det unika, svenska tjänstegrads-systemet.

Enligt regeringens mening innebär Försvarmaktens förslag i budgetunderlaget för 2008 så långtgående förändringar av befälsordningen att dessa inte inryms i regeringens beslutsbefogenheter. I realiteten innebär Försvarmaktens förslag en övergång till ett tvåbefälssystem, dvs. en annan befälsordning än den som riksdagen beslutat.

I sak delar regeringen flera av Försvarmaktens argument för att införa en befälsordning som liknar de tvåbefälssystem som flertalet andra länder har. En sådan förändring är dock så genomgripande att den enligt regeringen inte är

möjlig att genomföra utan ett remissbehandlat beslutsunderlag där bl.a. företrädare för de anställda getts möjlighet att påverka innehållet. Regeringen avser att se över befälsordningen och återkomma till riksdagen med en redovisning av översynen och med de eventuella förslag till riksdagsbeslut som kan visa sig vara lämpliga.

Enligt regeringens mening är det dock redan nu nödvändigt att bredda rekryteringsbasen för den anställda befälskåren. Det nuvarande, generella kravet på grundläggande behörighet för högskolestudier utesluter personer som på andra meriter har goda förutsättningar för yrket. Regeringen delar Försvarmaktens bedömning att det finns skäl för att också kunna rekrytera personer som har en mer yrkesinriktad erfarenhet eller utbildning. Således bör kravet på grundläggande behörighet för högskolestudier bara tillämpas för dem som genomgår den treåriga utbildning vid Försvarshögskolan enligt propositionen Högskoleutbildning av officerare m.m. (prop. 2006/07:64, bet. 2006/07:FöU9, rskr. 2006/07:193). En sådan förändring skulle bredda basen för Försvarmaktens rekrytering inför den utbildning som påbörjas under 2008. Detta utesluter inte att det även för vissa andra utbildningsinriktningar kan komma att krävas grundläggande behörighet till högskolestudier. Förändringen förutsätter enligt regeringens bedömning beslut av riksdagen (prop. 1977/78:24, bet. FöU 1977/78:10, rskr. 1977/78:179).

Reservofficerare

Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 anfört att det även i framtiden behövs män och kvinnor som kombinerar ett civilt yrkesliv med olika former av tjänstgöring i Försvarmakten. Reservofficerare tjänstgör endast vid de tillfällen Försvarmakten har ett uttalat behov av denna personalresurs. Ett sådant system ger Försvarmakten en flexibel och kostnadseffektiv möjlighet att öka respektive minska sina personalresurser utifrån behovet vid varje enskilt tillfälle. Det är dock Försvarmaktens ansvar att personalförsörja och kompetensutveckla den del av officerskåren som utgörs av reservofficerare.

Regeringen konstaterar att Försvarmakten har påbörjat ett arbete för att få redan anställda officerare i reserv att frivilligt acceptera en tjänstgöringsskyldighet i internationell tjänst.

Det är viktigt att Försvarsmakten intensifierar arbetet med att omförhandla dessa officerares tjänstgöringsavtal.

Försvarsmakten har redovisat att myndighetens behov av reservofficerare uppgår till ca 2 200 i den fastställda insatsorganisationen för 2008. Regeringen avser att uppdra åt Försvarsmakten att redovisa hur behovet av reservofficerare har räknats fram samt hur rekrytering, utbildning och kompetensutveckling ska ske för att kunna försörja reservofficerssystemet. Regeringen utgår från att Försvarsmakten snarast vidtar de åtgärder som behövs för att anpassa antalet reservofficerare till det behov myndigheten har av denna personalkategori.

Vissa andra personalfrågor

Försvarsmakten har i budgetunderlaget för 2008 föreslagit att regeringen ska ändra förutsättningarna för anställning av militär personal vid insatsförbanden. Enligt förslaget bör en ny personalkategori införas. Det gäller militär personal med specialistkompetens – t.ex. inom IT-säkerhet och informationsoperationer – som varken är befäl eller soldater.

Regeringen anser att Försvarsmakten bör kunna tillgodose det redovisade behovet av specialistpersonal inom ramen för befintliga personalkategorier.

I juni i år tillsatte regeringen en utredning för att utarbeta förslag till en svensk veteranpolitik, dvs. ansvaret för personalen före, under och efter internationella militära insatser. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt i en helhetssyn från rekrytering via utbildning och förberedelser inför insatsen, stöd och åtgärder under insatsen till omhändertagande, stöd och eventuell rehabilitering efter insatsen. En slutrapport ska lämnas senast den 1 maj 2008.

Personalavvecklingskostnader i Försvarsmakten

I tabellen nedan redovisas Försvarsmaktens bedömning av personalavvecklingskostnaderna under perioden 2007 till 2011, dvs. under den tid som hittills beslutade avvecklingsåtgärder leder till kostnader.

Tabell 3.5 Försvarsmaktens bedömning av personalavvecklingskostnaderna under 2007-2011

Miljoner kronor, 2007 års prisläge

	Kostnader som är förknippade med riksdagsbeslutet 2004 om försvarspolitisk inriktning	Kostnader som är förknippade med tidigare riksdagsbeslut (försvarsbeslut)	Summa
2007	170	581	751
2008	175	408	583
2009	166	208	374
2010	124	83	207
2011	55	34	89
Summa	690	1 314	2 004

Regeringen konstaterar i likhet med i fjolårets budgetproposition att det tillvägagångssätt som Försvarsmakten denna gång valt för att reducera antalet anställda leder till betydligt lägre kostnader än tidigare. Trots att väsentligt fler anställda avvecklats efter 2004 års riksdagsbeslut om försvarspolitisk inriktning än efter 2001 års försvarsbeslut hänförs endast ca en tredjedel av de kvarvarande kostnaderna till det senare beslutet.

Frivillig försvarsverksamhet

De frivilliga försvarsorganisationerna har en viktig roll då de bidrar till samhällets förmåga till krisberedskap och höjd beredskap. Frivilligarbetet måste stimuleras och individens förståelse för sin egen roll och uppgift i samhällets krishanteringssystem förbättras. De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet bör motsvara Försvarsmaktens och Krisberedskapsmyndighetens uttalade behov. Regeringen anser i detta sammanhang att frivilligutbildning som kan kopplas till internationella insatser särskilt bör prioriteras.

Regeringen anser också att det är angeläget att Försvarsmakten fortsätter sitt arbete med att kartlägga hur och i vilken utsträckning de frivilliga försvarsorganisationerna kan stödja Försvarsmakten och Krisberedskapsmyndigheten på olika sätt.

3.7.3.3 Materiel och anläggningar

Regeringens bedömning: Materieförsörjningen bör utvecklas och anpassas i takt med den förändring som Försvarsmakten i stort genomgår. Materieförsörjningen bör karaktäriseras av en högre grad av flexibilitet och en lägre grad av långsiktiga ekonomiska bindningar och beroenden. Långsiktiga utvecklingsåtgärder bör därför minska i omfattning. Ett fortsatt statligt engagemang i sådana satsningar är möjligt endast inom ett fåtal områden.

Statsmakternas påverkan i materieförsörjningens tidiga faser bör öka.

Skälen för regeringens bedömning: Styrningen av Försvarsmakten utgår från riksdagens beslut om Försvarsmaktens uppgifter och operativa förmåga. Kraven på operativa förmågor och delförmågor leder till insatsorganisationens utformning. Förbanden i insatsorganisationen ska sedan materieförsörjas. Materieförsörjningen är därmed en följd av inriktningen för politikområdet.

Materieförsörjningen kännetecknas av flera komplexa beroenden, som t.ex. internationella samarbeten, försörjningssäkerhet och att processen, med sina faser studier, utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling, spänner över en lång tid. Försvarsmaktens materieförsörjning påverkas också fortfarande av arvet från den tidigare inriktningen som innebär att Sverige i stort sett skulle vara självförsörjande avseende försvarsmateriel. Det medförde att Sverige, genom stora statliga insatser inom forskning och utveckling, bidrog till att bygga upp en tekniskt framstående och framgångsrik försvarsindustri.

Det medförde också att den svenska materieförsörjningen är utvecklingsstung och karaktäriseras av långa ledtider. När försvaret nu utvecklas till ett modernt och flexibelt insatsförsvar är det nödvändigt att materieförsörjningen förändras i takt med försvaret i övrigt. Bredden av materielutvecklingsåtgärder och ledtiderna för att få system i operativ drift bör reduceras.

Det är i materieförsörjningens tidiga faser som det föreligger störst möjligheter att styra processen. I dag karaktäriseras beslutsordningen av att regering och riksdag kommer in på ett relativt sent stadium i materieförsörjnings-

processen. Med tanke på de ekonomiska bindningar som staten gör i materieförsörjningen bör statsmakternas inflytande öka i tidiga faser i processen och stegvisa beslut med i förväg definierade kontrollstationer tillämpas i större utsträckning. Detta kommer även att bidra till att statsmakternas prioriteringar och inriktningar får ett större genomslag.

Regeringen ser därför över den rådande beslutsordningen i materieförsörjningsprocessen för att öka transparensen och skapa möjlighet till tidiga prioriteringar för riksdag och regering. Kopplingen mellan utvecklingen av operativ förmåga och materieförsörjningen bör också öka. Regeringen redovisar under respektive stridskraft de materielinvesteringar som övervägs utgående från den operativa inriktningen. Därtill föreslår regeringen i avsnitt 3.9.2 att riksdagen ska bemyndiga regeringen att besluta om ett antal materielobjekt samt redovisar några av de system som det ankommer på regeringen att besluta om under 2008. I samband med det redovisar regeringen kopplingen till den operativa förmågan och vilka överväganden som ligger till grund för regeringens förslag. Den omprövning av materieförsörjning som regeringen har inlett kan dock komma innebära att dessa materielprojekt omprövas.

I syfte att skapa en högre grad av transparens har regeringen delat upp anslaget 6:2 *Materiel och anläggningar* i två anslagsposter. Anslagsposten 6.2.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar* och anslagsposten 6.2.4 *Materielnära verksamhet samt avveckling*. Syftet med denna uppdelning är att tydliggöra hur stor del av anslaget som används för anskaffning respektive vidmakthållande. Regeringskansliet kommer att fortsätta arbetet med att renodla anslaget som en del av det arbete som beskrivs under avsnitt 2.3.

Behovet av att prioritera det statliga engagemanget avseende utvecklingsåtgärder inom materieförsörjningen har bl.a. lett till att ett antal nationella nischer identifierats. Förutom att det i grunden ska finnas ett operativt behov ska kompetensen inom en nationell nisch vara internationellt ledande eller konkurrenskraftig samt bidra till en kostnadseffektiv materieförsörjning genom internationella samarbeten.

De nischer som regeringen tidigare identifierat är luftburna fjärrstridssystem, lättroliga markstridssystem samt robusta nätverksbaserade lednings-, kommunikations-

och informationssystem. Området marina system för grunda vatten har varit föremål för fortsatt övervägande. I budgetpropositionen för 2007 identifierades ett antal delområden inom nischerna för att ytterligare kunna fokusera utvecklingsresurser vid framtida satsningar.

Under Regeringskansliets (Försvarsdepartementet) ledning pågår ett arbete med att ta fram en försvarsindustristrategi. Utifrån detta arbete bör en diskussion om vilka utvecklingsförmågor som även fortsättningsvis bör finnas inom landet kunna föras. När ett sådant underlag tagits fram avser regeringen återkomma om nischernas fortsatta tillämpbarhet

Under ett antal år har inriktningen för materielförsörjningen varit att sträva mot teknisk och systemmässig interoperabilitet. Regeringens inriktning är att insatsorganisationen ska kunna användas i internationella insatser i större utsträckning än tidigare. Detta skärper kraven på teknisk och systemmässig interoperabilitet i materielförsörjningen för att stödja uppträdande i koalition med andra staters stridskrafter. Denna kravställning ska uppnås samtidigt som verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt. System som är utformade för teknisk och systemmässig interoperabilitet bidrar även till att öka Försvarsmaktens förmåga att agera försvarsmaktsgemensamt med olika stridskrafter. Således stärker denna inriktning förmågan hos Försvarsmakten att genomföra samordnade operationer.

Regeringen bedömer att denna utveckling bör utgöra grunden för den fortsatta materielförsörjningen så att fler tekniska lösningar med samma funktion kan ersättas med en enda lösning. Kvarvarande materielsystem som möter specifikt svenska behov och som bygger på särlösningar i den tekniska och systemmässiga utformningar ska vidmakthållas endast om det finns särskilda skäl för detta. Denna inriktning bidrar även till att minska förmågemässig överlappning mellan förband i insatsorganisationen.

Regeringen anser att myndigheterna inom det militära försvaret ska säkerställa att jämställdhet beaktas inom området, vilket bl.a. innebär att kvinnor och män ges förutsättningar att nyttja materiel och anläggningar på lika villkor.

Internationellt försvarsmaterielsamarbete

Multilateralt försvarsmaterielsamarbete

Regeringen avser att fortsätta stödja multilaterala samarbeten inom t.ex. EDA och LoI. LoI-samarbetet ger Sverige en viktig chans att påverka utvecklingen tillsammans med de största försvarsmaterielproducenterna i Europa. EDA-samarbetet kan resultera i en konsolidering av den idag splittrade europeiska kapacitetsutvecklingen. Påbörjade samarbeten inom EDA och LoI stämmer väl in i den pågående anpassningen av materielförsörjningen. Regeringen anser att samarbetena bör leda till ett effektivare materielförsörjning.

Bilateralt försvarsmaterielsamarbete

Det är regeringens mening att Sveriges bilateral försvarsmaterielsamarbete bör fortsätta och fördjupas med viktigare samarbetsländer i den utsträckning detta leder till en effektivare materielförsörjning.

3.7.3.4 Civil försvarsförmåga

Många av de satsningar som görs för att öka samhällets förmåga att hantera fredstida kriser ökar också försvarsförmågan. De satsningar som görs på den fredstida krisberedskapen är därför även till nytta för det civila försvaret. Kommande år bör vidmakthållande och avveckling av tidigare investeringar i krigsspecifik utrustning och kompetens fortsätta.

Civilplikt

Regeringens bedömning: Under 2008 ska utbildningen av civilpliktiga avvecklas. Det regelverk som reglerar civilplikt bör finnas kvar för det tillfälle beredskapshöjande åtgärder vidtas.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen gör bedömningen att utbildningen av kraftlednings- och ställverksreparatörer och kraftverksreparatörer med civilplikt inte längre behövs för att säkerställa förmågan inom det civila försvaret.

Frivilliga försvarsorganisationer

Krishantering är en fråga för alla och för att bedriva en effektiv krishantering är det angeläget

att nå ut till samhällets alla olika delar, inte minst till den enskilda individen. De frivilliga försvarsorganisationerna har här en fortsatt viktig uppgift att just bidra till att den enskilda individen får en ökad förståelse för sin roll och uppgift i samhällets krishantering och att stimulera frivilligarbetet vid svåra olyckor och extraordinära händelser. De frivilliga försvarsorganisationerna har under de senaste åren utvecklats parallellt med de förändringar som har skett inom Försvarsmakten och samhället i stort. Denna utveckling bör fortstätta och det är därför angeläget att se över den förordning som reglerar vilka organisationer som ska kunna arbeta som frivilliga försvarsorganisationer.

Totalförsvarsinformation

De förändringar som under senare år ägt rum inom totalförsvaret och säkerhetspolitiken behöver fortsatt kommuniceras med allmänheten. Arbetet ska fortsätta i samverkan med andra myndigheter och organisationer.

3.7.4 Inriktning för verksamhetsområdet Forskning och utveckling m.m.

3.7.4.1 Forskning och utveckling

Försvarsmaktens forskning och utveckling (FoU) ska stödja utvecklingen av ett flexibelt och användbart insatsförsvaret genom att skapa kunskaper för ledning, inriktning och strategiska beslut, utveckla den operativa förmågan och stödja kostnadseffektiv materielförsörjning. Utvecklingen ska stödjas i olika tidsperspektiv genom en successiv avtappning av resultaten ska vara möjlig samtidigt som en långsiktig kunskapsbredd och djup byggs upp som skapar handlingsfrihet för att möta framtida behov. Därmed bidrar verksamheten till Sveriges säkerhetspolitiska handlingsfrihet.

Implementering av regeringens inriktning fortsätter och följs upp för att säkerställa att beslutade besparingsåtgärder genomförs.

En gradvis omfördelning från stora FoU-resurser i senare faser i utvecklingskedjan mot flera mindre satsningar i tidigare faser genomförs för att öka handlingsfriheten att möta framtida krav. Pågående arbete för att öka spårbarheten mot operativa behov fortsätter

För att öka verkkningsgraden av satsade medel stärks förmågan att värdera civil FoU och att

samverka med civila aktörer, såsom industri, universitet och högskolor. Som en del i detta stärks även samverkan med nationell och internationell säkerhetsforskning, i syfte att öka Försvarsmaktens förmåga att stödja och delta i det civila samhällets säkerhets- och försvarsarbete. Samtidigt måste en långsiktighet i uppbyggnaden och förvaltningen av kunskap säkerställas.

Delegationen för militärhistorisk forskning

Regeringens förslag: Främjandet av militärhistorisk forskning ska inte ske inom ramen för en av riksdagen inrättad delegation.

Skälen för regeringens förslag: Delegationen för militärhistorisk forskning inrättades 1962 (prop. 1962/63:37, Statsutskottets bet. 1962:33, rskr. 1962:93) och har till uppgift att främja och stödja militärhistorisk forskning, besluta om bidrag till forskning samt främja publicering av vetenskapliga resultat. Verksamheten regleras idag i förordningen (1996:1476) med instruktion för Försvarshögskolan.

Enligt regeringen behövs ingen särskild reglering för att säkerställa främjandet av den militärhistoriska forskningen och bedömningen av dess nödvändighet och reglering därav bör fortsättningsvis vara en fråga för Försvarshögskolan.

Förslaget är även i enlighet med det som sades i Försvarshögskoleutredningens betänkande (SOU 2004:58) och ligger enligt regeringens mening också i linje med att Försvarshögskolan inrättas som en högskola i enlighet med riksdagens beslut (prop. 2006/07:64, bet. 2006/07:FöU9, rskr. 2006/07:193).

3.8 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelser utan invändning för Försvarsmakten, Försvarshögskolan, Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets pliktverk och Försvarets materielverk. Granskningen av Försvarsmakten visar dock att myndigheten behöver fortsätta arbetet med att kvalitetssäkra

redovisningen inom några områden samt förbättra vissa rutiner.

Riksrevisionen lämnade 2004 en invändning på Försvarmaktens årsredovisning gällande brister i den interna styrningen och kontrollen avseende beredskapstillgångar. Myndigheten har sedan dess arbetat med att komma tillrätta med problemen och ett antal åtgärder har vidtagits som bl.a. lett till korrigeringar i redovisningen. Riksrevisionen anser dock att värdet på beredskapstillgångarna sannolikt är för högt.

Regeringen fortsätter att följa Försvarmaktens arbetet med att komma tillrätta med dessa brister.

3.9 Budgetförslag

3.9.1 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.

Tabell 3.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	21 760 390	Anslags- sparande	904 574
2007	Anslag	20 450 062 ¹	Utgifts- prognos	20 334 053
2008	Förslag	20 413 323		
2009	Beräknat	21 338 720 ²		
2010	Beräknat	21 871 040 ³		

¹ Inklusivt tillägsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tillägsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 20 865 552 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 20 850 830 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget ändamål är att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av insatsorganisationen, planering, insatser samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget finansierar även den fredsfrämjande verksamhet med trupp utomlands som Försvarmakten genomför efter beslut av riksdag och regering. Vidare används anslaget för Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda internationella insatser, den så kallade ATHENA-mekanismen. Anslaget används även för att finansiera vissa av de frivilliga försvarsorganisationernas utbildningsverksamhet, liksom deras verksamhet i Ukraina och Ryssland. Anslaget används till stöd till i Sverige verksam försvarsindustri genom exportstödande verksamhet, Försvarmaktens säkerhetsfrämjande samarbete med andra länder,

samt avveckling av materiel. Även utgifter för multinationella samarbeten såsom SALIS (Strategic Airlift Interim Solution) och Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag.

Ändamålet med anslaget är även att finansiera utgifter för anskaffning av beredskapsvaror. Anslaget ändamål är engångsvis för åren 2007 och 2008 att finansiera de avvecklingskostnader som uppstår hos Totalförsvarets forskningsinstitut och Totalförsvarets pliktverk med anledning av de kostnadsreduktioner som beslutats för stabs- och förvaltningsverksamheten. Anslaget är hänförligt till verksamhetsområdena Insatser, Uppbyggnad av beredskap samt Forskning och teknikutveckling.

Anslagssparandet från 2006 har till största delen uppkommit på grund av tidigare beslutade utgiftsbegränsningar. Försvarmakten har planerat att förbruka det uppkomna anslagssparandet under 2007 och 2008 bland annat för att täcka omställningskostnader till följd av de av regeringen beslutade kostnadsreduktionerna inom stabs- och förvaltningsverksamheten samt för utgifter kopplade till den nordiska stridsgruppen.

Regeringens överväganden

För 2008 har regeringen bl.a. beräknat att följande belopp kommer att användas under anslaget för här angivna ändamål:

10 200 miljoner kronor för personal,
910 miljoner kronor för värnpliktsutbildning
samt 2 400 miljoner kronor för hyror.

Regeringen föreslår att anslaget från och med 2008 också får användas till utgifter för deltagande i Strategic Airlift Capability (SAC) för vilket regeringen beräknat medel under anslaget. (se vidare avsnitt 3.7.3). Regeringen avser senare denna höst förelägga riksdagen en proposition om svenskt deltagande i Förenta nationernas och Afrikanska unionens gemensamma fredsfrämjande insats i Sudan, UNAMID. Regeringen har beräknat medel för insatsen under anslaget.

Regeringen har i förhållande till 2007 beräknat anslaget enligt följande.

I enlighet med den ökade ambitionsnivån för de fredsfrämjande truppinsatserna har anslaget ökat med 100 miljoner kronor 2008 och 750 miljoner kronor fr.o.m. 2009.

För finansiering av driftstödet till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel har anslaget minskats med 73,5 miljoner 2008, 103 miljoner 2009 och 105,5 miljoner kronor 2010. Beloppen beräknas istället under anslaget 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*.

I enlighet med vad som framgår i avsnitt 2.3 om kostnadsreduktioner i försvarets stabs- och förvaltningsverksamhet har anslaget ökat med 50,8 miljoner kronor fr.o.m. 2008. Beloppet har tidigare beräknats under anslaget 6:4 *Totalförsvarets pliktverk*.

Anslaget minskas fr.o.m. 2008 med 12 miljoner kronor för att finansiera ökade informationsinsatser om värnpliktsutbildning riktade till kvinnor. Beloppet beräknas istället under anslaget 6:4 *Totalförsvarets pliktverk*.

Anslaget har engångsvis minskats med 15 miljoner kronor för åren 2007–2009 för finansiering av åtgärder under anslaget 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor*. Fr.o.m. 2010 beräknas beloppet åter under föreliggande anslag.

Anslaget har minskats med 25 miljoner kronor 2008 och 55 miljoner kronor fr.o.m. 2009 som istället beräknas under anslaget 6:6 *Försvarets radioanstalt*.

I statsbudgeten för 2007 minskades anslaget engångsvis med 0,68 miljoner kronor 2007 och 0,34 miljoner kronor 2008 för finansiering av regeringens treåriga program för att stimulera en ökad användning av e-legitimationer. Anslaget ökar därför nu med 0,34 miljoner kronor 2008 och 0,68 miljoner fr.o.m. 2009. Beloppen har tidigare beräknats under utgiftsområde 2 *Sambällsekonomi och finansförvaltning*, anslaget 1:14 *E-legitimationer*.

Som ett led i renodlingen av ändamålen för Försvarmaktens anslag har, avseende FoU-relaterade uppdrag, anslaget minskats med 66 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som istället beräknas under anslag 6:3 *Forskning och teknikutveckling*.

Anslaget minskas med 30 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som istället beräknas under anslaget 28:27 *Centrala museer: Myndigheter* under utgiftsområde 17 *Kultur, medier, trossamfund och fritid* för finansiering av ett nationellt militärt museinätverk (se vidare avsnitt 3.7.3.1).

På statsbudgeten för 2007 ökades anslaget engångsvis med 0,4 miljoner kronor för stöd till Geneva Center for Security Policy (GCSP).

Denna ökning föreslås nu bli bestående fr.o.m. 2008. Beloppet har tidigare beräknats under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.*

Med anledning av riksdagens beslut om högskoleutbildning av officerare m.m. (prop. 2006/07:64, bet. 2006/07:FöU9, rskr. 2006/07:193) minskas anslaget med 122,8 miljoner kronor 2008, 219,9 miljoner kronor 2009 och 248,7 miljoner kronor fr.o.m. 2010. Beloppen beräknas istället med 0,25 miljoner kronor fr.o.m. 2008 under utgiftsområde 16 anslag 25:73 *Högskoleverket* och 11,8 miljoner kronor fr.o.m. 2008 under anslaget 25:68 *Försvårshögskolan*. Resterande belopp beräknas istället under anslaget 6:5 *Officersutbildning m.m.*

Anslaget har minskats med 34,2 miljoner kronor från och med 2008.

Till sist har anslaget minskats med 30,3 miljoner kronor 2008 och 61,1 miljoner kronor fr.o.m. 2009 som istället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen* för finansiering av Kustbevakningens investeringsplan.

Tabell 3.7 Härlledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser

Tusental kronor			
	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	20 452 062	20 452 062	20 452 062
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	203 445	671 850	1 214 098
Beslut	6 466	566 248	594 173
Överföring till/från andra anslag	-248 650	-351 440	-389 293
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 413 323	21 338 720	21 871 040

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.2 6:2 Materiel och anläggningar

Tabell 3.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	17 468 817	Anslags- sparande	1 556 756
2006	Utfall	17 468 817	Anslags- sparande	1 556 756
2007	Anslag	17 600 235 ¹	Utgifts- prognos	18 813 614
2008	Förslag	17 222 697		
2009	Beräknat	17 435 582 ²		
2010	Beräknat	17 658 585 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 16 936 448 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 616 530 tkr i 2008 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Vidare används anslaget för kostnader för den europeiska försvarsbyrån (EDA) och för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder. Anslaget används vidare till åtgärder för att främja den i Sverige verksamma försvarsindustrins exportverksamhet samt finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror.

Även utgifter för det multinationella samarbetet Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag.

Anslagssparandet från 2006 beror främst på tidigare beslutade utgiftsbegränsningar. Under 2007 beräknas anslagssparandet att förbrukas.

Anslaget är hänförligt till verksamhetsområdena Uppbyggnad av beredskap samt Forskning och teknikutveckling.

Investeringsplan och bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Förslaget till investeringsplan för Försvarsmakten 2008–2010 godkänns (tabell 3.9).

Regeringen bemyndigas att under 2008 för ramanslaget 6.2 *Materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda beställningar medför behov av framtida anslag på högst 40 540 000 000 kronor efter 2008 (tabell 3.10).

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen under 2008 får besluta om utveckling och anskaffning av nedan angivna materielsystem och i övrigt får fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar:

- Stridsledningssystem (GC2F)
- Taktisk obemannad flygfarkost (TUAV)

Tabell 3.9 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Materiel och anläggningar	16 508	15 487	13 749	13 450	13 110
Summa investeringar	16 508	15 487	13 749	13 450	13 110
Anslag	16 508	15 487	13 749	13 450	13 110
Summa finansiering	16 508	15 487	13 749	13 450	13 110

Tabell 3.10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010–
Ingående åtaganden	53 887 907	38 590 666	38 440 666		
Nya åtaganden	13 494 863	18 200 000	15 838 529		
Infriade åtaganden	17 468 866	18 350 000	13 749 000	13 450 000	27 080 195
Utestående åtaganden	49 913 904	38 440 666	40 530 195		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	59 200 000	40 900 000	40 540 000		

Skälen för regeringens förslag: Investeringsplanen är regeringens förslag till inriktning för materielförsörjningen 2007–2009. Regeringen anser att förslaget bör ses i ett helhetsperspektiv kopplat till målen för politikområdet, kraven på operativ förmåga och delförmåga, funktionernas och insatsorganisationens utveckling samt behovet av kompetens.

Materielsystem som kräver riksdagens godkännande

Inom ramen för materielförsörjningen finns ett stort antal materielobjekt som antingen redan är beställda eller avses beställas. De system som ingår i regeringens förslag avseende 2008 ovan är av särskild betydelse p.g.a. storleken på de ekonomiska åtagandena för staten samt dess komplexitet och dignitet för insatsorganisationens utveckling. Sedan 2006 underställer regeringen för riksdagens godkännande sådana system av särskild betydelse som regeringen kan komma att behöva fatta beslut om under det kommande budgetåret. Enligt Försvarens nuvarande planering, prioriteras nedanstående två objekt för förmågeutvecklingen. Om regeringen under 2008 finner det lämpligt att besluta om beställning av de två objekten, krävs att regeringen fått riksdagens bemyndigande att göra så.

Stridsledningssystem (GC2F)

GC2F är ett interoperabelt stridsledningssystem för flyg- och sjöstridsförband som kommer att ersätta det nuvarande stridsledningssystemet för luftstridskrafterna (STRIC). Systemet avses utgöra en del i det nätverksbaserade försvaret vilket bl.a. innebär att det ska kunna leda och samverka med såväl nationella som internationella luft- sjö- och markstridsförband via interoperabla gränssytor.

Taktisk obemannad flygfarkost (TUAV)

Förmågan till underrättelseinhämtning utvecklas inom underrättelsebataljonen genom att leveranser av nytt taktiskt UAV-system påbörjas. Inriktningen är att systemet ska anskaffas i konkurrens.

Förändringar jämfört med tidigare inriktning

Regeringen har i avsnitt 3.7.3.3 redovisat hur materielförsörjningen bör förändras för att anpassas till den förändring av Försvarens makt i stort som sker. En av de viktigaste förändringarna är att minska långsiktiga ekonomiska bindningar och utvecklingsåtaganden. Därför anser regeringen att följande verksamheter inom anslaget bör avslutas med omedelbar verkan och regeringen avser vidta erforderliga åtgärder med anledning av detta. Dessa materielprojekt ger tillsammans med en generell besparing en sänkning av anslaget med 350 miljoner kronor 2008, 620 miljoner kronor 2009 och 980 miljoner kronor 2010.

Lätt attackrobot (MRCM)

Regeringen har under avsnitt 3.7.3.1 redogjort för att det, mot bakgrund av den pågående materiella förnyelsen inom anslaget 6.2 inte är nödvändigt med ytterligare utvecklingsåtaganden inom området direkt och indirekt eld. Därför anser regeringen att Sverige inte ska delta i studier och utveckling av en lätt attackrobot (MRCM).

Förbandsättning BAMSE

Regeringen konstaterar att befintliga system inom markförbandens luftvärnsfunktion måste omsättas och att det finns förutsättningar att analysera framtida behov av luftvärnsförmåga. Regeringen avser därför efter genomfört analysarbete återkomma med förslag till en långsiktig inriktning för funktionen. I avvaktan på detta bör luftvärnsrobotsystem 23 BAMSE inte ingå i insatsorganisationen och förbandsättningen av RBS 23 BAMSE inte genomföras.

Nytt ytstridsfartyg

Riksdagen har begärt en redovisning av resultatet av studien avseende marina system (bet. 2006/07:FöU1, rskr. 2006/07:31). Regeringen avser återkomma till riksdagen med en sådan.

Regeringen anser att det inte är möjligt att genomföra egen utveckling av nya materiel-system i samma utsträckning som tidigare. Det blir därmed inte hållbart att genomföra egna utvecklingsåtaganden av både ubåtar och ytstridsfartyg. En framtida anskaffning av ytstridsfartyg ska inte ske genom nationell egenutveckling. Regeringen konstaterar att kostnaderna vid framtagning av Visbysystemet vid flera tillfällen överskridit beslutade kostnads-

ramar. En fortsatt nationell utveckling av ytstridsfartyg bedöms därför vara förenat med för stora ekonomiska risker och denna utveckling bör därför avbrytas. Regeringen har inte tagit ställning till hur nästa ubåtssystem ska anskaffas.

Torped, Mina, Sensor, TMS

TMS är tänkt att utgöra en modulär plattform för de tre undervattensfunktionerna torped, mina och sensor. Regeringens bedömning är att kostnaderna för utveckling av TMS är höga i förhållande till den förmåga som materiel-systemet skulle tillföra. Regeringen anser därför att alternativa vägar att tillgodose det materiella behovet bör undersökas och projektet TMS bör avbrytas.

Inom ramen för den ovan angivna besparingen ingår också en omprövning av bandvagn 309, lätt lastbärare och materiel till telekrigsbataljon.

Övrig materieförsörjning

För att ge en överblick över var i tiden materielobjekt befinner sig i beställningshänseende redovisar regeringen nedan exempel på större objekt som redan är beställda, som återstår att beställa under 2007 och som enligt Försvarmaktens planering avses beställas under 2008. Investeringarna är en följd av den operativa inriktning som riksdag och regering har beslutat för Försvarmakten.

De objekt som redan har beställts är bl.a.:

- pansarskottet NLAW
- artillerisystemet Haubits 77 B/D
- granatkastarpansarbandvagn 90/120
- renovering och modifiering av luftvärnsrobot 97
- halvtidsmodifiering av minröjningsfartyg typ Landsort
- korvett typ Visby
- handlingsplan JAS-39

Följande objekt återstår bl.a, enligt Försvarmaktens planering, att beställa under 2007:

- anskaffning av utbildningscenter för hkp14
- fortsatt anskaffning av materiel till IT-försvarsförband
- utveckling av radar till JAS 39 Gripen
- utveckling och anskaffning av gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS)

- anskaffning av artillerigranat (Excalibur)
- anskaffning av gemensamt ledningssystem (SWECCIS)
- luftvärnsrobot till korvett typ Visby
- konstruktionsfas nästa generations ubåt (NGU)

Följande objekt har enligt Försvarmakten planerade beställningsbeslut under 2008:

- övningsanläggning för strid i bebyggelse
- materiel till CBRN-förband
- anskaffning av tung lastbärare
- anskaffning av stridsledningssystem bataljon (SLB) etapp 2
- halvtidsmodifiering av ubåt typ Gotland
- interoperabilitetsanpassning för marina plattformar, steg 2
- materiell förnyelse av amfibiesystem
- anskaffning av underhållssystem till helikopter 14
- anskaffning av verkans- och motmedelsystem (VMS) helikopter 15
- beväpning helikopter 15
- anskaffning av igenkänningssystem IKNY etapp 3
- anskaffning av fältutrustning

Beslut om utveckling och anskaffning under 2008 kan, utöver planerade beslut, komma att omfatta sådana materielprojekt som regeringen angivit som kvar att beställa under 2007 men där möjlig beslutstidpunkt passerar budgetårsskiftet. Det kommer under löpande verksamhet, t.ex. i pågående materielprojekt, att uppstå besluts-situationer som inte kunnat förutses i samband med att regeringen lämnar sin årliga budgetproposition till riksdagen. I de fall sådana förändringar måste hanteras avser regeringen särskilt återrapportera sina ställningstaganden till riksdagen. Hantering av denna typ av beslut kommer att ske inom ramen för beslutade ekonomiska villkor för anslaget.

Förslaget till bemyndigande för 2008 baseras på vad som sagts ovan. I förslaget ingår objekt med ekonomiskt utfall från och med 2009 som redan beställts (Utestående åtaganden vid årets början) och som planeras beställas under 2008 (Nya åtaganden). Vilka dessa objekt är framgår av tabell 3.11.

Den föreslagna ramen för beställningsbemyndiganden grundas väsentligen på hittillsvarande inriktning för Försvarmaktens materieförsörjning. Såväl bemyndiganderamens storlek som

delar av dess innehåll kan komma behöva omprövas. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med anledning av denna omprövning

och de konsekvenser som denna får med avseende på Försvarmaktens beställningsbemyndigande.

Tabell 3.11**Redan ingångna åtaganden**

Operativ ledning och logistik	Markstridskrafter	Sjöstridskrafter	Luftstridskrafter
IT-försvarförband	Granatkastarpansarbandvagn (AMOS)	Korvett av Visbyklass	JAS 39 Gripen
Ledsyst T	Stridsfordon och bandvagnar	Skolfartyg	Helikopter 14
Taktiskt radiosystem (GTRS)	Splitterskyddad enhetsplattform (SEP)	Förnyelse av amfibiesystem	Helikopter 15
Igenkänningssystem (IK NY)	Fordon för nordisk stridsgrupp (NBG)	Halvtidsmodifiering ubåt av Gotlandsklass	Forskning och teknikutveckling luftfarkoster
Multifunktionssensor (AESAs)	Finkalibersystem	Halvtidsmodifiering minröjningsfartyg av Landsortsklass	Internationella flygtekniksamarbetet ETAP
Luftspaningsradar (PS 860)	Pansarskott (NLAW)	Sjöinformationssystem	Meteor
Lednings- och informationssystem	Artillerigranat (Excalibur)	Marina ledningssystem	Flygplan TP 84
Ledningsplatser	Markstridssensorer	Övrigt	Telebas 2004
Fältförläggningmateriel	Renovering och modifiering Haubits 77 B		Övrigt
Reservmateriel	Renovering och modifiering Arthur		
Övrigt	Renovering Stridsfordon och stridsvagn		
	Hjulfordon		
	Fältarbetsmaskiner		
	Stridsledningssystem bataljon (SLB)		
	Övrigt		

Nya åtaganden 2008

Operativ ledning och logistik	Markstridskrafter	Sjöstridskrafter	Luftstridskrafter
Igenkänningssystem (IK NY)	Utveckling och anskaffning av granatkastarpansarbandvagn (AMOS)	Förnyelse av amfibiesystem	JAS 39 Gripen
Gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS)	Finkalibersystem	Luftvärnsrobot till Korvett av Visbyklass	Helikopter 14
IT-försvarförband	Stridsfordon och bandvagnar	Konstruktionsfas Nästa generations ubåt (NGU)	Helikopter 15
Lednings- och informationssystem	CBRN-förband	Halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland	Ledningssystem till Helikopterbataljon (till flyg?)
Anskaffning av gemensamt ledningssystem (SWECCIS) (ev även redan ingånget)	Taktisk UAV (TUAV)	Halvtidsmodifiering korvetter av Göteborgsklass	Transport och specialflyg
Telekrigsförband	Markstridssensorer	Övrigt	Navigerings- och landningssystem
PSYOPS	Stridsledningssystem (SLB)		Stridsledningssystem
Nätverksbaserad informationshantering	anskaffning av artillerigranat (Excalibur)		Forskning och teknikutveckling luftfarkoster
Fältförläggningmateriel	Anläggning för strid i bebyggelse		Multifunktionssensor (MFS)
Hälsa- och sjukvårdssystem	Hjulfordon		Övrigt
Övrigt	Renovering och modifiering Haubits 77 B		

Fältarbetsmaskiner
Ledningsplatser
Telekomsystem
Övrigt

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget från och med 2008 också får användas till utgifter för deltagande i Strategic Airlift Capability (SAC) för vilket regeringen beräknat medel under anslaget (se vidare avsnitt 3.7.3).

Regeringen har i förhållande till 2007 beräknat anslaget enligt följande.

De förändringar av inriktningen för materielförsörjningen som framgår ovan innebär att de verksamheter inom anslaget som avbryts möjliggör att medel kan frigöras under perioden 2008–2010. Anslaget har därför minskats med 350 miljoner kronor 2008, 620 miljoner kronor 2009 och 980 miljoner kronor 2010.

Anslaget har ökat med 169,5 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som tidigare beräknats under anslaget 6:3 *Forskning och teknikutveckling*.

Till sist har anslaget fr.o.m. 2009 minskats med 35 miljoner kronor som istället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen* för finansiering av Kustbevakningens investeringsplan.

Tabell 3.12 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:2 Materiel och anläggningar

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	17 600 235	17 600 235	17 600 235
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	-197 004	315 887	894 387
Beslut	-350 000	-655 000	-1 016 130
Överföring till/från andra anslag	169 466	174 460	180 094
Förslag/beräknat anslag	17 222 697	17 435 582	17 658 585

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Försvarsmaktens avgiftsbelagda verksamhet m.m.

För 2008 beräknar regeringen att Försvarsmakten kommer att disponera avgiftsinkomster om ca 1 161 miljoner kronor. Av dessa utgör

inkomster enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191) 490 miljoner kronor och övriga avgiftsinkomster 671 miljoner kronor.

Därutöver disponerar myndigheten även inkomster för royalties, övertalig materiel m.m. som för 2008 beräknas uppgå till 71 miljoner kronor.

3.9.3 6:3 Forskning och teknikutveckling

Tabell 3.13 Anslagsutveckling

<i>Tusental kronor</i>			
2006	Utfall	Anslags-sparande	0
2007	Anslag	1 159 785 ¹	Utgifts-prognos 1 138 997
2008	Förslag	1 048 242	
2009	Beräknat	1 075 586 ²	
2010	Beräknat	1 102 584 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 1 052 742 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 052 742 tkr i 2008 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera forskning och teknikutveckling avseende materiel och anläggningar. Anslaget finansierar vidare det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), deltagande i det internationella teknikutvecklingsprogrammet ETAP inom flygområdet, verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC), forskning avseende skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och kemiska stridsmedel (CBRN) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget finansierar också forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrå (EDA).

Anslaget är till sin helhet hänförligt till verksamhetsområdet Forskning och teknikutveckling.

Regeringens överväganden

Regeringen har i förhållande till 2007 beräknat anslaget enligt följande.

När anslaget 2007 uppfördes på statsbudgeten beräknades anslagsbehovet vara 169,5 miljoner kronor mindre fr.o.m. 2008 jämfört med 2007. Anslaget har därför minskats med motsvarande belopp fr.o.m. 2008.

Som ett ytterligare led i renodlingen av ändamålen för Försvarsmaktens anslag har anslaget ökat med 66 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som tidigare beräknats under anslag 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* avseende FoU-relaterade uppdrag.

För att möjliggöra att den forskning som bedrivs inom CBRN-området av Totalförsvarets forskningsinstitut kan bedrivas i tillräcklig omfattning har anslaget minskats med 11 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som istället beräknas med 8 miljoner kronor under femte utgiftsområdets anslag 5.6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning* och med 3 miljoner kronor under anslaget 7:5 *Krisberedskap* (se vidare avsnitt 3.9.7).

Anslaget har minskats engångsvis med 4,5 miljoner kronor 2008 som istället beräknas under anslag 6:7 *Totalförsvarets forskningsinstitut* för finansiering av vissa forskningsuppdrag.

Tabell 3.14 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:3 Forskning och teknikutveckling

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	1 159 785	1 159 785	1 159 785
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 423	32 751	62 684
Beslut	-12 500	-8 173	-8 378
Överföring till/från andra anslag	-106 466	-108 776	-111 507
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 048 242	1 075 586	1 102 584

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.4 6:4 Totalförsvarets pliktverk

Tabell 3.15 Anslagsutveckling

År	Slagslag	Belopp	Utslag	Resultat
2006	Utfall	255 503	Anslags-sparande	3 443
2007	Anslag	204 941 ¹	Utgifts-prognos	204 649
2008	Förslag	168 489		
2009	Beräknat	172 400 ²		
2010	Beräknat	176 896 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 168 489 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 168 489 tkr i 2008 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera mönstring, antagningsprövning, inskrivning och stöd under grundutbildning samt enskilda ärenden inom området. Vidare används anslaget till att finansiera den av Totalförsvarets pliktverks bedrivna verksamhet med att ge myndigheter och andra som har bemanningsansvar inom totalförsvaret stöd och service avseende bemanning med totalförsvarspliktiga.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.16 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	53 286	53 043	243
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2007	62 000	62 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2008	66 000	66 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Regeringen har i förhållande till 2007 genom beslut beräknat anslaget enligt följande.

I enlighet med vad som framgår i avsnitt 2.3 om kostnadsreduktioner i försvarets stabs- och förvaltningsverksamhet har anslaget minskats med 50,2 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som istället beräknas under anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser*.

Vidare har anslaget ökat med 12 miljoner kronor fr.o.m. 2008 för att finansiera informationssatsningar i syfte att öka antalet kvinnor som antagningsprövas. Beloppet har tidigare beräknats under anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser*

Tabell 3.17 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:4 Totalförsvarets pliktverk

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	204 941	204 941	204 941
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 777	6 575	12 091
Beslut	-38 229	-39 116	-40 136
Förslag/beräknat anslag	168 489	172 400	176 896

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.5 6:5 Officersutbildning, m.m.

Tabell 3.18 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Belopp
2006	Utfall	30 646	Anslags- sparande	3 122
2007	Anslag	32 533 ¹	Utgifts- prognos	32 918
2008	Förslag	139 176		
2009	Beräknat	239 515 ²		
2010	Beräknat	274 551		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 234 152 tkr i 2008 års prinsnivå.

³ Motsvarar 261 627 tkr i 2008 års prinsnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera genomförandet av det treåriga officersprogrammet vid Försvarshögskolan samt forskarutbildning inom officersutbildningens kärnämnen. Vidare finansierar anslaget forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden samt övergripande ämnesansvar för, respektive grundutveckling av, officersutbildningens kärnämnen. Anslaget finansierar även kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov. Verksamheter som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdena Uppbyggnad av beredskap samt Forskning och teknikutveckling.

Regeringens överväganden

Anslaget har tidigare inte funnits uppfört på statsbudgeten. Medel för ändamålet har till och med budgetåret 2007 beräknats under anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* och anslaget 6:5 *Försvarshögskolan*.

Anslaget behövs med anledning av riksdagens beslut om högskoleutbildning av officerare m.m. (prop. 2006/07:64, bet. 2006/07:FöU9, rskr. 2006/07:193) för att finansiera genomförandet av officersprogrammet samt därtill kopplad verksamhet. Antalet studenter vid officersprogrammet bedöms öka stegvis fram till 2010 då reformen beräknas vara fullt genomförd. Ökningen av anslaget är direkt kopplad till detta.

Av de medel som tidigare beräknades under anslaget 6:5 *Försvarshögskolan*, beräknas 4,3 miljoner kronor fr.o.m. 2008 istället under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslaget 25:71 *Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor*.

Tabell 3.19 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:5 Officersutbildning

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	32 533	32 533	32 533
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	243	994	1 862
Överföring till/från andra anslag	106 400	205 988	240 157
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	139 176	239 515	274 551

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.6 6.6 Försvarets radioanstalt

Tabell 3.20 Anslagsutveckling
Tusental kronor

2006	Utfall	464 873	Anslags- sparande	2 682
2007	Anslag	512 517 ¹	Utgifts- prognos	505 964
2008	Förslag	562 459		
2009	Beräknat	605 560 ²		
2010	Beräknat	621 415 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 591 776 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 591 776 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för bl.a. signalspaning som Försvarets radioanstalt bedriver och kapitalkostnaden för den teknikutveckling som behövs för denna verksamhet. Anslaget används även för Försvarets radioanstalts bidrag till att ge förvarning om förändrade förhållanden i vår omvärld samt myndighetens lämnande av stöd vid fredsfrämjande internationell verksamhet.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap samt politikområdena Utrikes- och säkerhetspolitik respektive politikområdet Rättsväsendet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.21 Uppdragsverksamhet
Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006 (varav tjänsteexport)	8 160	8930	-800
Prognos 2007 (varav tjänsteexport)	21 350	21 350	0
Budget 2008 (varav tjänsteexport)	16 400	16 400	0

Den avgiftsfinansierade verksamheten omfattar uppdrag som genomförs för att lämna stöd till myndigheter m.m. samt uppdrag för att genomföra IT-säkerhetsanalyser. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Regeringens överväganden

Regeringen har i förhållande till 2007 genom beslut beräknat anslaget enligt följande.

Anslaget har ökat med 18,4 miljoner kronor fr.o.m. 2008 för finansiering av utgifter för räntor och amorteringar som uppstår till följd av övergången till lånefinansiering av myndighetens investeringar. Fr.o.m. 2008 är myndigheten därmed helt kompenserad för denna övergång.

Anslaget har vidare ökat med 25 miljoner kronor 2008 och med 55 miljoner kronor fr.o.m. 2009 för finansiering av vissa nödvändiga nyinvesteringar. Beloppen har tidigare beräknats under anslag 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.*

Tabell 3.22 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:6 Försvarets radioanstalt
Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	514 517	514 517	514 517
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 542	16 632	30 539
Beslut	43 400	74 411	76 359
Förslag/beräknat anslag	562 459	605 560	621 415

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.7 6:7 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tabell 3.23 Anslagsutveckling
Tusental kronor

2006	Utfall	195 989	Anslags- sparande	2 528
2007	Anslag	57 049 ¹	Utgifts- prognos	57 223
2008	Förslag	61 971		
2009	Beräknat	58 800 ²		
2010	Beräknat	60 331 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 57 471 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 471 tkr i 2008 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget

finansierar även forskning och analysstöd för regeringens behov.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdet Forskning och teknikutveckling.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.24 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	955 299	920 756	34 322
(varav tjänsteexport)	13 556	12 589	967
Prognos 2007	1 044 734	1 203 734	-159 000
(varav tjänsteexport)	22 500	21 500	1 000
Budget 2008	845 088	1 144 088	-299 000
(varav tjänsteexport)	22 500	21 500	1 000

Den avgiftsfinansierade verksamheten omfattar forskning samt teknik- och metodutveckling för bl.a. Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Krisberedskapsmyndigheten samt andra kunder. Totalförsvarets forskningsinstitut får disponera intäkterna.

I enlighet med vad som framgår i avsnitt 2.3 om kostnadsreduktioner i försvarets stabs- och förvaltningsverksamhet ska den ekonomiska omfattningen av forskning, teknikutveckling samt utveckling m.m. vid Totalförsvarets forskningsinstitut, och som finansieras av Försvarsmakten, minska.

Mot bakgrund av ovanstående beräknar regeringen att förväntade intäkter för forskningsverksamheten inom CBRN-området inte kommer att ge tillräckliga medel för att upprätthålla den infrastruktur och kompetens som behövs för att kunna infria förväntade beställningar från huvudavtäckarna Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Regeringskansliet och de civila krisberedskapsmyndigheterna. Med anledning av detta ökas de anslag som finansierar beställningar av CBRN-forskning hos Totalförsvarets forskningsinstitut, dvs. anslaget 7:5 *Krisberedskap* och femte utgiftsområdets anslag 5:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning*.

Regeringens överväganden

För finansiering av vissa forskningsuppdrag har anslaget ökat engångsvis med 4,5 miljoner kronor 2008 som tidigare beräknats under anslaget 6:3 *Forskning och teknikutveckling*.

Tabell 3.25 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:7 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor			
	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	57 049	57 049	57 049
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	422	1 751	3 282
Beslut	4 500	0	0
Förslag/beräknat anslag	61 971	58 800	60 331

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.9.8 6:8 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer

Tabell 3.26 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2006	Utfall	75 211		0
2007	Anslag	68 211 ¹	Utgifts-prognos	66 989
2008	Förslag	68 211		
2009	Beräknat	68 211		
2010	Beräknat	68 211		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Ändamålet med anslaget är att finansiera stöd till frivillig försvarsverksamhet. De frivilliga försvarsorganisationerna får bidrag för den del av deras verksamhet som främjar totalförsvaret och som omfattar ledning och administration, försvarsupplysning, rekrytering, funktionärsutbildning för den egna organisationen samt viss ungdomsverksamhet. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Uppbyggnad av beredskap.

Tabell 3.27 Härlledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:8 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	68 211	68 211	68 211
Förslag/beräknat anslag	68 211	68 211	68 211

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.9 6:9 Nämnder m.m.

Tabell 3.28 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	5 202	Anslags-sparande	663
2007	Anslag	9 901 ¹	Utgifts-prognos	5 795
2008	Förslag	5 901		
2009	Beräknat	5 901		
2010	Beräknat	5 901		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Anslaget används för den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och till Centralförbundet Folk och Försvar.

Tabell 3.29 Härlledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:9 Nämnder

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	5 901	5 901	5 901
Förslag/beräknat anslag	5 901	5 901	5 901

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.9.10 Försvarets materielverk

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Försvarets materielverk är, med undantag av det nedan behandlade anslaget 6:10 *Internationella*

Tabell 3.31 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Investeringar	35	77	73	57	59
Summa investeringar	35	77	73	57	59
- Lån i Riksgäldskontoret	35	77	73	57	59
Summa finansiering	35	77	73	57	59

materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m., en avgiftsfinansierad myndighet vars främsta uppgift är att anskaffa, vidmakthålla och avveckla materiel och förnödenheter på uppdrag av Försvarsmakten och andra kunder. Myndigheten bistår Försvarsmakten i fråga om långsiktig materielförsörjningsplanering och materielsystemkunskap. För de enskilda uppdragen utformar Försvarets materielverk offerter utifrån Försvarsmaktens fastställda materielplan. Försvarsmakten gör sedan kundbeställningar gentemot Försvarets materielverk. Kundbeställningarna utgör ett åtagande för Försvarets materielverk gentemot kunden och är grunden för uppföljning av myndighetens verksamhet. Försvarets materielverk får disponera intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten.

I enlighet med vad som framgår i avsnitt 2.3 om kostnadsreduktioner i försvarets stabs- och förvaltningsverksamhet ska omfattningen på den avgiftsfinansierade verksamhet som finansieras av Försvarsmakten minskas vad avser forskning, teknikutveckling samt utveckling m.m. Även de förändringar av inriktningen för materielförsörjningen som framgår av avsnitt 3.9.2 påverkar omfattningen på den avgiftsfinansierade verksamheten.

Tabell 3.30 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	19 476 724	19 525 573	-48 849
(varav tjänsteexport)	69 815	73 627	- 3 812
Prognos 2007	20 680 000	20 680 000	0
(varav tjänsteexport)	75 000	77 000	-2 000
Budget 2008	19 482 500	19 482 500	0
(varav tjänsteexport)	80 000	80 000	0

Rörelsekapital

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2008 låta Försvarets materielverk disponera en kredit i Riksgäldskontoret på högst 21 500 000 000 kronor för att tillgodose behovet av rörelsekapital.

Skälen för regeringens förslag: Försvarets materielverk behöver ett rörelsekapital för att finansiera utstående förskott till industrin och övrigt behov av rörelsekapital.

3.9.11 6:10 Internationella materiel-samarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m.

Tabell 3.32 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2006	Utfall	81 113		Anslags-sparande	8 887
2007	Anslag	102 891 ¹		Utgifts-prognos	93 297
2008	Förslag	103 609			
2009	Beräknat	106 010 ²			
2010	Beräknat	108 777 ³			

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 103 609 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 103 609 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Försvarets materielverks tillhandahållande av resurser inom teknik- och

materieförsörjning, inklusive forskning för stöd till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet). Anslaget används även, inom ovan nämnda område, till Försvarets materielverks förvaltningskostnader. Resurser definieras enligt följande: Kompetens, ledningsförmåga och analyskapacitet avseende försvarsrelaterad industri, kompetenser/nischer, internationella materielsamarbeten samt statens materieförsäljning och exportstöd. Anslaget används även till Försvarets materielverks etablerande av ett system för certifiering av IT-säkerhetsprodukter.

Anslaget är till sin helhet hänförligt till verksamhetsområdena Uppbyggnad av beredskap samt Forskning och teknikutveckling.

Regeringens överväganden

Tabell 3.33 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 6:10 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd, m.m.

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	102 891	102 891	102 891
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	718	3 119	5 886
Förslag/beräknat anslag	103 609	106 010	108 777

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4 Samhällets krisberedskap

4.1 Omfattning

Allvarliga störningar och händelser som olyckor kan vara vållade av t.ex. människor, felaktig och bristande teknik eller naturhändelser. Oavsett orsak kan effekterna av dessa händelser allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska och sociala strukturer samt vålla skador på människa, egendom och miljö. De aktörer som ansvarar för den ordinarie verksamheten inom samhällsviktiga verksamheter har också ansvaret för att det skapas en tillräcklig krisberedskap och olycksförebyggande verksamhet. Samhällets krisberedskap byggs därmed upp genom åtgärder som vidtas av ett flertal statliga myndigheter, kommuner och landsting samt enskilda individer och företag. Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet finansierar dels verksamhet hos ett antal myndigheter med direkt ansvar i sammanhanget, dels vissa särskilda åtgärder för att förstärka samhällets krisberedskap så att Sverige är bättre rustat att hantera framtida händelser och extrema situationer. Övrig verksamhet inom samhällets krisberedskap återfinns inom andra utgiftsområden.

För att styra och följa upp den förmåga som skapas inom samhällets krisberedskap är politikområdet uppdelat i fyra verksamhetsområden: Krisledningsförmåga, Operativ förmåga, Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar samt Skydd mot olyckor. Politikområdet omfattar åtgärder för att förebygga och begränsa konsekvenserna, samt avhjälpa skadorna till följd av, så väl mycket allvarliga störningar i samhället som den normala förmåga som krävs för att

hantera olyckor och liknande händelser. I detta ligger bl.a. att samordna hela samhällets förmåga på området.

År 2007 benämns detta politikområde Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar och omfattar verksamhetsområdena Svåra påfrestningar och Skydd mot olyckor. För att tydliggöra och underlätta styrningen av området benämns politikområdet från och med 2008 Samhällets krisberedskap (se avsnitt 2.1). I det följande redovisas resultatet av 2006 års verksamhet enligt den verksamhetsindelning som då gällde. För att möjliggöra en jämförelse mellan åren är verksamhetsområdena dock indelade enligt den verksamhetsstruktur som gäller för politikområdet fr.o.m. 2008.

4.1.1 Verksamhetsområdet Krisledningsförmåga

Verksamhetsområdet omfattar ledning och samordning av verksamhet inom myndigheters ansvarsområde. Vidare omfattar verksamhetsområdet förmågan att samverka med andra aktörer under allvarliga störningar och kriser.

4.1.2 Verksamhetsområdet Operativ förmåga

Verksamhetsområdet omfattar verksamhet som bedrivs vid allvarliga störningar och kriser för att avhjälpa och lindra effekterna av inträffade störningar och händelser inom myndigheters ansvarsområde samt att vid behov kunna ge stöd till andra samhällsviktiga aktörer inom andra ansvarsområden och andra länder.

4.1.3 Verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Verksamhetsområdet omfattar säkerhetshöjande åtgärder inom samhällsviktig verksamhet i syfte att söka säkerställa en grundläggande service, trygghet och omvårdnad även vid allvarliga störningar och kriser.

(2003:778) om skydd mot olyckor, lagen (2006:263) om transport av farligt gods, lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor. Vidare styrs verksamheten av ett antal författningar inom sjösäkerhetsområdet.

Området omfattar även åtgärder för att förebygga och begränsa konsekvenser av olyckor samt avhjälpa skador.

4.1.4 Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Verksamhetsområdet omfattar räddningstjänst, olycks- och skadeförebyggande verksamhet samt övriga åtgärder vid olyckor enligt lagen

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4 Utgiftsutveckling inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Budget 2007 ¹	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
<i>Anslag inom utgiftsområde 6</i>						
7:1 Kustbevakningen	729,7	777,7	741,5	857,2	930,6	954,5
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	24,9	39,9	39,2	39,9	39,9	24,9
7:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	18,7	39,1	38,8	21,1	21,1	21,1
7:4 Samhällets skydd mot olyckor	687,8	669,5	671,4	669,0	682,7	700,8
7:5 Krisberedskap	1 728,2	1 444,0	1 682,6	1 636,7	1 670,4	1 699,3
7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	71,6	285,0	571,6	147,0	206,0	211,0
7:7 Krisberedskapsmyndigheten	148,2	165,7	165,3	164,7	165,5	169,8
7:8 Styrelsen för psykologiskt försvar	24,5	32,5	33,5	30,7	30,4	30,9
7:9 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	178,0	178,0	178,0	178,0	174,0	174,0
Totalt för politikområde Samhällets krisberedskap	3 611,4	3 631,3	4 121,9	3 744,3	3 920,6	3 986,2

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

4.2.1 Utgiftsutveckling Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

Tilldelade medel 2006 för verksamhetsområdet uppgick till 2 300 miljoner kronor, inklusive anslagssparande. De totala utgifterna 2006 uppgick till 1 900 miljoner kronor. Vid utgången av 2006 var anslagssparandet 400 miljoner kronor. Anslagssparandet är till

största delen hänförligt till anslag 7:5 *Krisberedskap*. Anslagssparandet uppkom till största delen på grund av de av regeringen beslutade utgiftsbegränsningarna.

4.2.2 Utgiftsutveckling Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Tilldelade medel 2006 för verksamhetsområdet uppgick till 2 206 miljoner kronor, inklusive anslagssparande. De totala utgifterna 2006 uppgick till 1 711 miljoner kronor.

Vid utgången av 2006 var anslagssparandet 495 miljoner kronor. Anslagssparandet är till största delen hänförligt till anslag 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*.

4.3 Mål för politikområdet Samhällets krisberedskap

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser samt olyckor. Skulle en sådan händelse inträffa ska kvinnors, mäns och barns liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas. Målet är dessutom att medverka till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

I enlighet med den förändring i verksamhetsstrukturen som redogörs för i avsnitt 2.1 har politikområdets benämning ändrats. Regeringen bedömer att denna ändring rymms inom ramen för det beslut om politikområdesmålet som riksdagen tidigare fattat (prop. 2001/02:158, bet. 2001/02:FöU10, rskr. 2001/02:261).

4.3.1 Mål för verksamhetsområdet Krisledningsförmåga

Målet är att myndigheter och andra aktörer ska ha en god förmåga att vid allvarliga störningar och kriser leda och fatta beslut inom eget ansvars- och verksamhetsområde samt sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information. Vid behov ska berörda aktörer också kunna medverka i samordning och koordinering av åtgärder samt samverka med andra.

4.3.2 Mål för verksamhetsområdet Operativ förmåga

Målet är att aktörer med operativt ansvar vid en kris eller olycka ska ha en god förmåga att snarast påbörja åtgärder för att hantera, eller medverka i hanteringen av, allvarliga störningar och kriser och att genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa och lindra effekterna av det inträffade. Förmåga ska också finnas att kunna samarbeta med och ge stöd till operativa aktörer och andra länder.

4.3.3 Mål för verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Målet är att säkerställa en robusthet i samhällsviktig verksamhet för att kunna motstå och hantera så väl olyckor som allvarliga händelser och störningar i samhället.

4.3.4 Mål för verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Målet är att skydda kvinnors, mäns och barns liv, säkerhet och hälsa mot olyckor, samt att förhindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

4.4 Politikens inriktning

Regeringen anser att arbetet med säkerhet och beredskap måste hållas samman på ett tydligare sätt. En god krisberedskap handlar om ett brett säkerhetsarbete och en generell beredskap för att kunna hantera störningar, olyckor och kriser oberoende av typ av händelse eller omfattning. Utgångspunkten för samhällets krisberedskap bör vara att den är en fråga för alla, såväl enskilda som samhällets institutioner. Därutöver gäller att ansvarsprincipen ska utgöra grunden för svensk krishantering på samtliga nivåer.

Samhällets förmåga att förebygga och hantera allvarliga störningar och olyckor skapas genom verksamhet och satsningar inom flera samhällssektorer. För att stärka

samhällets krishanteringsförmåga ska utbildning och övning genomföras av alla aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet. Utvärdering och uppföljning ska därtill genomföras i syfte att säkerställa god krisberedskap i samhället.

Regeringen anser att samverkan och samordning av olika verksamheter och samhällsinsatser vid brott, olyckor, kriser och katastrofer är viktig. Rakel är ett gemensamt och robust radiokommunikationssystem som möjliggör sådan samverkan och ger ökad krishanteringsförmåga. För att erhålla den interoperabilitet och förbättrade krishanteringsförmåga som är systemets syfte har regeringen i föreliggande proposition förslag om åtgärder för att säkerställa finansieringen av systemet.

Beredskapen inom politikområdet, för att kunna lämna bistånd vid katastrofer i utlandet och deltagande i räddnings- och katastrofinsatser vid katastrofer i andra länder ska fortsatt utvecklas. Kapaciteten att medverka i förtroendeskapande och säkerhetsfrämjande verksamhet, bistå vid räddningstjänstinsatser i EU samt delta i operativ samverkan inom ramen för Nato/PFF ska även fortsatt vara god.

Frivilligarbetet vid svåra olyckor och extraordinära händelser är av stor betydelse. Det är därför angeläget att de frivilliga försvarsorganisationerna ges förutsättningar att utveckla och koncentrera verksamheterna ytterligare i syfte att ta till vara enskildas engagemang för samhällets säkerhet och beredskap.

Klimat- och sårbarhetsutredningen har redovisat ett delbetänkande där det framgår att riskerna för översvämningar med allvarliga konsekvenser är stora. Regeringen anser att det är viktigt att beakta effekterna av klimatförändringar och verka för en höjd beredskap hos berörda kommuner, landsting, myndigheter och verksamhetsutövare.

Utvecklingen av oljetransporter i Östersjöområdet går fortsatt mot allt större volymer med allt större fartyg. Utvecklingen och den ökade risknivå som detta medför ställer stora krav på en utvecklad räddningstjänstförmåga. Regeringen anser att det är av stor vikt att kontinuerligt utveckla beredskapen för, och förmågan att hantera,

olyckor till sjöss med allvarliga utsläpp som följd.

Europeiska kommissionen har under 2007 påbörjat arbetet med att ta fram en gemensam havspolitik där ekonomiska, sociala och miljömässiga mål integreras. Under året har en grönbok med ett tvärsektorielt perspektiv utarbetats bl.a. omfattande frågor avseende fiskeri, jordbruk, miljö, transport, konkurrens, energi, forskning, säkerhet, frihet och en europeisk kustbevakningssamverkan. Regeringen välkomnar kommissionens initiativ inom områden där ett tydligt europeiskt mervärde kan påvisas. Målsättningen är att ett förslag till gemensam havspolitik ska kunna beslutas under 2007.

4.5 Resultatbedömning

År 2006 omfattade politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar verksamhetsområdena Svåra påfrestningar och Skydd mot olyckor.

Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar omfattade samhällets planering av åtgärder för beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred, vilket skulle ske samordnat med planeringen för det civila försvaret. Åtgärder för att höja samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar finansierades till viss del över anslaget 7:5 *Krisberedskap*. Anslaget finansierade även verksamhet som i huvudsak stärker det civila försvarets förmåga. Resultat och effekter av denna verksamhet redovisas under politikområdet Försvar, medan den verksamhet som i huvudsak utvecklat samhällets förmåga att motstå och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred redovisas under verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.

Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor omfattade åtgärder för att förebygga och begränsa konsekvenser av olyckor samt att avhjälpa skador.

4.5.1 Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

4.5.1.1 Bedömning av verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

Den övervägande delen av samhällets krisberedskapsförmåga skapas inom ramen för det arbete som genomförs i den vardagliga verksamheten hos myndigheter, kommuner, företag och organisationer. Inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet bedriver framför allt Krisberedskapsmyndigheten, Statens räddningsverk och Styrelsen för psykologiskt försvar verksamhet inom verksamhetsområdet Svåra påfrestningar. Myndigheterna har under året bedrivit verksamhet som har bidragit till att nå de av regeringen uppställda målen.

Krisberedskapsmyndigheten konstaterar i sin årsredovisning för 2006 att arbetet med att förbättra samhällets förmåga att tvärsektorielt hantera större kriser börjar ge resultat. Förmågan har förbättrats inom ett antal områden, dels genom de insatser som genomförs inom ramen för anslaget 7:5 *Krisberedskap*, dels genom utveckling inom de olika samverkansområdena och dels Krisberedskapsmyndighetens egen förbättrade krisberedskap och förmåga att ge stöd under en kris.

Krisledningsförmåga

Under 2006 har medel från anslaget 7:5 *Krisberedskap* framförallt inriktats på åtgärder som stärker krisledningsförmågan.

Händelser som fågelinfluensans utbrott i Sverige och evakueringen av svenskar från Libanon har satt det svenska krishanteringssystemet på prov. Resultatet visar att svenska myndigheter har utvecklat sin förmåga att samverka och samordna sig bättre jämfört med tidigare kriser. Ökade satsningar på funktionen tjänsteman i beredskap och ledningsfunktioner har förbättrat förmågan till snabb respons i olika krisers inledningsskeden. Genom satsningar på kommunal och regional nivå har ledningsförmåga, samordning och informationsdelning förbättrats. År 2007 ändrades instruktionen till länsstyrelserna i syfte att förtydliga länsstyrelsernas uppdrag på krisberedskapsområdet. Regeringen bedömer vidare att ytterligare satsningar behövs för att

kommuner och landsting fullt ut ska kunna uppfylla de krav som ställs i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fred och höjd beredskap.

Regeringen bedömer att förmågan att utöva det geografiska områdesansvaret på regional nivå har vidareutvecklats och förbättrats. Utbildning och övningar har genomförts, nätverk har vidareutvecklats och förmågan att verka för samordning har ökat.

Under året genomförde Styrelsen för psykologiskt försvar myndighetens första risk- och sårbarhetsanalys inom medieområdet. Mediesektorns omfattning och komplexitet gör det mycket svårt att bedöma risker och sårbarheter. Styrelsen för psykologiskt försvar har därför analyserat relevanta hotbilder med utgångspunkt i de faktorer som påverkar mediernas möjligheter att bedriva sin verksamhet vid extraordinära händelser i samhället. Sådana händelser kan vara långvariga elavbrott, avbrott i elektroniska kommunikationer, brand, dataintrång, sabotage och hot mot personal samt pandemier. Regeringen bedömer att analysen utgör en bra grund för det fortsatta arbetet. Regeringen kan konstatera en sårbarhet inom området vilket visades under augusti 2007 då TV-distributionen i stora delar av södra Sverige under några timmar upphörde.

Krisberedskapsmyndigheten har som en av sina uppgifter att initiera och genomföra övningar för att stärka samhällets krisberedskap. Våren 2007 genomfördes samverkansövningen SAMÖ 2007 i vilken flera statliga myndigheter, däribland Regeringskansliet, och regeringen medverkade. Erfarenheter från övningen kommer att utgöra underlag för det fortsatta arbetet med att utveckla samhällets krisberedskap.

Arbetet med att stödja personer med hemvist i Sverige som drabbats av flodvågskatastrofen i Asien i december 2004 avslutades under 2006. Styrelsen för psykologiskt försvar ska dock, efter beslut av regeringen, vid andra katastrofer utomlands kunna stödja drabbade personer med hemvist i Sverige.

Operativ förmåga

Anslaget 7:5 *Krisberedskap* har vidare finansierat åtgärder som syftar till att skapa en god operativ förmåga. Beredskapen avseende

kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot och risker (CBRN) har prioriterats under året. Regeringen bedömer att detta har medfört att den samlade kunskapen och förmågan att hantera CBRN-händelser har ökat. Även förmågan att hantera allvarliga olyckor som involverar många aktörer har ökat. Den positiva utvecklingen har åstadkommit via satsningar på en förbättrad expertberedskap, utbildning, övningar och påbörjad samordning mellan svensk och internationell CBRN-beredskap. Avseende radiologiska och nukleära händelser har investeringar bl.a. gjorts i laboratorieutrustning, indikationsutrustning och skyddsutrustning samt i lager av viss sjukvårds- och räddningsmateriel.

Genom utbildning och övning har den förmåga som byggts upp inom den särskilda beredskapspolisen vidmakthållits. Beredskapspolisen kan vid behov användas vid fredstida påfrestningar på samhället.

Polisens ledningsförmåga har också förbättrats, liksom ledningsförmågan inom sjukvården.

Den katastrofmedicinska beredskapen har utvecklats och förmågan att hantera konsekvenserna av en svår påfrestning ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv har ökat. Bland annat har den nationella förmågan att genomföra fjärrsjuktransporter utvecklats genom att det svenska nationella ambulansflyget (SNAM) sedan 2006 möjliggör genomförandet av flygtransporter med intensivvårdskapacitet.

Den 28 juni 2007 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppgift att se över den offentliga sektorns användning av helikopterresurser (dir. 2007:108). Syftet med utredningen är se över hur den offentliga sektorns användning av helikoptertjänster kan bli mer effektiv. Avsikten är att genom ett ökat samutnyttjande och samlokalisering uppnå effektiviserings- och rationaliseringseffekter. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 september 2008.

Förmåga att i samhällsviktig verksamhet motstå allvarliga störningar

Anslaget 7:5 *Krisberedskap* har under året också finansierat åtgärder som syftar till att förbättra förmågan att i samhällsviktig verksamhet motstå allvarliga störningar. Förmågan

hos samhällsviktiga aktörer är dock i hög grad beroende av den grundläggande säkerhetsnivån i ordinarie verksamhet. Därför är de insatser som görs av många aktörer i samhället särdeles viktiga för att uppnå en effekt på den sammantagna förmågan.

Regeringen bedömer att de satsningar som genomförts på robusthetshöjande åtgärder i den tekniska infrastrukturen, i transporter och i den finansiella infrastrukturen har ökat förmågan att motstå allvarliga störningar. Bland annat har störningskänsligheten i elnätet minskat något och förmågan att vid elbrist motstå allvarliga störningar har ökat något. Inom sektorn elektronisk kommunikation har redundansen ökat och störningskänsligheten minskat. I takt med att samhället blir allt mer beroende av elektronisk kommunikation och att IT-infrastrukturen byggs ut kommer ytterligare åtgärder behöva vidtas.

Genom olika åtgärder har den samlade förmågan inom informationssäkerhetsområdet i Sverige förbättrats.

För att minska sårbarheten och därmed öka robustheten i den finansiella infrastrukturen har åtgärder i form av reservkraft, scenarioövningar och ledningsövningar genomförts.

Satsningar har gjorts för att utveckla regelverk, kompetens och utrustning som stöd för att kunna motstå och hantera störningar i dricksvattenförsörjningen och även för att avhjälpa skadeverkningar av sabotage eller annan skadegörelse.

Viss internationell fredsfrämjande verksamhet

Internationella hjälpinsatser finansieras normalt via biståndsbudgeten och är därmed också begränsade till länder som finns upptagna i OECD/DAC:s lista över utvecklingsländer. Under vissa omständigheter kan det dock finnas behov av att kunna erbjuda stöd till länder som befinner sig i en situation som i Sverige skulle betecknas som en svår påfrestning på samhället i fred. Ett av ändamålen under anslaget 7:5 *Krisberedskap* är att Sverige ska kunna finansiera åtgärder för att, med civila resurser, stödja länder som inte kategoriseras som biståndsmottagande land av Sida och som befinner sig i tillstånd av en svår påfrestning på samhället i fred. Under 2006 användes en del av dessa medel till räddningsinsatser för drabbade i samband med översvämningarna i Rumänien och Ungern.

4.5.2 Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

4.5.2.1 Bedömning av verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Verksamhet inom verksamhetsområdet Skydd mot olyckor bedrivs av Statens räddningsverk och Kustbevakningen. Båda myndigheterna har under året bedrivit verksamhet som har bidragit till att nå de av regeringen uppställda målen. Kustbevakningen har haft fortsatt kapacitet för att bekämpa oljeutsläpp till sjöss upp till 5 000 ton. Under året har myndigheten påbörjat ett arbete för att på sikt klara utsläpp på upp till 10 000 ton.

Statens räddningsverk har, genom de olika former av förebyggande arbete som bedrivits, bidragit till att minska antalet olyckor och att minimera konsekvenserna av inträffade olyckor. Statens räddningsverk har under året fortsatt att utveckla samråds- och tillsynsprocesserna kring de kommunala handlingsprogrammen för räddningstjänst och olycksförebyggande verksamhet.

En redogörelse över Statens haverikommissionens verksamhet och medverkan till uppfyllandet av delmålet om säker trafik återfinns under utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Operativ förmåga

Kustbevakningen har under året utvecklat kapaciteten avseende dess beredskap för sjöräddning. Detta bl.a. genom att myndigheten har införskaffat IR-sensorer som kan användas för att hitta personer i vatten under mörker och dålig sikt. Myndighetens förmåga att ha ständig beredskap för att tidigt påbörja och leda oljebekämpningsinsatser och utsläpp till sjöss bedöms vara god. Kustbevakningen har under 2006 förbättrat sin förmåga på detta område genom att bl.a. öka antalet flygtimmar nattetid, fortsatt utveckling av systemet för oljeprognoser och genom ny- och repetitionsutbildning av räddningsdykare. Under 2006 genomförde Kustbevakningen 36 oljeskyddsoperationer och 2 kemikalieoperationer. Motsvarande siffror för 2005 var 40 respektive 1 operationer.

Den 26 oktober 2006 inträffade en tragisk flygolycka då flygplanet KBV 585 störtade och fyra kustbevakare omkom. De två kvarvarande

flygplanen belades med flygförbud, vilket har påverkat myndighetens operativa verksamhet. För att kompensera detta begärde myndigheten bl.a. in stöd från andra länder. Myndigheten köpte även in 20 procent fler satellitbilder.

Samhällets förmåga att bedriva effektiva räddningsinsatser har stärkts genom att Statens räddningsverk har givit stöd till den kommunala räddningstjänsten genom forskning och utveckling av metoder, teknik och taktik samt ledning och organisation vid räddningsinsatser. Den kommunala räddningstjänstens operativa ledningsförmåga har förbättrats genom färdigställandet av sju räddningscentraler.

Statens räddningsverk har materiel till kommunernas disposition för att bekämpa utsläpp av olja till sjöss som flyter in till land. Myndigheten har bidragit till kommunernas förmåga att bekämpa oljeutsläpp genom att lämna stöd till kommunerna via utbildnings- och övningsinsatser samt lämnat resurstöd i form av personal och materiel.

Statens räddningsverk har under sommaren 2006 bekostat skogsbrandsflyg i de av stormen Gudrun drabbade länen till en kostnad av 1 296 000 kronor.

Under augusti 2006 inträffade Sveriges största skogsbrand i modern tid då 1 900 hektar skog brann i Norrbotten. Statens räddningsverk lämnade stöd till räddningsinsatsen med materiel och sakkunskap. Regeringen anser att erfarenheter från dessa insatser bör ligga till grund för utvecklingsåtgärder på området i syfte att öka samhällets förmåga att bedriva effektiva räddningsinsatser.

Statens räddningsverk har i uppdrag att stärka förmågan att med kort varsel stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många människor med hemvist i Sverige drabbas till följd av en allvarlig olycka eller katastrof i utlandet. Regeringen anser att Statens räddningsverk inom ramen för detta uppdrag på ett förtjänstfullt sätt bistod Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna vid våldsutryckningen i Libanon under juli och augusti 2006.

Internationella insatser

Kustbevakningen har medverkat i det internationella samarbetet inom miljöräddnings-

tjänstområdet genom deltagande vid internationella möten inom ramen för Helsingforskommissionen, EU, Bonnöverenskommelsen, FN:s internationella sjöfartsorganisation, Arktiska Rådet och Köpenhamnsavtalet. Kustbevakningen har också deltagit i ett antal fartygs- och flygövningar inom miljöräddningstjänstområdet.

Statens räddningsverk har under året genomfört insatser inom ramen för EU-samarbetet på räddningstjänstområdet inom den s.k. Gemenskapsmekanismen, både inom och utanför EU:s gränser. Vidare har Statens räddningsverk bl.a. lämnat materiellt stöd till översvämningsdrabbade i Ungern och Rumänien.

Statens räddningsverks beredskap att genomföra internationella bistånds- och hjälpinsatser har under 2006 varit hög. Myndigheten har under året genomfört 54 insatser jämfört med 77 insatser 2005. Insatserna 2006 har dock varit mer omfattande. Genomförda internationella insatser och samverkan har bidragit till att nå de av regeringen uppställda målen för Statens räddningsverk och Kustbevakningen.

4.6 Inriktning

4.6.1 En ny myndighet inom politikområdet

Regeringens bedömning: Regeringens uppfattning är att en ny samlad myndighet mot olyckor och kriser bör inrättas den 1 januari 2009. Detta bör medföra en kostnads-effektivisering.

Skälen för regeringens bedömning:

Regeringen beslutade den 29 juni 2006 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att genomföra en översyn av verksamheterna vid Statens räddningsverk, Krisberedskapsmyndigheten och Styrelsen för psykologiskt försvar i syfte att lämna förslag till en preciserad uppgifts-, ansvars- och resursfördelning. Uppdraget var att pröva om relevanta delar av myndigheterna bör läggas samman till en myndighet för frågor om samhällets

beredskap och säkerhet samt att pröva om övriga delar eventuellt bör föras över till andra befintliga myndigheter. Utredningen antog namnet Utredningen om en myndighet för säkerhet och beredskap. Utredaren lämnade den 7 maj 2007 betänkandet (SOU 2007:31) Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser. Betänkandet har remissbehandlats (dnr Fö2007/1188/CIV) och är nu föremål för beredning i Regeringskansliet.

Redan nu gör regeringen bedömningen att nuvarande ansvarsfördelning, myndighetsstruktur och organisatoriska uppdelning bör ändras och en ny myndighet inom politikområdet Samhällets krisberedskap bör därför inrättas.

I många fall är det svårt att utifrån ett olycks- eller krisperspektiv skilja på de åtgärder som vidtas för att hantera risker, hot och inträffade händelser. En allvarlig kris i samhället kan ha sin grund i en olycka eller i andra händelser. Krig utgör den yttersta krisen. Enligt regeringens uppfattning bör därför arbetet när det gäller olyckor och kriser hållas samman på ett annat sätt än vad som är fallet idag samt frågan om behov och resurser för olika slag av situationer hanteras mer sammanhållet. För att samhället effektivt ska kunna åstadkomma en tillräcklig krisberedskap är det viktigt att ta tillvara synergier och att undvika dubblering av uppgifter. Mot denna bakgrund behöver det enligt regeringens uppfattning skapas bättre förutsättningar för ett brett säkerhetsarbete och en generell beredskap för att kunna hantera störningar och skador oberoende av händelse och omfattning. Regeringen anser att ett sammanhållande arbete inom politikområdet Samhällets krisberedskap behöver utvecklas.

Samhällets krisberedskap är en angelägenhet för alla som lever och verkar i samhället. Verksamhet som bedrivs för att nå en god krisberedskap har även ett stort internationell inslag. Regeringen anser att arbetet bör bedrivas på ett systematiskt sätt och i ett helhetsperspektiv. Det bör omfatta såväl förebyggande som förberedande åtgärder, hantering av olyckor och kriser, samt efterföljande åtgärder som återuppbyggnad, uppföljning, utvärdering och lärande.

Den nya myndigheten bör vara en pådrivande kraft, stödja andra aktörer på området samt samordna, utveckla och följa

upp arbetet med samhällets krisberedskap. En viktig roll för myndigheten bör vara att arbeta med samordning över sektorsgränser och ansvarsområden.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en närmare redovisning över åtgärder inom politikområdet Samhällets krisberedskap.

4.6.2 Gemensam inriktning för verksamhetsområdena Krisledningsförmåga, Operativ förmåga och Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

För att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar och kriser ska myndigheter med särskilt ansvar enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap upprätthålla en förmåga som skapar en god krisberedskap. Regeringen avser att fastställa mål i myndigheternas regleringsbrev för verksamhetsområdena Krisledningsförmåga, Operativ förmåga och Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar. Målen ska så långt det är möjligt uttrycka en grundläggande nivå för den säkerhet som de ansvariga aktörerna inte får underskrida. Förmågan att kunna upprätthålla dessa nivåer kommer att ses över kontinuerligt och prövas dels mot de hot och risker som respektive aktör har identifierat i sina risk- och sårbarhetsanalyser, dels mot de omvärldsexempel som har tagits fram av Krisberedskapsmyndigheten.

Det är viktigt att samhällets krisberedskapsförmåga följs upp kontinuerligt och blir föremål för en samlad bedömning. Regeringen avser därför att årligen, i samverkan med berörda myndigheter, kommuner, landsting, frivilliga försvarsorganisationer och övriga aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet följa upp de åtgärder som har vidtagits och vilka effekter de har fått på samhällets samlade krisberedskap och förmåga att hantera kriser. Av uppföljningen bör framgå på vilket sätt genomförda åtgärder givit effekt på förmågan i förhållande till ställda mål, inriktningar och kostnader. Uppföljningen bör redovisas såväl per verksamhetsområde som myndighet.

4.6.3 Inriktning för verksamhetsområdet Krisledningsförmåga

Under 2008 bör satsningar ske på förmågeuppbyggnad bl.a. genom utbildning och övning av beredskapsorganisationer och krisledningsorganisationer, samverkansövningar samt utveckling och utbyggnad av tekniskt ledningsstöd så som gemensamma kommunikations- och informationssystem. Vidare bör förmågan förbättras hos de samhällsviktiga aktörerna att i en krissituation reagera snabbt och göra en korrekt värdering av läget samt att vidta eller påkalla lämpliga åtgärder.

Under 2008 bör den särskilda satsningen på den regionala krishanteringsförmågan fortsätta. Krisberedskapsmyndigheten bör, i samråd med Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting och länsstyrelserna, vidareutveckla stödet till kommunerna och landstingen.

Inom medieberedskapsområdet bör fortsatt arbete bedrivas för att öka medvetandet och kunskapsnivån hos medieföretagen och andra mediedistributörer så att deras respektive verksamheter kan fortgå under allvarliga händelser och olyckor i samhället.

Under 2008 bör utvecklingen av internationella bilaterala kontakter inom området krisledningsförmåga fördjupas. Sådana kontakter och sådant samarbete främjar krisledningsförmågan nationellt. Sverige ingick i april 2007 ett avtal med USA om forsknings- och utvecklingsfrågor inom det civila säkerhetsområdet. Detta avtal ska nu implementeras och en organisation för samverkan etableras. USA:s Department of Homeland Security (DHS) ansvarar vidare för ett stort antal områden inom vilka samverkan och relationer bör fortsätta utvecklas. Det gäller bl.a. USCG (US Coast Guard) och FEMA (Federal Emergency Management Agency). Såväl Sverige som USA bedöms gynnas av en samverkan inom dessa områden.

Sverige har ett samarbetsavtal med Ryssland, EMERCOM (Räddningstjänstministeriet). Ett antal övningar i Barentsregionen med rysk medverkan har givit Sverige värdefulla erfarenheter och har även legat till grund för förhandlingar rörande avtal om räddningstjänstsamarbete i Barentsregionen. Rysslandssamarbetet bör även

uppmärksammas inom ramen för EU:s ambition att inom olika områden fördjupa samarbetet med Ryssland.

Under 2008 bör bilateralt samarbete inom krisledningsområdet utvecklas med ett antal andra viktigare EU-länder. Vidare bör det nordiska samarbetet inom krisberedskaps- och krisledningsområdet stärkas och utvecklas. Det nordiska samarbetet bör kunna vara en förebild för krisberedskapsutvecklingen inom EU och inom övrig internationell samverkan.

Inom ramen för Nato/Partnerskap för fredssamarbetet (PFF), bör ett fortsatt engagemang ske på det civila krisberedskapsområdet inom för Sverige prioriterade områden, så som kriskommunikation, CBRN och skydd av kritisk infrastruktur och samhällsviktig verksamhet. Sverige bör fortsatt agera för en ökad nationell samordning när det gäller civil krisberedskap i Nato/PFF-sammanhang och på så sätt ytterligare bidra till att kopplingen mellan det nationella krisberedskapsarbetet och det arbete som utförs på den internationella arenan effektiviseras ytterligare.

4.6.4 Inriktning för verksamhetsområdet Operativ förmåga

Den operativa förmågan hos räddningstjänsten, i hälso- och sjukvården och hos polisen och andra myndigheter med polisiära uppgifter så som Tullverket och Kustbevakningen bör fortsätta enligt plan. Vidare bör arbetet med att utforma Sveriges förmåga att ta emot hjälp från utlandet och bistå andra länder vid katastrofer utvecklas. Som ett led i detta bör bl.a. det svenska nationella ambulansflyget (SNAM) utökas från en enhet till två vid utgången av 2008. En starkt beredskap avseende kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot och risker (CBRN) bör prioriteras.

Arbetet med att säkerställa en samlad svensk förmåga att kunna stödja utlandsmyndigheter och svenskar som drabbas av olycka eller katastrofsituationer utomlands bör fortsätta. För att säkerställa förmågan bör Statens räddningsverk bedriva utbildnings- och övningsverksamhet för personal från Regeringskansliet och andra berörda aktörer.

Avseende EU-samarbetet på områdena civilskydd och kris- och katastrofberedskap

har två rättsakter antagits under 2007 som avser att stärka samarbetet på området civilskydd. Arbetet med att implementera dessa har inletts och det är av intresse för Sverige att fortsatt aktivt delta i detta arbete för att förbättra medlemsländernas och EU:s förmåga att bistå länder såväl inom som utom EU vid allvarliga olyckor och katastrofer.

Efter de naturkatastrofer och terroristattacker som har drabbat EU under senare år har ministerrådet tagit flera initiativ för att förstärka EU:s förmåga att hantera konsekvenserna av sådana händelser. I december 2005 enades EU om att skapa kriskoordineringsarrangemang för att bättre kunna samordna åtgärder som behöver vidtas vid allvarliga kriser som drabbar EU. Sverige ska fortsatt aktivt medverka i implementering och vidareutveckling av EU:s kriskoordineringsarrangemang, bl.a. genom att delta i den övning som det portugisiska ordförandeskapet planerar att genomföra i september 2007.

Svensk operativ förmåga stödjer även arbetet för civila krishanteringsinsatser inom ramen för den europeiska säkerhets- och försvarspolitik (ESFP). ESFP omfattar unionens externa civila och militära krishanteringsförmåga. Det finns en växande efterfrågan på operativt stöd till insatser inom ramen för ESFP. Statens räddningsverk bistår under 2007 ESFP-insatser bl.a. i Sudan och Demokratiska Republiken Kongo genom exempelvis kommunikations- och logistikstöd. Statens räddningsverk ska fortsatt utveckla sitt operativa stöd till EU:s civila krishantering i kommande insatser.

Avseende internationella bistånds- och räddningsinsatser bör Sverige inom ramen för den långsiktiga biståndsverksamheten fortsätta att arbeta med att stärka katastrofberedskapen i andra länder i syfte att förebygga katastrofers skadeverkningar, stödja tidig återuppbyggnad efter katastrofer samt stödja civila insatser för konflikthantering (se även inriktning för utgiftsområde 7 Biståndsverksamhet).

4.6.5 Inriktning för verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Samhällets funktionalitet ska kunna säkerställas antingen genom att samhällsviktiga verksamheter kan fortgå vid allvarliga störningar eller genom en utvecklad redundans i befintliga system. Säkerhetshöjande åtgärder bör därför vidtas så att en robusthet finns i den löpande verksamhet och framför allt i samhällsviktig verksamhet för att dels kunna motstå och hantera såväl olyckor som allvarliga händelser och störningar i samhället, dels bemöta samhällets ökade användning av elektronisk kommunikation.

Regeringens bedömning är att den största delen av samhällets robusthet ska skapas inom ramen för den ordinarie verksamhet som bedrivs av olika samhällsviktiga aktörer. Det är därför angeläget att det görs en helhetsbedömning av effekterna av alla de robusthetshöjande åtgärder som vidtas så att den särskilda finansieringen via anslaget 7:5 *Krisberedskap* kan sättas in där det gör störst nytta.

I december 2006 presenterade EU-kommissionen ett förslag till direktiv om kartläggning och klassificering av europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behoven att stärka skyddet av denna. Regeringen ser positivt på att EU för upp sårbarhetsfrågor på dagordningen och formulerar en politik för att stödja arbetet med att stärka robustheten i samhällsviktiga verksamheter.

4.6.5.1 Inriktning för verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

I prop. 2002/03:119 Reformerad räddningstjänstlagstiftningen angav regeringen att en uppföljning av detta ska ske. Regeringen avser att under 2008 påbörja arbetet.

Erfarenhetsåterföring från stora och små olyckor och händelser är viktig i arbetet för att utveckla det förebyggande arbetet för att minska antalet olyckor och minimera konsekvenserna av de olyckor som inträffar. Det är av stor vikt att det arbete som Statens räddningsverk bedriver för att utveckla

samråds- och tillsynsprocesserna kring de kommunala handlingsprogrammen för räddningstjänst och olycksförebyggande verksamhet fortsätter med oförminskad styrka.

För att minimera konsekvenserna av en skogsbrand bör Statens räddningsverk fortsatt säkerställa att skogsbrandflyg genomförs i tillräcklig omfattning i landet.

Östersjön har fått allt större betydelse den senaste tiden och transporter av t.ex. olja har ökat kraftigt. Denna utveckling kommer med största sannolikhet att fortståta. Kombinationen av att Östersjön är ett särskilt känsligt hav och den allt mer tilltagande fartygstrafiken innebär att arbetet med att öka beredskapen och förmågan att hantera olyckor till sjöss med allvarliga utsläpp som följd bör fortsätta.

Klimat- och sårbarhetsutredningen har redovisat ett delbetänkande där det framgår att riskerna för översvämningar med allvarliga konsekvenser är stora. Regeringen anser att det är viktigt att beakta effekterna av klimatförändringar och verka för en höjd beredskap hos berörda kommuner, landsting, myndigheter och verksamhetsutövare.

År 2005 gav regeringen Statens räddningsverk i uppdrag att, i samverkan med berörda myndigheter och organisationer, vidta åtgärder för att förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor och påbörja inrättandet av en s.k. nationell plattform. Under 2008 fortsätter arbetet med att genomföra verksamhet som syftar till att uppfylla Sveriges åtaganden i Hyogodeklarationen och Hyogo Framework for Action.

Statens räddningsverks fördelning av bidrag till ideella organisationer kommer under 2008 att ske efter ett ansökningsförfarande där ideella organisationer, som arbetar inom det olycks- och skadeförebyggande området, får ansöka om bidrag för att genomföra kursverksamhet riktad till allmänheten som syftar till att öka den enskilda individens kunskap att förebygga olyckor och att hantera olyckor som inträffar. Avsikten är att fler ideella organisationer ska kunna ansöka om bidrag och att den enskildas förmåga genom detta ska stärkas ytterligare.

Rakel är ett gemensamt radiokommunikationssystem för organisationer som verkar inom områdena ordning, säkerhet och hälsa. Rakel underlättar avsevärt den kommunika-

tion och samordning som krävs inom och mellan dessa organisationer, såväl i det dagliga arbetet som vid större olyckor eller kriser. För att insatser, särskilt vid snabba förlopp, ska kunna bli tillräckligt effektiva är det viktigt att alla aktörer har tillgång till ett gemensamt radiokommunikationssystem. Utbyggnaden av Rakelsystemet påbörjades under våren 2005 och beräknas vara avslutad 2010. Systemet byggs ut i sju etapper. Den första etappen, som omfattar Blekinge, Kalmar och Skåne län, färdigställdes i april 2006. Den andra etappen, omfattande Gävleborgs, Kronobergs, Stockholms, Södermanlands, Uppsalas och Västmanlands län, färdigställdes i augusti 2007. Etapp tre, som omfattar Hallands och Västra Götalands län, planeras att färdigställas under hösten 2007. Krisberedskapsmyndigheten har till uppgift att införa, förvalta och utveckla Rakel. Verksamheten ska bedrivas i nära samverkan med företrädarna för användarna av systemet. Den internationella utvecklingen på området, särskilt inom de nordiska länderna, ska följas. Krisberedskapsmyndigheten ska verka för en så stor anslutning som möjligt till systemet och behöver därför samarbeta med andra myndigheter som har särskild kunskap om användarnas behov. Regeringen kommer därför att ge Statens räddningsverk, Socialstyrelsen, Svenska kraftnät, Statens kärnkraftinspektion och Statens strålskyddsinstitut i uppdrag att i samverkan med Krisberedskapsmyndigheten främja anslutningen hos berörda samarbetsparter inom kommuner, landsting, elnätsföretag och elproducenter.

I den nuvarande finansieringsmodellen för Rakel är det tänkt att systemet fr.o.m. 2008 ska bära sina egna driftkostnader. En långsammare användaranslutning till systemet än vad som ursprungligen beräknades har dock gjort att full kostnadstäckning inte går att uppnå varken 2008 eller de närmast efterföljande åren. Regeringen avser därför att förändra finansieringen av systemet på så sätt att:

- det för de närmaste åren ska finnas en klar och enkel finansieringsmodell som utgår från uppskattad användning,
- en snabb och enkel anslutning kan ske av statliga myndigheter, samt
- kommunerna och landstingen kan få en förhandsuppgift om abonnemangskost-

naden under uppbyggnadsperioden för systemet.

För statliga myndigheter med särskilt ansvar för krisberedskap avser regeringen att fastställa deras respektive avgift som ska betalas till Krisberedskapsmyndigheten. Myndigheterna har därefter möjlighet att ansluta sig till Rakel i den omfattning som de bedömer rimligt utan några ytterligare abonnemangavgifter. De statliga myndigheterna beräknas utgöra ca 40 procent av systemets användare. En snabb anslutning av dessa bör kunna stimulera och påskynda kommunernas, landstingens och kommersiella aktörers anslutningsvilja. Därigenom bör också avvecklingstakten för äldre kommunikationssystem kunna öka och samhällets kostnad för dubblerade system minska.

Regeringen avser att genomföra en extern utvärdering vilken bl.a. kan ligga till grund för en fortsatt kostnadseffektiv utveckling av systemet och för kostnadsfördelning mellan statliga myndigheter under uppbyggnadsperioden. Översynen ska vara klar senast den 1 maj 2009. Regeringen avser vidare att ge Krisberedskapsmyndigheten i uppdrag att fastställa abonnemangspriset för kommersiella aktörer.

4.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelser utan invändning för Krisberedskapsmyndigheten, Statens räddningsverk, Kustbevakningen och Styrelsen för psykologiskt försvar och gör bedömningen att dessa årsredovisningar i allt väsentligt är rättvisande. För huvuddelen av de myndigheter som vidtagit åtgärder med stöd av bidrag från anslaget 7:5 *Krisberedskap* utgör denna verksamhet endast en del av myndigheternas totala verksamhet. Riksrevisionens iakttagelser för dessa myndigheter redogörs för under det politikområde där myndigheterna hör hemma.

4.8 Budgetförslag

4.8.1 7:1 Kustbevakningen

Tabell 4.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2006	Utfall	729 681	8 130	
2007	Anslag	777 741 ¹		741 467
2008	Förslag	857 244		
2009	Beräknat	930 553 ²		
2010	Beräknat	954 525 ³		

¹ Inklusiv tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 909 017 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 909 017 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Kustbevakningens verksamhet att utföra sjöövervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt räddningstjänst till sjöss. Anslaget används även till Kustbevakningens kostnader för samordning av de civila behoven av sjöövervakning och sjöinformation. Verksamheten som finansieras från anslaget är i huvudsak hänförlig till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor. Därutöver används anslaget även för Kustbevakningens verksamhet inom politikområdena Skatt, tull och exekution, Rättsväsendet, Miljöpolitik, Livsmedelspolitik samt Kommunikationer.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006		6929	6929	0
Prognos 2007		3000	3000	0
Budget 2008		4500	4500	0

Intäkterna avser oljeskadeersättning som påförs fartygsägare för uppkomna oljeskador. Intäkterna för denna inkomsttitel är svåra att prognostisera. För att få ut avgiften krävs ibland att den som vållat skada förs inför domstol, vilket gör att det kan dröja flera år innan statens fordran säkrats.

Mot inkomsttiteln redovisas även vattenföroreningsavgifter som redovisas av Tullverket för Kustbevakningens räkning (se vidare utgiftsområde 3, anslaget 3:3 *Tullverket*).

Tabell 4.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006 (varav tjänsteexport)	3 148	3 148	0
Prognos 2007 (varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0
Budget 2008 (varav tjänsteexport)	4 500	4 500	0

Kustbevakningen utför uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter samt andra uppdragsgivare och avnämare. Myndigheten får disponera intäkterna.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för 2008–2010 godkänns (tabell 4.5).

Tabell 4.4 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Antal	Totalt	Ekonomiskt utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Investeringar							
Flygplan	3	630	462	168	0		
Större kombinationsfartyg	3	1140	184	134	572	250	
Kombinationsfartyg	4	1050	9	50	75	185	300
Övervakningsfartyg	10	200	0	2	4	4	20
Svävare	3	18	0	1	4	6	7
Övriga investeringar	-		83	118	103	90	80
Summa investeringar		3 038	738	473	758	535	407
Lån			738	473	758	535	407
Summa finansiering			738	473	758	535	407

Skälen för regeringens förslag: I riksdagens beslut om statsbudget för 2007 godkändes förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för 2007–2009 innebärande bl.a. ersättningsanskaffning av 7 kombinationsfartyg. Stora prisökningar inom varvsindustrin har emellertid medfört att Kustbevakningen med nuvarande ekonomiska ramar endast kan beställa 4 kombinationsfartyg. Regeringen bedömer att detta för 2008 inte får några konsekvenser för den målsättning för operativ förmåga som gäller för myndigheten. För 2009 och framåt behöver regeringen dock ytterligare beslutsunderlag för att kunna ta ställning till vilka negativa konsekvenser detta kan medföra för den operativa förmågan i förhållande till målsättningen och i så fall om det krävs utökade ekonomiska ramar i investeringsplanen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna fråga.

Regeringens överväganden

Anslaget har ökat för att dels finansiera utgifter för räntor och amorteringar, dels finansiera utgifter för att bemanna och driva plattformarna enligt investeringsplanen ovan.

Tabell 4.5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:1 Kustbevakningen

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	777 741	777 741	777 741
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 303	24 878	45 554
Beslut	-5 100	47 779	49 010
Överföring till/från andra anslag	78 300	80 155	82 220
Förslag/beräknat anslag	857 244	930 553	954 525

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.8.2 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tabell 4.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagsnamn	Belopp	Övrigt	Belopp
2006	Utfall	24 850	Anslags-sparande	40
2007	Anslag	39 850 ¹	Utgifts-prognos	39 175
2008	Förslag	39 850		
2009	Beräknat	39 850		
2010	Beräknat	24 850		

¹Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Anslaget används för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2008 för ramanslaget 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 000 000 kronor efter 2008 (tabell 4.7).

Tabell 4.7 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010–
Ingående åtaganden	8 444	12 455	19 000		
Nya åtaganden	6 565	17 530	18 000		
Infriade åtaganden	- 2 108	- 10 985	- 14 000	- 18 000	- 5 000
Utestående åtaganden	12 455	19 000	23 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	15 000	25 000	25 000		

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet avser bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor för att stimulera sådana åtgärder.

Regeringens överväganden

Regeringen tillsatte den 30 juni 2005 Klimat- och sårbarhetsutredningen (dir. 2005:80). Utredningen har bl.a. till uppgift att föreslå hur systemet för statliga bidrag till förebyggande åtgärder beträffande översvämningar, ras och skred kan effektiviseras. Utredningen ska senast den 1 oktober 2007 redovisa sitt slutbetänkande till regeringen. Regeringen har sedan att ta ställning till utredningens bedömningar om

översvämningsrisker och förslag till åtgärder samt hur finansieringen av dessa åtgärder ska hanteras. I avvaktan på regeringens ställnings- taganden ökades anslaget i statsbudgeten för 2007 engångvis för åren 2007–2009 med 15 miljoner kronor årligen. År 2010 minskas därför anslaget med motsvarande belopp som istället åter beräknas under anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.*

Tabell 4.8 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	39 850	39 850	39 850
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			-15 000
Förslag/beräknat anslag	39 850	39 850	24 850

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.8.3 7:3 Ersättning för räddningstjänst

Tabell 4.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2006	Utfall	18 692		-163
2007	Anslag	39 080 ¹	Utgifts- prognos	38 792
2008	Förslag	21 080		
2009	Beräknat	21 080		
2010	Beräknat	21 080		

¹ Inklusiv tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Ändamålet med anslaget är att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser, finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss samt för utredning av allvarliga olyckor. Anslagets ändamål är även att finansiera de räddningsinsatser som Statens räddningsverk kan behöva genomföra till lands i Estland, Lettland och Litauen. Anslaget används även för kostnader i ett initialt skede för räddningstjänstinsatser som lämnats efter förfrågan genom den s.k. Gemenskapsmekanismen inom EU. Den aktör som begärt hjälpen betalar motsvarande belopp till Statens räddningsverk.

Den verksamhet som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Under 2006 har 15,4 miljoner kronor från anslaget utbetalats till tretton kommuner för ersättning för räddningstjänstkostnader på grund av bl.a. översvämningar och skogsbränder. För oljesanering har ca 0,8 miljoner kronor utbetalats till tre kommuner samt 1,2 miljoner kronor till Kustbevakningen. Till

Statens haverikommission har 1,3 miljoner kronor utbetalats.

Regeringens överväganden

Utfallet på anslaget varierar kraftigt mellan åren. Detta beror på att det är svårt att förutsäga antalet olyckor som kräver räddningsinsatser och konsekvenserna av dessa.

Tabell 4.10 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	21 080	21 080	21 080
Förslag/beräknat anslag	21 080	21 080	21 080

4.8.4 7:4 Samhällets skydd mot olyckor

Tabell 4.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2006	Utfall	687 814		19 303
2007	Anslag	669 489 ¹	Utgifts- prognos	671 434
2008	Förslag	669 002		
2009	Beräknat	682 727 ²		
2010	Beräknat	700 818 ³		

¹ Inklusiv tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 667 048 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 667 048 tkr i 2008 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera verksamhet inom räddningstjänstområdet inklusive olycks- och skadeförebyggande åtgärder samt beredskap och indirekta kostnader för internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och NATO/PFF. Till detta tillkommer finansiering för beredskap och indirekta kostnader beträffande Statens räddningsverks förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många människor med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Anslaget används även för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Delar av Centrum för risk- och säkerhetsutbildnings (CRS) verksamhet finansieras från anslaget liksom delar av

verksamheten vid Nationellt Centrum för lärande från olyckor (NCO). Ändamålet med anslaget är även att finansiera ersättning till länsstyrelserna för tillkommande uppgifter med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Verksamhet som finansieras från anslaget är i huvudsak hänförlig till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.12 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	19 140			19 140
Prognos 2007	40 000			40 000
Budget 2008	17 000			17 000

Avgifter som tas ut med stöd av lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor redovisas mot inkomsttitel 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter.

Inkomster från oljeskadeersättning enligt sjölagen (1994:1009) redovisas mot inkomsttitel 2713 Vattenföroreningsavgifter m.m.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Förslaget till investeringsplan för Statens räddningsverk för 2008–2010 godkänns (tabell 4.14).

Tabell 4.14 Investeringsplan

Tusentals kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Övriga förvaltningsinvesteringar	7 072	20 570	18 950	10 950	5 250
Internationell verksamhet	15 012	19 000	25 700	17 700	17 700
Investeringar CRS	8 536	16 143	31 450	31 450	31 450
Summa investeringar	30 620	55 713	76 100	60 100	54 400
Lån	30 620	55 713	76 100	60 100	54 400
Anslag					
Summa finansiering	30 620	55 713	76 100	60 100	54 400

Tabell 4.13 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	226 235	228 389	-2 154
(varav tjänsteexport)	19 317	18 084	1 233
Prognos 2007	331 500	330 00	1 500
(varav tjänsteexport)	27 500	26 500	1 000
Budget 2008	343 800	342 800	1 000
(varav tjänsteexport)	27 500	26 500	1 000

Statens räddningsverk utför uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter och andra uppdragsgivare. Med uppdragsverksamhet avses i detta sammanhang tjänsteexport enligt tjänsteexportförordningen (1992:192) samt den avgiftsbelagda verksamhet som regleras i förordningen (2005:890) med instruktion för Statens räddningsverk. Myndigheten får disponera intäkterna.

Enligt Statens räddningsverks instruktion får myndigheten delta i internationella räddnings- och katastrofinsatser förutsatt att det finns en extern finansiering. Vidare får Statens räddningsverk, om verksamheten har anknytning till myndighetens uppgifter, mot avgift tillhandahålla fortbildning, uppdragsutbildning samt konferens- och internattjänster.

Regeringens överväganden

Regeringen har i förhållande till 2007 beräknat anslaget enligt följande.

På grund av avvecklingen av civilplikten minskas anslaget med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2008.

Anslaget har vidare minskats med 1,6 miljoner kronor fr.o.m. 2008 som i stället beräknas under utgiftsområde 15 Studiestöd, anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* för att finansiera studiemedelsberättigandet av utbildningen i skydd mot olyckor.

Anslaget minskas fr.o.m. 2009 med 2 miljoner kronor som i stället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen* för att delvis finansiera utgifter för räntor och amorteringar, samt utgifter för att bemanna och driva Kustbevakningens plattformar.

Till sist minskas anslaget fr.o.m. 2008 med 1,5 miljoner kronor som istället beräknas under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg under anslaget 15:3 *Insatser för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige*.

Tabell 4.14 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:4 Samhällets skydd mot olyckor

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	669 489	669 489	669 489
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 663	20 509	38 793
Beslut	-3 500	-5 582	-5 730
Överföring till/från andra anslag	-1 650	-1 689	-1 734
Förslag/beräknat anslag	669 002	682 727	700 818

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.8.5 7:5 Krisberedskap

Tabell 4.15 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	1 728 198	Anslags-sparande	399 043
2007	Anslag	1 443 976 ¹	Utgifts-prognos	1 682 578
2008	Förslag	1 636 687		
2009	Beräknat	1 670 438 ²		
2010	Beräknat	1 699 265 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 1 625 303 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 622 916 tkr i 2008 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera åtgärder för att bibehålla och förbättra samhällets robusthet mot, och förmåga att hantera, svåra påfrestningar. Anslagets ändamål är också att finansiera åtgärder som behöver genomföras i nuvarande omvärldsläge för att säkerställa samhällets beredskap inför ett väpnat angrepp och åtgärder för att kunna stödja och ta emot stöd från andra länder vid svåra påfrestningar i fred. Anslaget används även för kostnader vad avser den regionala försöksverksamheten inom det s.k. GotSam. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdet Krisledningsförmåga, verksamhetsområdet Operativ förmåga, samt verksamhetsområdet Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

Anslagssparandet från 2006 beror främst på tidigare utgiftsbegränsningar.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Förslaget till investeringsplan för Krisberedskapen för 2008–2010 godkänns (tabell 4.16).

Tabell 4.16 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
So Teknisk infrastruktur	-	-	-	-	-
So Transporter	4 180	7 000	12 150	12 050	3 000
So Farliga ämnen	95 562	30 525	22 402	19 904	13 104
So Ekonomisk säkerhet	1 400	7 450	7 450	7 350	7 250
So Geografiskt områdesansvar	0	4 200	3 900	3 900	3 700
So Skydd, undsättning och vård	536 100	25 600	16 700	23 400	23 400
Övriga myndigheter	0	600	300	300	300
Summa investeringar	648 166	74 775	62 602	66 604	50 454
Lån	602 900	38 375	25 525	29 700	22 900
Anslag	45 266	36 400	37 077	36 904	27 554
Summa finansiering	648 166	74 775	62 602	66 604	50 454

Skälen för regeringens förslag: Investeringar under 2008 inom samhällets krisberedskap genomförs inom samtliga samverkansområden. Delar av investeringarna är undantagna från reglerna om lånefinansiering och finansieras i stället med anslag.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2008 för ramanslaget 7:5 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred som, inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 665 000 000 kronor efter 2008 (tabell 4.17).

Tabell 4.17 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Utestående åtaganden vid årets början	297 223	441 702	533 841		
Nya åtaganden	412 061	381 000	435 737		
Infriade åtaganden	- 267 582	- 288 861	- 312 279	- 314 278	- 343 021
Utestående åtaganden vid årets slut	441 702	533 841	657 299		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	501 400	563 000	665 000		

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet avser verksamhet som bedrivs inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur, Transporter, Geografiskt områdesansvar, Skydd, Undsättning och vård samt Krisberedskapsmyndighetens forskningsbidrag.

Beredskapsinvesteringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2008 låta Statens räddningsverk disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 660 000 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att för 2008 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 500 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Låneramen för beredskapsinvesteringar behövs bl.a. för att stärka den nationella beredskapen mot en influensapandemi.

Avgift för elektroniska kommunikationer

Regeringens förslag: Avgiftsuttaget för att finansiera åtgärder för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid som tas ut i enlighet med lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation fastställs till högst 100 000 000 kronor under 2008.

Skälen för regeringens förslag: Finansieringen av åtgärder mot allvarliga fredstida hot och påfrestningar som gäller elektronisk kommunikation sker genom att den som äger allmänna kommunikationsnät av betydelse från allmän synpunkt och som bedriver verksamhet som är anmäld enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation betalar en avgift. Åtgärder som finansieras från anslag 7:5 *Krisberedskap*, vilket uppgår till motsvarande belopp som avgiftsuttaget, syftar till att säkra de elektroniska kommunikationernas robusthet.

Elberedskapsavgift

Regeringens förslag: Avgiftsuttaget för elberedskapsavgiften, som tas ut i enlighet med elberedskapslagen (1997:288) för att finansiera beredskapsåtgärder som beslutas med stöd av nämnda lag, fastställs till högst 250 000 000 kronor under 2008.

Skälen för regeringens förslag: Finansieringen av åtgärder som genomförs enligt elberedskapslagen (1997:288) sker genom att den som innehar nätconcession enligt ellagen (1997:857) betalar en avgift. Åtgärderna som finansieras från anslag 7:5 *Krisberedskap*, vilket uppgår till motsvarande belopp som avgiftsuttaget, syftar till att tillgodose elförsörjningen i landet vid höjd beredskap. Vid beslut om utformningen av åtgärderna ska även effekterna för beredskapen inför svåra påfrestningar på samhället i fred beaktas.

Regeringens överväganden

Regeringen har i förhållande till 2007 beräknat anslaget enligt följande.

Anslaget har ökats med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2008 för att möjliggöra att den forskning som bedrivs inom CBRN - området av Totalförsvarets forskningsinstitut kan bedrivas i tillräcklig omfattning. Beloppet har tidigare beräknats under anslaget 6:3 *Forskning och teknikutveckling*. (se vidare avsnitt 3.9.7).

Anslaget har minskats med 13 miljoner kronor 2008. Beloppet beräknas i stället under anslaget 7:1 *Kustbevakningen* för att delvis finansiera utgifter för räntor och amorteringar, samt utgifter för att bemanna och driva Kustbevakningens plattformar. Fr.o.m. 2009 minskar finansieringsbehovet varför anslaget ökas med 4,8 miljoner kronor.

För finansiering av driftstöd till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel har anslaget minskats med 73,5 miljoner 2008, 103 miljoner 2009 och 105,5 miljoner kronor 2010. Beloppen beräknas i stället under anslaget 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*.

Tabell 4.18 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:5 Krisberedskap

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	1 711 976	1 711 976	1 711 976
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	8 211	55 980	89 134
Beslut	-73 500	-87 241	-91 377
Överföring till/från andra anslag	-10 000	-10 278	-10 470
Förslag/beräknat anslag	1 636 687	1 670 438	1 699 265

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.8.6 7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Tabell 4.19 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	71 583	Anslags-sparande	468 479
2006	Utfall	71 583	Anslags-sparande	468 479
2007	Anslag	285 000 ¹	Utgifts-prognos	571 618
2008	Förslag	147 000		
2009	Beräknat	206 000		
2010	Beräknat	211 000		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska värproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Anslagets ändamål är att finansiera utbyggnad, driftstöd och förvaltning av ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.20 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006 (varav tjänsteexport)	486	95	391
Prognos 2007 (varav tjänsteexport)	86 300	131 600	-45300
Budget 2008 (varav tjänsteexport)	115 000	262 000	-147 000

I enlighet med 7 a § förordningen (2002:518) med instruktion för Krisberedskapsmyndigheten tas avgifter ut för finansiering av drift och förvaltning av Rakel-systemet. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Intäkterna 2008 kan härledas till den överenskomna fördelningen per departement och myndighet samt beräknade intäkter från övriga användare.

Regeringens överväganden

Under återstoden av utbyggnadsperioden 2008–2010 beräknas Rakel behöva ekonomiskt tillskott för finansieringen av driften av systemet enligt den nya finansieringsmodellen som föreslås börja gälla fr.o.m. 2008 (se avsnitt 4.6.5.1). Behovet av driftstöd är hänförligt till det underskott som uppstår från kommuner, landsting och privata aktörer innan de har uppnått bedömd användaranslutning i ett fullt utbyggt system.

Regeringen har i förhållande till 2007 beräknat anslaget enligt följande:

För finansiering av driften av systemet har anslaget ökats med 147 miljoner 2008, 206 miljoner 2009 och 211 miljoner kronor 2010. Beloppen har tidigare i lika del beräknats under anslagen 7:5 *Krisberedskap* och 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser, m.m.*

Enligt den hittills gällande finansieringsmodellen för systemet skulle anslaget ha upphört vid utgången av 2007. Anslaget har därför minskats med 35 miljoner kronor fr.o.m. 2008.

Tabell 4.21 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och beredskap

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	35 000	35 000	35 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	147 000	206 000	211 000
Överföring till/från andra anslag	-35 000	-35 000	-35 000
Förslag/beräknat anslag	147 000	206 000	211 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.8.7 7:7 Krisberedskapsmyndigheten

Tabell 4.22 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	148 166	Anslags- sparande	2 599
2007	Anslag	165 671 ¹	Utgifts- prognos	165 254
2008	Förslag	164 732		
2009	Beräknat	165 522 ²		
2010	Beräknat	169 811 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 161 799 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 161 799 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Krisberedskapsmyndighetens förvaltningskostnader. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till politikområdet Samhällets krisberedskap och verksamhetsområdena Krisledningsförmåga, Operativ förmåga samt Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006 (varav tjänsteexport)	567	567	0
Prognos 2007 (varav tjänsteexport)	5 500	5 500	0
Budget 2008 (varav tjänsteexport)	5 500	5 500	0

Med uppdragsverksamhet avses i detta sammanhang den avgiftsbelagda verksamhet som regleras i 7 § förordningen (2002:518) med instruktion för Krisberedskapsmyndigheten. Instruktionen anger att Krisberedskapsmyndigheten får åta sig att mot avgift utveckla och förvalta tekniskt stöd åt andra myndigheter samt åt kommuner och landsting.

Regeringens överväganden

Anslaget minskas fr.o.m. 2009 med 3 miljoner kronor som i stället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen* för att delvis finansiera utgifter för räntor och amorteringar, samt utgifter för att

bemanna och driva Kustbevakningens plattformar.

Tabell 4.24 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:7 Krisberedskapsmyndigheten

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	165 671	165 671	165 671
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	-939	2 851	7 218
Beslut		-3 000	-3 078
Förslag/beräknat anslag	164 732	165 522	169 811

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.8.8 7:8 Styrelsen för psykologiskt försvar

Tabell 4.25 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	24 460	Anslags- sparande	2 433
2007	Anslag	32 539 ¹	Utgifts- prognos	33 538
2008	Förslag	30 723		
2009	Beräknat	30 416 ²		
2010	Beräknat	30 864 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 29 936 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 936 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Styrelsen för psykologiskt försvars förvaltningskostnader. Anslaget finansierar också den verksamhet som myndigheten genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning om säkerhetspolitik och totalförsvar samt opinionsundersökningar, dvs. att följa svensk opinionsutveckling av betydelse för totalförsvaret. Vidare finansierar anslaget vägledande och rådgivande verksamhet för totalförsvarens pliktiga. Anslaget finansierar även drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdena Krisledningsförmåga, Operativ förmåga samt Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.

Anslaget finansierar slutligen den beredskap som behövs för att kunna stödja personer med

hemvist i Sverige som drabbats av större katastrofer utomlands.

Regeringens överväganden

Anslaget har t.o.m. 2007 använts för arvoden till ledamöterna i Överklagandenämnden för totalförsvaret och övriga kostnader för nämndens verksamhet. Överklagandenämnden har sedan 2003 haft sitt kansli hos Styrelsen för psykologiskt försvar. Regeringen avser besluta att kansliet fr.o.m. 2008 ska finnas hos Kammarkollegiet istället och därmed finansieras från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning där motsvarande ändamål redan innefattas. Med anledning av detta minskas anslaget med 2 miljoner kronor 2008 och 2,8 miljoner kronor fr.o.m. 2009 som istället beräknas under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, anslaget 1:10 *Arbetsgivarpolitiska frågor*.

Tabell 4.26 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:8 Styrelsen för psykologiskt försvar

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	32 539	32 539	32 539
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	184	709	1 199
Överföring till/från andra anslag	-2 000	-2 832	-2 874
Förslag/beräknat anslag	30 723	30 416	30 864

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Medlen för informationsuppdraget i fråga om M/S Estonias haveri finansieras genom den s.k. övertäckningsfonden som disponeras av Sjöfartsverket.

4.8.9 7:9 Ersättning till SOS Alarm AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tabell 4.27 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	178 000	Anslags-sparande	0
2007	Anslag	178 000 ¹	Utgifts-prognos	178 000
2008	Förslag	178 000		
2009	Beräknat	174 000		
2010	Beräknat	174 000		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

Ändamålet med anslaget är att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

Regeringens överväganden

I statsbudgeten för 2007 ökades anslaget med 8 miljoner kronor som tidigare beräknats under anslaget 37:2 *Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade*, utgiftsområde 22 Kommunikationer. Fr.o.m. 2009 minskar anslaget med 4 miljoner kronor på grund av att tidsbegränsade utvecklingsprojekt avslutas.

Tabell 4.28 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 7:9 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	178 000	178 000	178 000
Överföring till/från andra anslag		-4 000	-4 000
Förslag/beräknat anslag	178 000	174 000	174 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

5 Övriga anslag inom utgiftsområde 6

5.1 Miljöpolitik

I enlighet med riksdagens beslut (bet. 2005/06: KU21, rskr. 2005/06:333) om ändrad utgiftsområdesindelning ingår från och med 2007 följande anslag i utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

5.1.1 34:1 Statens strålskyddsinstitut

Tabell 5.1 Anslagsutveckling 34:1 Statens strålskyddsinstitut

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifter- prognos	Belopp
2006	Utfall	107 551			661
2007	Anslag	118 953 ¹			117 470
2008	Förslag	122 624			
2009	Beräknat	125 457 ²			
2010	Beräknat	128 708 ³			

¹Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

²Motsvarar 122 624 tkr i 2008 års prisnivå.

³Motsvarar 122 624 tkr i 2008 års prisnivå.

Statens strålskyddsinstitut (SSI) är central myndighet med ansvar för tillsyn av joniserande och ickejonerande strålning samt beredskap mot kärntekniska olyckor, andra radiologiska olyckor samt radioaktivt nedfall. SSI är ansvarig myndighet för miljökvalitetsmålet Säker strålmiljö. Anslaget används för SSI:s verksamhet avseende tillsyn, beredskap, miljöövervakning och forskning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

SSI:s verksamhet finansieras delvis via avgifter enligt förordningen (1976:247) om vissa avgifter

till Statens strålskyddsinstitut. Avgifter som berör icke kärnteknisk verksamhet enligt 3 och 4 §§ nämnda förordning förs till inkomsttitel 2511 Ansökningsavgifter. Avgifter avseende kärnteknisk verksamhet enligt 1 § nämnda förordning förs till inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken. Myndigheten disponerar inte avgifterna.

Tabell 5.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	89 764		80 303	9 461
Prognos 2007	90 471		87 073	3 398
Budget 2008	91 336		91 336	0

SSI bedriver även viss avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet som i dag framför allt omfattar utbildningsverksamhet. Avgifterna från denna verksamhet disponeras av myndigheten.

Tabell 5.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 2006	1 222	976	246
Prognos 2007	1 200	1 000	200
Budget 2008	1 200	1 000	200

(varav tjänsteexport)

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2008 för ramanslaget 34:1 *Statens strålskyddsinstitut* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför framtida behov av anslag på högst 15 000 000 kronor under 2009–2011 (tabell 5.4)

Tabell 5.4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 34:1 Statens strålskyddsinstitut

Tusental kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010-2011
Ingående åtaganden	13 200	9 100	20 800		
Nya åtaganden	3 000	21 000	3 000		
Infriade åtaganden	-7 100	-9 300	-9 200	- 6 600	-8 400
Utestående åtaganden	9 100	20 800	14 600		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	15 000	21 000	15 000		

Skälen för regeringens förslag: Som stöd för sin tillsynsutövning samt för beredskapsarbetet mot radioaktiva nedfall, finansierar SSI grundläggande och tillsynsrelaterad strålskyddsforskning. För att skapa goda förutsättningar för planering och genomförande av strålskyddsforskning är det nödvändigt att kunna fatta beslut som medför utfästelser om utgifter för kommande år.

Regeringens överväganden

SSI har ansvar för att de skadliga effekterna av strålning på människor och miljö i Sverige ska vara så små som möjligt. Strålskyddslagen (1988:220) och sedan 1999 även miljöbalken reglerar SSI:s verksamhet. I verksamheten ingår ansvaret för miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö. Regeringen bedömer att SSI uppfyller de mål som ställts och att SSI kan verka för ett fortsatt gott strålskydd i samhället.

Regeringen föreslår att 2 783 000 kronor per år överförs fr.o.m. 2008 från utgiftsområde 24 Näringsliv, anslaget 38:10 *Upprätthållande av nationell metrologi m.m.* Medlen avser drift- och underhåll av riksmätplatsen för joniserad strålning vid SSI, investeringar i mätteknisk referensutrustning samt för mätteknisk och metrologisk FoU. Medlen disponeras sedan tidigare av SSI och förslaget innebär ingen ändring av ändamål eller ansvar för verksamhet.

Regeringen föreslår därmed att 122 624 000 kronor anvisas under anslaget 34:1 *Statens strål-*

skyddsinstitut för 2008. För 2009 beräknas anslaget uppgå till 125 457 000 kronor och för 2010 till 128 708 000 kronor.

Anslaget har för perioden 2008–2010 beräknats enligt följande:

Tabell 5.5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 34:1 Statens strålskyddsinstitut

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	118 953	118 953	118 953
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	888	3 657	6 834
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	2 783	2 847	2 921
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	122 624	125 457	128 708

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

5.1.2 34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader

Tabell 5.6 Anslagsutveckling 34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

År	Utfall	95 432	Anslags-sparande	5 855
2006	Utfall	95 432	Anslags-sparande	5 855
2007	Anslag	99 301 ¹	Utgifts-prognos	99 232
2008	Förslag	102 780		
2009	Beräknat	105 176 ²		
2010	Beräknat	107 928 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 102 780 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 102 780 tkr i 2008 års prisnivå.

Statens kärnkraftinspektion (SKI) är central myndighet med ansvar för tillsyn av säkerheten och det fysiska skyddet vid kärntekniska anläggningar, säkerheten för kärnavfallet samt icke spridningsfrågor. Anslaget används för SKI:s verksamhet avseende tillsyn och förvaltning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

SKI:s verksamhet finansieras via avgifter enligt förordningen (1991:739) om vissa avgifter till Statens kärnkraftinspektion. Avgifter enligt den nämnda förordningen avseende tillsyn och forskning förs till inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken. För att förstärka tillsynen av de svenska kärntekniska anläggningarna avser regeringen att, genom förordningsändring, besluta om att avgifterna ska höjas med 3 miljoner kronor per år från och med 2008.

SKI disponerar de intäkter som tas ut i form av ansökningsavgifter enligt nämnda förordning. Fram till och med 2010 bedöms att ett antal omfattande tillståndsprövningar avseende effekthöjningar och nya anläggningar för kärnavfallshantering kommer att genomföras. Dessutom kommer vissa särskilda säkerhetsprövningar att göras under samma period. Dessa arbeten har blivit mer omfattande än det ursprungligen bedömdes varför regeringen avser att, genom förordningsändring, besluta om att avgifterna ska höjas. Genom denna höjning av avgifterna beräknas avgiftsintäkterna öka med 3 miljoner kronor per år från och med 2008.

Tabell 5.7 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

	Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006		166 511	4 308	173 136	-2 317
Prognos 2007		171 000	5 200	176 500	-300
Budget 2008		177 000	9 100	186 000	100

SKI bedriver även viss avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet som i dag framför allt omfattar myndighetens internationella utvecklings-samarbete. Avgifterna från denna verksamhet disponeras av myndigheten.

Tabell 5.8 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 2006	2 884	3 585	-701
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2007	5 000	4 700	300
(varav tjänsteexport)			
Budget 2008	5 000	4 700	300
(varav tjänsteexport)			

Ingående ack. resultat för uppdragsverksamheten är -120.

Regeringens överväganden

SKI svarar för tillsynen av att säkerheten vid de svenska kärntekniska anläggningarna är god. Verksamheten vid SKI bedöms fungera väl och de av regeringen fastställda verksamhetsmålen är uppfyllda. Regeringen bedömer att SKI uppfyller de mål som ställts och att SKI kan verka för en fortsatt hög säkerhet och skydd av hälsa och miljö.

Regeringen avser att förstärka tillsynen av de svenska kärntekniska anläggningarna och finansiera detta genom ökade avgifter från ägarna till de svenska kärnkraftverken. Då dessa avgifter inte disponeras av Statens kärnkraftinspektion föreslår regeringen att anslaget ökas med 3 miljoner kronor per år fr.o.m. 2008.

Regeringen föreslår därmed att 102 780 000 kronor anvisas under anslaget 34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader för år 2008. För 2009 beräknas anslaget uppgå till 105 176 000 kronor och för 2010 till 107 928 000 kronor.

Anslaget har för perioden 2008–2010 beräknats enligt följande:

Tabell 5.9 Härlledning av anslagsnivån 2008–2010, för 34:2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	99 301	99 301	99 301
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	479	2 805	5 477
Beslut	3 000	3 070	3 150
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	102 780	105 176	107 928

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

5.1.3 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning

Tabell 5.10 Anslagsutveckling 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifts- prognos	Anslags- sparande
2006	72 922		1 811
2007	Anslag	73 654 ¹	74 112
2008	Förslag	74 125	
2009	Beräknat	75 845 ²	
2010	Beräknat	77 821 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/2007:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Motsvarar 74 125 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 74 125 tkr i 2008 års prisnivå.

SKI har i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa och utveckla den nationella kompetensen för frågor rörande kärnsäkerhet, icke-spridning samt kärnavfallssäkerhet. Åtgärderna ska syfta till att stödja tillsynen och höja säkerheten i de kärntekniska anläggningarna. Anslaget används för SKI:s kostnader för kärnsäkerhetsforskning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under år 2008 för ramanslaget 34:3 *Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden medför framtida behov av anslag på högst 42 000 000 kronor under 2008–2010 (tabell 5.11).

Tabell 5.11 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning

Tusental kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Ingående åtaganden	33 559	21 746	34 000		
Nya åtaganden	6 102	28 754	27 500		
Infriade åtaganden	-17 915	-16 500	-19 500	-21 000	-21 000
Utestående åtaganden	21 746	34 000	42 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	30 000	36 000	42 000		

Skälen för regeringens förslag: För att kunna planera och genomföra kärnsäkerhetsforskning på ett tillfredställande sätt är det nödvändigt att kunna fatta beslut innehållande utfästelser som medför utgifter för kommande år.

Regeringens överväganden

SKI har i uppdrag att finansiera forskningsverksamhet inom sitt verksamhetsområde. Regeringen anser att denna forskning har stor betydelse för utvecklingen av tillsynsarbetet på myndigheten och säkerheten vid de kärntekniska anläggningarna. Den är också ett viktigt led i den nationella kompetensförsörjningen på området.

Regeringen föreslår därmed att 74 125 000 kronor anvisas under anslaget 34:3 *Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning* för 2008. För 2009 beräknas anslaget uppgå till 75 845 000 kronor och för 2010 till 77 821 000 kronor.

Anslaget har för perioden 2008–2010 beräknats enligt följande:

Tabell 5.12 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 34:3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	73 654	73 654	73 654
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	471	2 191	4 167
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	74 125	75 845	77 821

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

5.2 Näringspolitik

I enlighet med riksdagens beslut (bet. 2005/06: KU21, rskr. 2005/06:333) om ändrad utgiftsområdesindelning ingår från och med 2007 anslaget 38:1 *Elsäkerhetsverket* i utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

5.2.1 38:1 Elsäkerhetsverket

Tabell 5.13 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2006	Utfall	37 335 ¹	Anslags-sparande	10 839 ¹
2007	Anslag	42 585 ^{1,2}	Utgifts-prognos	48 600 ¹
2008	Förslag	42 585		
2009	Beräknat	43 511 ³		
2010	Beräknat	44 587 ⁴		

¹ Anslaget ingår t.o.m. 2006 i utgiftsområde 24 Näringsliv

² Inklusiv tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

³ Motsvarar 43 349 tkr i 2008 års prisnivå

⁴ Motsvarar 43 349 tkr i 2008 års prisnivå

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader vid Elsäkerhetsverket. Inkomster hos Elsäkerhetsverket som myndigheten inte får disponera redovisas på statsbudgetens inkomstsida under inkomstiteln 2552 Övriga offentligt rättliga avgifter.

Tabell 5.14 Offentligt rättlig verksamhet

Tusental kronor

	Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006		308 363	1 722	1 422	350
Prognos 2007		308 500	1 800	1 300	500
Budget 2008		307 850	1 800	1 300	500

Regeringens överväganden

Omlokaliseringen av 24 årsarbetsplatser från Stockholm till Kristinehamn innebär omställningskostnader för myndigheten. Den uppskattning av kostnaderna för omställningen som i dagsläget kan göras grundas på antaganden av hur många av befintlig personal som kommer att följa med. Regeringen avser att kompensera myndigheten för den engångspremie som en särskild pensionsersättning medför. Mot bakgrund av myndighetens ökade kostnader med anledning av flytten avser regeringen medge att myndigheten får disponera befintligt anslagssparande. Vidare avser regeringen att noga följa utvecklingen av myndighetens ekonomiska

situation så att verksamheten långsiktigt kan fungera med bibehållen kvalitet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 43 349 000 kronor anvisas under anslaget 38:1 Elsäkerhetsverket för 2008. För 2009 och 2010 beräknas anslaget till 44 275 000 kronor respektive 45 160 000 kronor.

Tabell 5:15 Härledning av anslagsnivån 2008-2010, för 38:1 Elsäkerhetsverket

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	42 585	42 585	42 585
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	764	1 690	2 575
Förslag/beräknat anslag	43 349	44 275	45 160

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.